

RUMBA
NOUL DANS

IN numărul trecut al revistei noastre, la rubrica „Firimituri”, am arătat care este originea dansului „Rumba”, al cărui ritm trepidant şi muzică evocatoare, au cuprins întregul glob, ca într'o reţea de armonie. La New-York ca şi la Calcutta, la Bergen ca şi la Capetown, dansul cuban s'a impus, a luat în stăpânire saloanele şi a îmbogăţit discoteca melomanilor. Posturile de radio transmit în fiecare seară „Rumba”, pe cele mai variate lungimi de undă, dar în acelaş ritm pasionat.

„Realitatea Ilustrată”, în dorinţa de-a înlesni cititorilor săi învăţarea noului dans, publică alăturat partitura de pian a noului dans, precum şi câteva figuri principale, luate de studio „Wells” din Calea Victoriei 43, cu concursul d-lui Nicu Tzewy şi al d-rei Titi Georgescu, ambii asistenţi ai excelentei şcoale de dans „Achim şi Simion” din sala „Roxy”, str. Lipscani 53.

Iată caracteristicile „Rumbei” şi explicaţia fotografiilor:

Dans de origină cubană. Măsura 2/4.

I-a Figură. — Paşi de mers săltaţi, (caracteristica sârbei) 1 tact pe fiecare pas: dansatorul începe cu piciorul drept.

II) Din figura I-a se trece cu paşi mici şi repezi fără soţ, 1 pas=½ tact. Ultimul pas piciorul drept este egal cu 1 tact.

III) Se fac paşi la fel ca în fig. II-a începând însă, cu piciorul stâng în întoarcere pe loc spre dreapta; se fac 7 sau 9 paşi. Ultimul pas egal cu 1 tact.

IV. Pas chasse înainte spre stânga şi dreapta, un pas=2 tacte. Se numără 1, 2. 3. 4. — ultima mişcare picioarele alăturate (pas coupè).

V. Pas chassé în întoarcere la dreapta şi stânga.

VI. In poziţie laterală, dansatorul începe cu piciorul stâng 1 pas (fig. IV) chassé la stânga 1, 2, 3, se alătură dr. 4, dreptul la dreapta 5, stângul alăturat 6.

Se repetă de mai multe ori.

Fig. VII. Din figura VI-a, ¼ întoarce la dreapta pe piciorul drept, trecând în poziţie laterală.

Fig. VIII. Din poziţie laterală ¼ întoarcere la stânga, cu un pas chassé, se revine în fig. I.

După fiecare figură se repetă câţiva paşi de promenadă, de la fig. I-a.

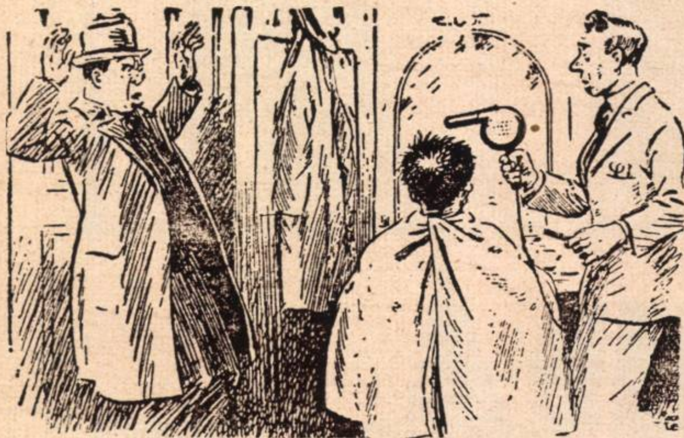

REALITATEA zâmbeşte

CRIZA

— Mama vă roagă să-i daţi un kg. de zahăr pe datorie.
— Şi dece nu vine mama singură?
— Pentru că ea s'a dus să ceară acelaş lucru în altă prăvălie.

In Chicago, oraşul bandiţilor, ai câte odată şi surprize din acestea.

SCEPTICISM

— Dv., întrebă o doamnă pe chirurgul L. credeţi în spirite?
— Deloc.
— Şi pentru ce?
— Pentru că dacă aş crede în spirite, n'aş mai fi îndrăznit să-mi exercit profesia.

— „Ţi-a ajutat cura pe care ţi-am recomandat-o împotriva rheumatismelor?
— „Nu, n'a avut nici un efect".
— Extraordinar, domnule, nici pe mine nu m'a ajutat deloc".

— „Dece nu-ţi cauţi ochelarii pe cari i-ai pierdut de dimineaţă?"
— „Pentrucă nu-i pot găsi fără ochelari..."

ECONOMIE

— Mario, de ce nu stingi niciodată gazul?
— Pentru a nu întrebuinţa prea multe chibrituri. Doamna a spus că trebue să facem economie.

UN FINANCIAR

— Eu pot vorbi cu mai multă pricepere despre unitatea monetară, afirmă un oarecare.
— Serios? Cum adică?
— Pentrucă n'am decât un leu in buzunar.

Intr'o bună dimineaţă
Au plecat pe-o măgăreaţă
Trei sportivi pe munte'n sus...
Măgăruşul i-a tot dus
Până s'a proptit în loc...
Nu vrea micul dobitoc
S'o pornească mai departe!!
Şi cei trei băeţi cu carte
Intrebându-se ce cată
Pe 'nălţimea ozonată,
Il salută respectuoşi,
La figură luminoşi
Şi îi strigă din plin piept:
— „Tot măgaru-i mai deştept.

DIN VIAȚA CELOR DELA SUBURBIE

UN omuleț mic, subțire, să-l atingi ușor cu pumnul și să se prăbușească, prinde a mi se destăinui, chiar în localul secției polițienești. Cu câteva zile mai înainte primise prin tribunal cincizeci de mii de lei, dota viitoarei lui soții și puțin după aceia deodată își schimbase ideia, restituind suma, după ce avusese grijă s'o micșoreze.

„Să vedeți cum s'au întâmplat lucrurile..." începu el. „Am treizeci și șapte de ani, vârsta omului care trebue să-și injghebe un rost statornic în viață. Gândind la căsătorie, n'am avut pretenții, ca ceilalți prieteni ai mei, să iau fată cu moșii și cu studii înalte. Cu mai multă modestie — mi-am zis — o duci mai bine.

— Ce serviciu ocupi d-ta ?

— Sunt funcționar la C. F. R. Leafa nu-i mare, trei mii cinci sute de lei pe lună, dar când ești singur o mai duci... Persoana cu care voiam să mă însor am cunoscut-o acum câteva luni. Hai să-i zic „fata" e de treizeci și doi ani, are o fire potolită, iar ca zestre am luat înțelegere cu părinții să-mi dea în mână cincizeci de mii de lei, tot ce aparține casei, mobilier și rufărie, plus cheltuelile cu nunta și chiria apartamentului achitată pe un an de zile. Hei, dar viitorul socru, care se socotia mare șiret, mi-a numărat banii și după două trei zile haide la ofițerul stării civile. Bine, merg — i-am răspuns — dar mai înainte să văd mobila, rufăria, cât și chiria apartamentului. Până atunci afacerea stă pe loc. Bătrânul se vede că n'a mai avut de unde să scoată restul, căci încerca să mă prindă cu tot felul de tertipuri.

— De ce atâta grabă băete ? Lasă că avem timp să tot cumpărăm... Fata îți place ? Asta-i lucrul principal...

— Ți-a plăcut?... l-am întrebat și eu.

— Nu era ceeace căutam. Prea simplă... prea moale. Apoi vârsta... peste șapte-opt ani, rămân c'o babă lângă mine.

— Nu poți să iei nici o fată la început de viață.

— De ce nu? Astăzi doar bați din palme și răsar fetele de măritat cu duiumul, ca furnicile.

— Și-au să te ia pe tine, nepricopsitule... interveni cu o voce roasă de alcool agentul polițienesc, care era de față. Ai face mai bine să gândești cum să pui banii luați din zestre la loc, că altfel duba te mănâncă.

Chipul funcționarului de la C. F. R. păli.

— Nu mă lua domnule așa peste picior, că sunt și eu doar „cineva". Unchii și verii mei sunt tot oameni bine, căpitani, locotenenți...

— Tu atunci de ce ai început să te apuci de pungășii, ca să-i faci de râs ?

Afară la intrare răsunară tropăituri de picioare care-și scuturau zăpada și puțin după aceea pe ușă apăru un bărbat înalt, cu mustățile albe, urmat de o femee în vârstă și o altă persoană tânără, chip firav de fată, ofilită de o prea lungă așteptare.

— La mulți ani, domnule secretar... vorbi noul venit. Anul nou cu noroc pentru toți, că văd că cel care s'a dus l-am încheiat cu pierdere și mâhnire în suflet.

Privi apoi cu coada ochiului spre fostul logodnic, care cu o înfățișare jigărită se așezase pe un colț de bancă în fundul încăperii.

— Ce s'aude cu dumnealui? S'a hotorît să scoată banii ?

— La capătul lunii... dădu răspuns țanțoș cheferistul.

— Eu am nevoe acum. Amanetează-ți leafa..., vinde-te..., nu vreau să știu nimic.

— Lasă că-i facem actele și-l înaintăm... completă agentul.

— Bărate — își dădu părerea mama fetei — n'ar fi mai bine să stai puțin cu el de vorbă între patru ochi? Poate și-a venit în fire. Vrea să-i luăm fetii mobilă, o să-i luăm...

Bătrânul se încruntă, atât de strașnic, încât femeea crezând că are de gând s'o lovească se feri înlături.

Totuș bărbatul îi ascultă sfatul. Îl trase într'un colț și începu să-l judece:

— Cu cine te însurai tu băete? Cu mobila fetei... cu trusoul ei... cu banii cari i-aș fi cheltuit pentru ridicarea nunții?

— D-ta voiai să-ți iau fata desbrăcată, fără nimic. Nu trebuia să văd, să mă conving de ce are ?... Liniștea între bărbat și femee vine dela belșug. Eu nu puteam să-i asigur un trai liniștit numai cu câștigul meu.

— Ai dreptate... încuviință bătrânul

Cei doi bărbați se priviră câteva clipe în ochi.

— Cât ai rupt din banii de zestre ?

— Trei mii...

— Uite, ți-i ert... Îi fi având și tu datoriile tale de flăcău.

(Sfârșitul în pag. 22 col. IV)

Marele concurs distractiv

organizat de

Realitatea Ilustrată, ziarul **Dimineaţa** şi revista **Rebus**

PREMII

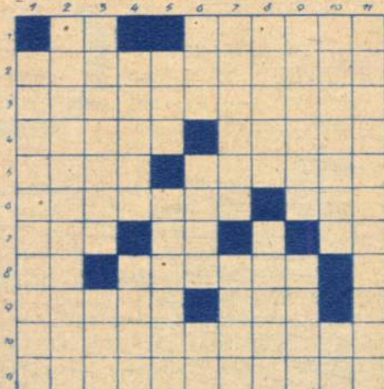
5.000 LEI, în numerar.
UN APARAT DE RADIO cu 3 lămpi direct la priză, marca „Lorenz".
5.000 LEI, în volume literare.
O BICICLETĂ elegantă.
1.000 kgr. lemne de foc.
UN PATEFON marca „Odeon".
O LADĂ de şampanie „Rhein".
UN COSTUM tricotat „Monica".
6 LINGURIŢE DE ARGINT.
TREI STYLOURI „HARO", cu peniţă de cristal.
UN ABONAMENT pe un an la „Realitatea Ilustrată".
UN ABONAMENT pe un an la revista „Rebus".

N. B. — Toate acest premii sunt oferite de cele trei publicaţii de mai sus, cari au dat o deosebită atenţie acestor distracţii instructive.

Concursul constă din deslegarea tuturor problemelor propuse, pe rând, în cele trei publicaţii specificate. Dăm acum:

PROBLEMA XIX-a

(Problema XVIII-a o găsiţi în ziarul „Dimineaţa" de Sâmbătă 9 Ianuarie, iar problema XVII în rev. „Rebus" (No. 17)

ORIZONTAL: 1) Conjuncţie (2). Parte a cismei (6). 2) Boierinaşul care oferea Domnului luleaua (11). 3) Administraţia superioară a marinei (11). 4) Animal pachiderm (5). Aţă (5). 5) Felicitam (4). — Vânt pe Mediterana (6). 6) Perimasem (7). — Organ (3). 7) Nume de femee (3). — Secol (2). — Ţine! (2). 8) Particulă (2). — De culoarea alamei (6). 9) Ordin (fr. 5). — Mistuesc (3). 10) Distrugătoare (11). 11) Continuarea citatului dela 1 vertical (11).

VERTICAL: 1) Celebru citat latin, care arată că... încetul cu încetul se face oţetul! (10). 2) Prietenia (11). 3) Cu aripi (7). — Marcă de cotoane (3). 4) Farda (5). — Melodii (5). 5) Dar (3). — Ales (6). 6) Pronume (3). — Se găseşte în frunze (4). — Sunt (2). 7) Intrezărim (6). — Dumneata! (4). 8) Scriitor plin de emfază (5). — Provincie europeană (5). 9) Nume bărbătesc (6). — Stropit (4). 10) Mahalagiu (7). — Oraş întors din Chaldea (2). 11) Port la gura Platei (11).

N. B. Problema următoare se găseşte în ziarul „Dimineaţa" de Sâmbătă.

N. R. Rugăm pe d-nii participanţi să ne trimită cele şapte probleme (XI—XVII) apărute până acuma, în partea II-a a concursului nostru.

Toate problemele acestea se primesc până la 25 Ianuarie, pe adresa ziarului „Dimineaţa", cu menţiunea: *pentru concursul distractiv.*

Din viaţa periferiei

(Urmare din pag. 21)

Făcu semn femeii şi fetei să se apropie. Ele năvăliră buluc cu chipurile brusc înveselite.

— Nu trebue să-mi ertaţi banii, pentrucă nunta n'o mai fac acum cu nici un chip. M'am răsgândit. E mai bine holtei. Iţi plângi doar capul tău singur.

Nu isprăvise bine cuvintele şi un smoc de salivă îl izbi în obraz.

Roşu de mânie bătrânul porni spre uşă. Soţia lui îl urmă. Doar fata mai zăbovi câteva clipe, buimăcită de lovitura întâmplării, dar se simţi deodată prinsă de mâini şi îmbrâncită dincolo peste prag.

In urma ei agentul fluera hazliu a pagubă.

— Săraca fată... îngânai eu.

— Ia o „pedeapsă" care vrea cu orice chip să-şi pună pirostriile pe cap.

MARGARETA NICOLAU

Bon de premii No. 19

Actualităţi

Dreapta : *Inginerul francez Thomas şi orbul invalid de războî Coulaux, au descoperit un aparat, fotoelectrograf, cu care orbii pot citi imprimatele obicinuite, negru pe alb. In fotografia noastră, Coulaux citind cu noul aparat.*
Jos: *D. Carl Laemmle, marele industriaş cinematografic, a fost ales preşedinte al „Break fast-Club"-ului american.*

Sus: *Theodor Hermann Goethe, strănepot al marelui poet german J. W. Goethe, trăeşte în cea mai neagră mizerie la Viena şi a fost nevoit să-şi interneze cei doi copii, Fritz şi Theodor, în azilul din capitala Austriei. In fotografia noastră, cei doi copilaşi internaţi.*

Un record formidabil

Aproape un milion de lame, vândute in mai puţin de un an

Cititorii cotidianelor şi revistelor din ţară, s'au trezit într'o bună zi cu o avalanşă de reclamă, care a continuat restogolindu-se zilnic, ca o lavină şi ieşind din ce în ce mai în evidenţă.

Se făcea anume elogiul lamei de ras „DIAMOND", a cărei lansare trebuia executată cu tot fastul pe care-l reclama un fabricat atât de perfect.

„DIAMOND" peste tot! Coloanele ziarelor erau pline şi numele acestei excelente lame de ras devenise o obsesiune. La masă, în farfurie, omul nu vedea decât celebrul desen, în tramway şi la slujbă n'auzia decât „DIAMOND" şi în sfârşit nopţile călca numai pe lame „DIAMOND". Până când fiecare a încercat-o. Şi o simplă încercare a fost pentru oricine o revoluţie în obiceiurile cotidiane.

Bărbaţii au năvălit în droguerii şi farmacii, le-au luat aproape cu asalt şi în mai puţin de un an, s'au vândut aproape 1.000.000 lame de ras „DIAMOND".

Cititorul se va întreba curios:

— „Bine, dar şi pentru alte fabricate se face reclamă. Cum de a înregistrat lama „DIAMOND" un succes atât de monstru?"

Şi astfel trebue să-i dăm lămuririle necesare. Pe lângă reclama ingenioasă şi persistentă care i s'a făcut, lama de ras „DIAMOND" se bucură de o fabricaţiune excepţională, din oţelul cel mai fin (suedez). Acestei calităţi se datoreşte faptul că lama „DIAMOND" se bucură de un renume universal şi s'a răspândit atât de repede în România.

Lama „DIAMOND" este cea mai bună, cea mai fină, cea mai ideală şi în acelaş timp cea mai ascuţită şi rezistentă lamă de ras, calităţi pe cari le subliniază zilnic miile de persoane cari o întrebuinţează.

Modul cum a fost lansată lama de ras „DIAMOND" în România, — după ce a pus stăpânire pe întreaga lume, — constitue un succes formidabil şi reprezentanţa generală a uzinelor „DIAMOND" a decis să sublinieze marea victorie printr'un dar pe care-l oferă de sărbători, devotaţilor lamei de ras „DIAMOND".

Intr'adevăr, la începutul lunei vitoare se va pune în vânzare un nou stoc limitat de lame de ras „DIAMOND" pentru a completa numărul de 1.000.000, care au fost vândute până acum.

Intr'unul din plicurile care conţin câte o lamă de ras „DIAMOND", se va găsi un bon, la a cărui prezentare fericitul găsitor va primi suma de

LEI 5.000.— CINCI MII

ca dar, din partea reprezentanţei generale a uzinelor „DIAMOND".

Oricine va putea câştiga deci această sumă, având în vedere că stocul care a fost lansat pentru complectarea celor 1.000.000 lame de ras „DIAMOND" vândute, este foarte redus. Cumpărând una din aceste lame, chiar d-ta, stimate cititor, vei putea înscrie în capitolul extrabugetar, suma de 5.000 lei, pe care o poţi câştiga în acest mod.

Având în vedere calităţile excepţionale ale lamei de ras „DIAMOND" — care a hotărît pe mulţi cetăţeni să renunţe la serviciile frizerilor, — cumpărătorii nu vor avea decât de câştigat din achiziţionarea celei mai splendide lame de ras care s'a fabricat vreodată, excelenta lamă „DIAMOND".

DINU ROBOTA

PREVEDERE

Solomon nu mai putea de bucurie.

— Am făcut o afacere dublă. Mi-am asigurat mobilele contra focului şi recolta contra grindinei!

— Operaţia e foarte proastă. Pentru foc nimic de zis. Dar pentru grindină?... Cum vei face ca să cadă grindina.

PREZENŢA DE SPIRIT

Un criminal trebuia să fie ghilotinat. In zorii zilei directorul închisorii şi diverse personagii oficiale pătrunseră în celula condamnatului..

Când îl sculară pe criminal el rosti:

— „Nu m'aţi putea dispensa de oboseala asta? Prezenţa mea e absolut necesară?"

MISTERUL lăzii DIN BAGDAD

— „Titlul acesta respiră intenția senzaționalului", am spus eu prietenului meu Poirot, lăsând jurnalul din mână. „Inspirația reporterului n'a fost tocmai fericită. Afacerea e oribilă, e macabră... dar n'are în ea nici umbră de mister.

— „Oribilă și macabră" repetă Hercule Poirot pe gânduri.

Cinismul criminalului e revoltător" urmai eu, măsurând încăperea cu pași largi.

„Asasinul își ucide prietenul, vâră cadavrul într'o ladă și, o jumătate de oră mai târziu, își primește în aceeaș odaie invitații, dansând cu soția victimei. Gândește-te! Dacă această femee și-ar fi închipuit o clipă...

— „Adevărat" zise Poirot „mult lăudatul resort numit „intuiție femenină" n'a lucrat de data aceasta...

— „S'ar putea scrie o piesă cu tema asta.

— Subiectul a mai fost speculat, replică Poirot. „Dar, consolează-te, Hastings" adause el „nu înseamnă că nu poți uza de-o temă, pentrucă au mai întrebuințat-o și alții. N'ai decât să-ți compui drama, dacă te ispitește".

Reluai ziarul.

„Un portret recent al d-nei Clayton" scria, sub reproducerea confuză a unei fotografii.

— „Trebue să fie o femee foarte frumoasă" murmurai eu.

Poirot îmi luă gazeta din mână.

— „Ai dreptate" spuse dânsul. „Trebue să fie una din acele făpturi destinate să deslănțuie furtuni, în sufletele bărbaților. Mulțumesc Celui-de-Sus, n'am un temperament pasionat și asta m'a ferit de multe încurcături".

Cu asta discuția noastră luă sfârșit. Cazul părea prea clar pentru a ne mai opri asupra lui.

Intre soții Clayton și maiorul Rich existau vechi relațiuni de prietenie. In ziua crimei, la 10 Martie, cei dintâi fuseseră invitați de către Maiorul Rich la o partidă de poker. Pe la 7 și jumătate însă, Clayton comunicase unui alt prieten: Maiorul Curtiss, la un pahar de vin, că afaceri urgente îl chemau în Scoția și că pleacă cu trenul de opt.

— „Mai am tocmai timpul de-a trece pe la Jack, spre a-i da veste" continuă Clayton. „Margareta se duce totuș la petrecere. Imi pare foarte rău, dar Jack mi-e prea bun prieten și n'o să supere, că lipsesc...

Clayton ajunsese la Maiorul Rich pe la opt fără douăzeci. Acesta lipsia de acasă în momentul acela, dar servitorul său propuse vizitatorului să intre și să aștepte. Mr. Clayton îi răspunsese că n'avea timp să stea, dar că avea să-i lase câteva rânduri adăugând că nu voia să piardă trenul de opt. Valetul îl introduse atunci în salon.

Cinci minute mai târziu, Maiorul Rich, care intrase fără ca valetul să-l audă, deschise ușa salonului și chemându-și servitorul, îl trimise după țigări. La întoarcere, valetul intrând în salon văzu pe stăpânul său singur și, conchise că vizitatorul plecase.

Invitații sosiră curând după aceea. Erau D-na Clayton, Maiorul Curtiss și soții Spence. S'a dansat și s'a jucat poker toată seara. Petrecerea s'a spart cam la un ceas după miezul nopții.

In dimineața următoare, intrând să deretice, spre marea sa surpriză, valetul observă o pată mare pe covor, în dreptul unei mobile pe care maiorul o adusese din Orient și pe care o numia *„lada de Bagdad"*.

Instinctiv, valetul ridică capacul lăzii și găsi înăuntru trupul unui om înjunghiat în inimă.

Ingrozit, servitorul alergă să dea de veste primului sergent din post. Se constată, în urmă, că mortul era Mr. Clayton. Maiorul Rich fu arestat imediat. După cum era și de așteptat, apărarea sa se mărginia la o dârză negare. Susținea că nu văzuse pe Clayton în seara precedentă și că D-na Clayton fusese prima care-i vestise plecarea acestuia în Scoția.

Acestea erau elementele crimei. Intimitatea și strânsa prietenie dintre Maiorul Rich și d-na Clayton erau atât de evidente, încât numai un cretin n'ar fi citit între rânduri. Motivul crimei săria în ochi.

Și astfel lucrurile s'ar fi încheiat poate aci, dacă nu ne-am fi dus în seara aceea la serata Lady-ei Chatterton care nutria o mare admirație pentru geniul polițist al lui Poirot.

Trecuse de 11, când Lady Chatterton îndreptându-se spre noi, scoase — cerându-și scuze — pe Poirot din mijlocul unui grup de invitați.

— „Vreau să treci în salonul de sus" zise ea — aproape fără să respire de emoție — imediat ce ne izolarăm. „Știi unde domnule Poirot! Vei găsi acolo pe cineva care are mare nevoie de d-ta — și o vei ajuta, o știu. E una din cele mai bune prietene ale mele... nu spune nu!

Conducându-ne energică, în timp ce vorbia, Lady Chatterton deschise o ușă exclamând: — „L-am adus, Margareto! Și fii sigură că te va ajuta. Nu-i așa domnule Poirot?"

Fără să mai aștepte răspunsul, amfitrioana se retrase, cu energia ce-i caracteriza mișcările.

Doamna Clayton, care stătuse până atunci lângă fereastră, înainta acum spre noi. Era îmbrăcată în mare doliu și negrul vestmintelor evidenția albeața pielei și aurul părului. Un aer de candoare simplă și copilărească îi dădea un farmec irezistibil.

— „Alice Chatterton e atât de drăguță", zise ea. „Ea a aranjat totul. Spunea că mă vei ajuta domnule Poirot. Nu știu de vei putea sau nu s'o faci... dar sper totuș că vei reuși".

Intinse o mână, pe care Poirot o luă și ținând-o câteva clipe își cercetă atent interlocutoarea. Nu era nimic nemanierat în atitudinea lui. Avea acea privire amabilă dar scrutătoare, cu care un medic își examinează pacientul.

— „Sunteți sigură, doamnă" zise el însfârșit *„că vă pot ajuta?"*

— „Alice o spune".

— „Da, dar eu pe dvs. vă întreb".

O roșeață ușoară i se așternu pe obraji.

— „Nu știu ce vreți să spuneți".

— „Ce anume vreți să fac, d-nă?"

—„Știi... știți cine sunt?" întrebă ea.

— „De sigur".

— „Vă închipuiți atunci ce vreau să vă cer, domnule Poirot"... apoi către mine „Căpitan Hastings... Maiorul Rich nu e vinovat de moartea soțului meu".

— „De ce nu?

— „Poftim?"

Poirot zâmbi, simțind că întrebarea sa o dezechilibrase puțin.

— „Am spus „de ce nu?" repetă el zâmbind.

— „Nu sunt sigură dacă înțeleg.

— „E totuș foarte simplu. Poliția... Judecătorii... vor pune următoarea întrebare: De ce a ucis Maiorul Rich pe Mr. Clayton. Eu inversez însă chestiunea: De ce *n'a* omorât Maiorul Rich pe Clayton.

— „Vreți să spuneți... de ce sunt atât de sigură? Ei bine, dar o *știu*. Il cunosc doar atât de bine pe Maiorul Rich".

— „Il cunoașteți atât de bine pe Maiorul Rich" repetă Poirot în mod mecanic.

Obrajii femeii se aprinseră.

— „Da, asta vor spune... asta vor gândi! Oh, o știu!"

— „Adevărat. Asta va fi întrebarea... care era gradul prieteniei dvs. pentru Maiorul Rich? Poate că veți spune adevărul, poate că veți minți. Femeea are uneori nevoie să mintă, trebue să se apere și minciuna e adesea o armă bună. Dar sunt oameni, doamnă cărora femeea ar trebui să le spună adevărul: duhovnicului, coafeurului și detectivului său particular... dacă se încrede în el. Aveți încredere în mine?

Margareta Clayton oftă adânc.

— „Da" zise ea, „Mă încred, trebue să mă încred!" adause ea copilăroasă.

— „Așa... și acum, cât de bine îl cunoașteți pe Maiorul Rich?

Femeea îl privi o clipă tăcută apoi își ridică capul sfidătoare.

— „Vă voiu răspunde, la întrebare. L-am iubit pe Jack din prima clipă în care l-am văzut... acum doi ani. Mai târziu cred... îmi pare... că a început și el să mă iubească, dar nu mi-a spus-o niciodată.

— „Minunat!" zise Poirot, mi-ați cruțat un sfert de oră venind deadreptul la fapt. Aveți mult bun simț. Și acum... bănuia soțul dvs. ceva despre aceste sentimente?

— „Nu știu", zise Margareta încet, „am crezut... mai târziu... că a simțit ceva. Se cam schimbase... Dar poate că mi s'a părut numai".

— „Nu mai știa nimeni de asta?

— „Aşa cred.

— „Şi... iertaţi-mă doamnă... nu vă iubiaţi bărbatul?"

Puţine ar fi fost femeile care să răspundă cu atâta simplicitate la această întrebare. Alta ar fi încercat să-şi explice sentimentele...

— „Nu" răspunse Margareta Clayton, fără alt preambul.

— „Perfect. Acum cunoaştem bine situaţia. După dvs. d-nă, Maiorul Rich e nevinovat, dar vă daţi seama că toate aparantele militează împotriva lui. Aţi mai avea ceva de adăugat, la cele ce ştim?

— „Nu".

— „Când a pomenit pentru prima dată soţul dvs. că pleacă în Scoţia?

— „Chiar în ziua aceea, după amiazi. Voiajul acesta îl plictisia grozav, dar trebuia să-l facă. După câte îmi spunea, avea de aranjat ceva cu nişte pământuri".

— „Şi pe urmă?

— „Îmi pare că s'a dus la club. Nu l-am mai revăzut.

— „Şi acum să trecem la Maiorul Rich: cum se prezenta în seara aceea?

Ca de obiceiu?

— „Da, aşa cred.

— „Nu sunteţi sigură?

Fruntea Margaretei se încreţi.

— „Era puţin cam... stângaciu. Cu mine numai... nu şi cu ceilalţi. Dar credeam că ştiu de ce. Inţelegeţi? Sunt sigură că atitudinea lui n'avea nici o legătură cu Edward. A fost foarte surprins, când a auzit că soţul meu plecase în Scoţia, dar n'a stăruit asupra acestui fapt.

— „Şi nu vă mai amintiţi nimic extraordinar, în legătură cu acea seară?

Margareta se gândi câteva momente.

— „Nu, absolut nimic.

— „Aţi... observat lada?

Femeia îşi scutură capul înfiorată.

— „Nu-mi amintesc de ea şi nici nu ştiu cum arată. Am jucat poker aproape toată seara.

— „Cine a câştigat?

— „Maiorul Rich. Eu am avut mare ghinion, ca şi maiorul Curtiss. Soţii Spence au câştigat puţin, dar marele câştigător al partidei a fost Rich.

— „Când s'a spart petrecerea?

— „Pe la unu fără un sfert, cred. Am plecat apoi toţi deodată".

— „Ah!"

Poirot rămase câteva clipe pe gânduri.

— „Aş vrea să vă pot ajuta", zise Margareta Clayton, frângându-şi mâinile.

„Simt că cele ce v'am spus sunt insuficiente".

— „Asupra prezentului... da. Dar asupra trecutului?

— „Trecutul?

— „Da. N'aţi avea de menţionat vreun incident?

Femeea roşi.

— „Vă gândiţi la omuleţul acela, care s'a împuşcat. Eu n'am nici o vină domnule Poirot, crede-mă.

— „Nu m'am gândit tocmai la asta".

— „Acel ridicol duel? Dar italienii nutresc o adevărată pasiune pentru dueluri. Am fost atât de fericită că omul a scăpat cu viaţă!"

— „Intr'adevăr, trebue să fi fost pentru dvs. o uşurare", aprobă Poirot grav.

D-na Clayton îl privi întrebătoare.

— „Eu n'am să mă bat în duel pentru d-ta doamnă, — dar voi face ceeace-mi ceri. Voiu descoperi adevărul. Şi să sperăm că instinctul dvs. nu vă înşeală, că adevărul nu vă va decepţiona.

In ziua următoare, făcurăm o vizită maiorului Curtiss. Era un bărbat de vre-o 40 de ani, robust cu părul foarte negru şi cu pielea bronzată. Cunoştea de mult pe soţii Clayton şi pe Maiorul Rich. Confirmă în întregime rapoartele presei. Băuse cu Clayton la club înainte de şapte şi jumătate şi acesta din urmă îi spusese că intenţiona să treacă pe la Rich în drum spre gară.

— „Ce înfăţişare avea Clayton? Era deprimat sau vesel?

Maiorul se gândi câteva clipe. Vorbia rar şi apăsat:

— „Părea foarte bine dispus" zise el, în cele din urmă.

— „Nu v'a vorbit de vre-o neînţelegere între el şi Maiorul Rich?

— „Dumnezeule! Erau doar cei mai buni prieteni".

— „N'avea nimic împotriva prieteniei dintre soţia sa şi maiorul Rich?

— „Aţi citit stupidele insinuări din jurnale. Desigur că n'avea nimic împotrivă. Mi-a spus doar: „Margareta se va duce însă".

— „Inţeleg! Cum arăta maiorul Rich... ca de obicei?

— „N'am observat vre-o diferenţă".

— „Dar doamna Clayton?

— „Şi ea la fel... ba nu „reluă el" era cam absentă, puţin gânditoare.

— „Cum v'aţi amuzat? Aţi dansat? Aţi jucat cărţi?

— „Câte puţin din ambele. Intâi s'a dansat.

— „Dar eraţi cinci.

— „Da, dar eu puneam plăcile. Soţii Spence dansau împreună iar Mrs. Clayton, mai mult cu maiorul Rich.

Făcurăm apoi o vizită soţilor Spence. Declaraţiile lor coincidau exact cu cele ce aflasem până atunci.

In dimineaţa următoare, Poirot avu o scurtă convorbire telefonică cu Japp, inspectorul dela Scotland Yard şi pornirăm apoi spre casa lui Rich unde servitorul său ne aştepta.

După ce ne repetă ceeace declarase la prima anchetă, Burgoyne reconstitui scena lugubrei descoperiri. Privirile îmi căzură abia atunci asupra fatalei lăzi. Era o mobilă de dimensiuni respectabile făcută dintr'un lemn negru şi bătută în ţinte de aramă. Se afla rezemată de perete lângă patefon. Capacul se deschidea foarte uşor. M-am aplecat spre a vedea mai bine şi m'am retras înfiorat. Deşi bine curăţată, lada mai păstra încă macabrele urme ale teribilei drame.

— „Ciudate sunt găurile acestea", exclamă la un moment dat Poirot. „S'ar spune că au fost făcute de curând" şi îngenunchiă spre a le examina, privind apoi întrebător la valet.

— „Aveţi dreptate, sir, nu-mi amintesc să le mai fi văzut, deşi s'ar prea putea să nu le fi observat.

— „Asta n'are mare importanţă" zise Poirot şi închizând capacul lăzii făcu câţiva paşi înapoi, până când ajunse cu spatele la fereastră.

— „Ia spune-mi", reluă el apoi. „Când ai adus ţigările stăpânului d-tale, n'ai remarcat nimic deplasat în odaie?

Burgoyne rămase câteva clipe pe gânduri, încercând parcă să-şi amintească ceva, apoi ezitând:

— „Curios sir, abia acum când mă întrebaţi, îmi dau seama că paravanul acela, care maschează intrarea camerei de culcare... era tras ceva mai spre stânga".

— „Aşa?" întrebă Poirot împingând un paravan de piele ce purta admirabile picturi, şi ascunzând cu el, lada.

— „Exact sir", zise valetul „aşa era".

— „Dar în dimineaţa următoare?

— „Se afla tot acolo. Imi aduc bine aminte. L-am tras la loc şi am descoperit pata aceea...

— „Poirot" îl întrebai eu, când ajunserăm în stradă, „ce interpretare dai incidentului cu paravanul?

— „E o nouă probă împotriva lui Rich" zise Poirot posomorât. „Paravanul masca lada şi pata de pe covor. Mai curând sau mai târziu, sângele avea să se scurgă prin încheeturile lăzii aşa că paravanul prevenia pentru moment descoperirea crimei. Da... dar e un lucru pe care nu-l înţeleg, Hastings: valetul.

— „Ce vrei să spui? Pare un om foarte inteligent.

— „Intocmai. Cum de nu s'a gândit atunci Maiorul Rich că servitorul avea să descopere cu siguranţă cadavrul în dimineaţa următoare?

Imediat după ispravă, n'a mai avut timp de nimic... e clar. Vârâ cadavrul în ladă, trage în faţă paravanul şi-şi primeşte invitaţii, făcându-şi datoria de amfitrion. Dar după plecarea acestora? Ar fi putut să se descotorosească de mort.

— „Şi-a închipuit poate că valetul n'avea să observe pata.

— „Asta e absurd. Un covor pătat e primul lucru care sare

in ochii unui bun servitor. In urmă, Maiorul Rich se culcă şi doarme, ca şi cum nimic nu s'ar fi întâmplat. Interesant de tot.

— „Ce zici? Ar fi putut vedea Curtiss petele, în timp ce schimba plăcile la patefon?" sugerai eu.

— „E foarte puţin probabil. Paravanul proecia probabil o umbră puternică tocmai acolo. A! dar încep să văd. Da, vag de tot, dar încep să văd.

— Ce?" întrebai eu intrigat.

— „Posibilităţile unei alternative. Sper că vizita pe care o vom face acum, va lumina enigma".

Declaraţiile doctorului care examinase cadavrul, fură o simplă recapitulare a celor ce se obţinuseră la anchetă. Victima fusese înjunghiată cu un stilet ce rămăsese în rană. Aparţinea maiorului Rich şi se afla de obiceiu pe biroul său. La analiză nu se descoperiseră amprente digitale: cuţitul fusese şters sau apucat cu o batistă. In ce priveşte momentul morţii, părea să fi avut loc între şapte şi nouă.

— „N'a fost oare omorât după miezul nopţii?" întrebă Poirot.

— „Exclus" răspunse doctorul.

— „Mai e totuş o ipoteză, zise Poirot, când ajunserăm acasă. O bănueşti Hastings? Pentru mine e foarte simplu şi nu-mi mai trebue decât un punct spre a elucida misterul".

— „Nu înţeleg" am replicat eu.

— „Dar, fă un efort Hastings. Fă un efort.

— „Bine" recapitulai eu. „La şapte şi patruzeci Clayton e viu şi teafăr. Ultima persoană care-l vede e Rich...

—„Aşa-ţi închipui?

— „Ei, nu-i aşa?

— „Uiţi, prietene, că Maiorul Rich neagă asta? El spune clar că Clayton plecase înainte de venirea lui.

— „Dar valetul spune că dacă Clayton ar fi plecat atunci, ar fi auzit sgomotul uşii. Şi iarăş, dacă a plecat,... când s'a întors? E evident că n'a revenit după miezul nopţii, întrucât doctorul spune pozitiv că moartea ar fi avut loc cu cel puţin două ore înainte.

Nu mai rămâne decât o singură alternativă.

— „Ei bine? zise Poirot.

— „Că în cursul celor cinci minute cât Clayton a rămas singur în cameră a intrat altcineva şi l-a omorât. Dar aci ne isbim de aceeaş obiecţie: numai unul care-ar fi avut o chee, ar fi putut intra, fără ştirea valetului. Dar şi aşa, plecând, ar fi făcut să sune clopoţelul dela uşă, şi servitorul tot ar fi auzit".

— „Exact" zise Poirot". Şi deci...

— „Şi deci... nimic" reluai eu. „Nu văd nici o soluţie".

— „Păcat", murmură Poirot şi e atât de simplă, simplu ca apele albastre şi curate, din ochii D-nei Clayton.

— „Crezi într'adevăr...

— „Nu cred nimic până nu am dovezi...

Zece minute mai târziu, ne aflam la Scotland Yard examinând obiectele găsite în buzunarele victimei.

Era o batistă, o mână de monezi mărunte, un portofel cu 3 lire şi zece silingi, diverse hârtii şi o fotografie a Margaretei Clayton.

Mai era un briceag un stilo de aur şi o unealtă ciudată de lemn. Poirot se aruncă asupra acesteia din urmă. O deşurubă, lăsând să cadă numeroase lame.

— „Vezi, Hastings, asta-i un fel de burghiu. Ei! Ca să faci câteva găuri în ladă cu aşa ceva nu-ţi trebue mai mult de cinci minute.

— Găurile acelea pe care le-am văzut?

— „De sigur!

— Vrei să spui că Clayton le-ar fi făcut?

— Dar de sigur! Care le era rostul? Pentru aier? Dar nu iei astfel de măsuri pentru un cadavru. Deci, n'au fost făcute de către asasin. Nu rămâne decât o ipoteză şi anume că omul s'a ascuns în ladă. In lumina acestei ipoteze, lucrurile încep să capete un sens.

Clayton bănueşte că soţia sa l-ar înşela cu Maiorul Rich. Recurge la vechiul truc, simulând un voiaj în Scoţia. Pândeşte momentul când maiorul pleacă de acasă şi sună. Intră, spre a lăsa câteva rânduri, face repede găurile acelea în ladă şi se ascunde. Ştie că soţia sa va veni acolo, în seara aceea. Poate că va rămâne la Rich, după plecarea celorlalţi invitaţi, poate că va simula o plecare, întorcându-se mai apoi... Clayton vrea să cunoască adevărul care, oricât de crud ar fi, e preferabil oribilei bănuieli ce-l tortură.

— „Crezi atunci că Rich l-a omorât, după ce-a rămas singur? Doctorul spunea că e cu neputinţă...

— Exact. Aşa că vezi, Hastings, omul a fost omorât în *cursul* serii.

— „Dar bine, camera n'a fost părăsită nici o clipă, de către invitaţi.

— „Precis" zise Poirot grav. „Vezi, şi tocmai în asta stă frumuseţea crimei, Toţi erau de faţă. Ce alibi. Ce sânge rece... ce nervi... ce îndrăsneală!

— „Nu înţeleg nimic!

— „Cine-a trecut după paravan, spre a schimba plăcile de patefon? Iţi aminteşti doar că patefonul şi lada se aflau alăturate. Pe când cele două perechi dansau, cel care sta deoparte ridică capacul lăzii, şi implântă adânc stiletul, pe care-l escamotase sub manşetă în trupul omului care se ascundea acolo.

— „Imposibil! Individul ar fi strigat.

— „Dar dac'a fost narcotizat?"

— „Narcotizat?

— „Da. Cu cine a băut Clayton la şapte şi jumătate? Ei, vezi! Curtiss! El i-a infiltrat victimei bănuiala că între Margareta Clayton şi Maiorul Rich ar fi fost ceva. El i-a sugerat ideea de-a simula o plecare în Scoţia, de-a deplasa paravanul şi de-a se ascunde în ladă.

Clayton execută planul punct cu punct. Narcoticul uşor pe care i-l administrase Curtiss, îşi face efectul: Adoarme. Curtiss ridică capacul şi loveşte, în timp ce patefonul cântă „Kalking, My Baby, Back Home".

— „De ce, dar dece?" isbutii eu să întreb, în cele din urmă. Poirot strânse din umeri.

— „Pentru ce s'a împuşcat omul acela? Pentru ce s'au duelat cei doi italieni? Curtiss e un temperament pătimaş. Aspira la Margareta Clayton şi şi-a închipuit că înlăturând pe soţ şi pe maiorul Rich, femeea s'ar fi întors spre el.

— „Aceste făpturi simple şi copilăroase"... adause el visător „sunt foarte primejdioase". Dar Dumnezeule! Ce capodoperă! Mi se rupe inima când mă gândesc că un astfel de geniu va fi spânzurat. *O crimă perfectă* prietene. Eu, Hercule Poirot ţi-o spun. O crimă perfectă. *Extraordinar!*

AGATHA CHRISTIE

CONCURSUL DE PERSPICACITATE No. 4

„Realitatea Ilustrată” a lansat o nouă serie de 10 concursuri de perspicacitate, în genul celor publicate până acum. Cititorii vor strânge cupoanele pe care le vor trimite împreună cu soluțiile, toate odată, până la 15 Martie 1932, pe adresa revistei *„Realitatea Ilustrată”*, București I, str. Const. Mille 7—9—11, în plic închis. Plicurile vor purta mențiunea:

„PENTRU CONCURSUL DE PERSPICACITATE”

Pentru această serie de concursuri de perspicacitate, oferim o nouă serie de premii în valoare de:

LEI 10.000 (Zece mii)

Premiul I: Lei 5.000.

Premiul II: Lei 2.000.

Premiul III: Lei 1.000.

Premiul IV—V: Câte un abonament pe timp de un an la „Realitatea Ilustrată”.

Premiul VI—VII: Câte un abonament pe timp de șase luni la „Realitatea Ilustrată”.

Premiul VIII—IX—X: Câte un abonament pe timp de trei luni la „Realitatea Ilustrată”.

Vor fi premiate cele mai bune soluțiuni, în ordine. Intre soluții egal de bune, hotărăsc sorții.

Iată tema concursului de azi:

SATANIA A VORBIT!

SGOMOTELE se auziră pe coridor. Apoi deodată ușa se dădu de părete, și un om cu părul vâlvoiu, cu ochii holbați, se năpusti în biroul inspectorului de poliție Barnett. Ușierul făcea sforțări uriașe ca să rețină pe intrus, dar acesta se repezi spre inspector, strigând:

— Lăsați-mă! Vreau să mărturisesc totul... Vreau să mă denunț!... Am furat șapte diamante!

Barnett, înțelegând că e desigur un caz de mustrare de conștiință, când hoțul sau criminalul vine singur să se denunțe, făcu semn ușierului să iasă, și arătă musafirului un scaun:

— Liniștiți-vă și luați loc, domnule. O țigare?

— Mulțumesc, nu fumez.

— Sunt dispus să vă ascult, urmă inspectorul Barnett. Ce anume doriți să mărturisiți?

— Am comis o faptă îngrozitoare, domnule!

Polițistul nu păru mișcat de această „îngrozitoare” destăinuire, a omului cu hainele în neregulă și cu figura descompusă de groază:

— Cum vă numiți?

— Sunt Abel Harvey, din Elliot Street 74, răspunse individul.

— Și acum, puteți să-mi povestiți, ce s'a întâmplat.

— Vă amintiți desigur, începu asasinul, că Joe O'Keel, regele nasturilor automați, a murit subit, acum o lună, și că treizeci de detectivi dela Scotland Yard, în frunte cu aparatul fotografic al șefului serviciului de identificare, au năvălit atunci în hotelul la care fusese găzduit americanul, la Londra. Am avut onoarea să asist la fotografierea cadavrului... Ziarele au scos ediții speciale cu titlul: „Regele nasturilor fără ață a fost ucis?” Și: „Oculista Satania i-a prezis moartea”. Poliția a conchis totuș că moartea a fost naturală. Dar, a doua zi, ca o protestare, cadavrul regelui „nasturilor fără nevastă”, a devenit verde, ca un broteăcel... Ziarele se întrebară dacă aceasta nu e cumva efectul vre-unei otrave. Dar autopsia nu găsi urme de otravă în trup; în schimb, în ceafa acoperită de părul său blond, se descoperi o rană fină dar adâncă, făcută desigur cu un stilet exotic, al cărui vârf era poate muiat într'o otravă necunoscută, neidentificată de toxicologie. Asasinul a rămas însă nedescoperit. Or, asasinul lui Joe O'Keel, sunt eu!

— Ce v'a îndemnat să-l asasinați? întrebă el.

— Eram asociat cu prezicătoarea Satania și ne-am gândit că va fi o reclamă formidabilă pentru ea, dacă va afirma că regele nasturilor automați va fi ucis, și dacă această prezicere se va îndeplini.

— Și ca să se îndeplinească, l-ai ucis! zise Barnett, privind lung pe interlocutorul său.

— Exact! răspunse asasinul. N'am să uit niciodată ziua aceea... Era o zi splendidă de vară și Satania era așa de fericită că va ajunge în fine celebră, după cum s'a și întâmplat... Azi, toți regii și oamenii de stat o consultă; e milionară!...

— Și cum ați săvârșit crima? întrebă polițistul, întrerupând tirada exaltată a bizarului individ.

— M'am sculat în dimineața aceea foarte bine dispus. In sertarul biroului, țin de obiceiu revolverul și cutia cu gloanțe, calibrul 7. Am deschis sertarul, am scos revolverul, l-am încărcat cu 6 gloane, iar cutia cu restul cartușelor, am pus-o la loc în sertar, și am încuiat biroul. Am pus revolverul încărcat în buzunar și am eșit. Am ocolit mult, pe străzi, până m'am decis să sun la poarta vilei lui O'Keel. Un valet bine stilat, mi-a deschis. O'Keel m'a primit imediat. I-am spus că doresc să-i comunic o afacere ce trebue să rămână secretă, între noi, și atunci m'a poftit într'un mic birou, cu ușile capitonate.

— E vorba de ceeace v'a prezis oculista Satania, i-am zis...

— Nu mai îmi vorbiți de asemenea lucruri neserioase, mi-a răspuns regele nasturilor automați. După cum vedeți, trăesc și sunt perfect sănătos.

— Ei bine, i-am răspuns, citiți acest document!

Și i-am pus sub nas o hârtie oarecare, pe care o aveam în buzunar. Intre timp, îi ascunsesem, fără să mă observe, sub niște dosare, ochelarii cu lupe groase de presbit, fără care O'Kell nu putea să citească.

Planul meu era ca, în timp ce el va încerca să descifreze acea hârtie, eu să-l ucid pela spate. O'Keel își căută zadarnic ochelarii, apoi încercă să citească documentul fără ei, apropiindu-l de ochi. In acest timp, cum mă aflam în spatele lui, am scos revolverul din buzunarul paltonului. Totuș, n'am vrut să fiu laș, și să-l asasinez mișelește, pela spate, și am ezitat o clipă. Sau poate că regele nasturilor fără ac și ață, a avut o bănuială, căci s'a întors spre mine, răstindu-se:

— Ce vrei d-ta?... Ce conține acest document!

— E condamnarea ta la moarte, i-am zis.

O'Keel zări revolverul în mâna mea, și sări în colțul opus al camerei. Am îndreptat arma spre el, și am tras trei focuri pe rând, dar fără să-l ating. O luptă scurtă se încinse între noi. Revolverul se descărcă singur, și un glonț se înfipse în tavan. Apoi, reușind să mă degajez din brațele victimei mele, am tras un foc spre el, dar fără să-l nimeresc, nici de data asta. In fine, apropiindu-mă de el, l-am ucis cu trei focuri de armă, în piept. O'Keel se prăbuși, cu hainele sfâșiate, cu părul său negru vâlvoiu, plin de sânge.

— După comiterea crimei ce ați făcut? întrebă placid inspectorul de poliție Barnett.

— Am aprins o țigare și am sărit pe fereastră, fără să mă ating de nici un obiect de valoare. Din coridor, se auziau valeții apropiindu-se, atrași de focurile de revolver. Am vagabondat apoi pe străzi până noaptea târziu; n'am mai revenit la locul crimei, nici la Satania nu m'am mai dus. Ci am trăit zile de amare remușcări. Acum, îmi simt sufletul mai ușurat, căci v'am mărturisit totul.

— D-ta susții că ești asasinul lui O'Keel?

— Da, răspunse individul.

— Ai declara aceasta chiar în scris ? întrebă inspectorul, întinzându-i o filă de hârtie și un stilou.

— Evident.

Asasinul scrise pe hârtie:

„Recunosc că am asasinat pe Joe O'Keel, regele nasturilor automați”, și semnă: Abel Elliot, Harvey Street 74”.

Inspectorul luă fila, o citi, apoi se încruntă:

— Vrei să faci o farsă poliției ?

Asasinul se ridică brusc, se bătu cu pumnii în piept, se trase de păr, protestând că e cel mai serios om din lume.

— Foarte bine, zise Barnett sunând.

Un agent se prezintă:

— Leagă pe domnul!

Și în timp ce agentul punea cabrioleta la mâinile asasinului, inspectorul de poliție ridică receptorul telefonului:

— Alo, 742—44... Kingston 742—44... Azilul central de nebuni?... Da?... A evadat un pacient?... A, foarte bine... Cum?... Care se crede asasinul lui O'Keel?.. Da, e la mine... Adevărat: nu pare deloc nebun... Cum am văzut că am de aface cu un nebun?... Foarte simplu... In povestea ce mi-a spus, a făcut zece greșeli de logică, are zece contraziceri, pe care le-am notat... Deci povestea ce mi-a făcut, e inventată. Mi-am spus îndată că trebue să fie nu un asasin, ci un nebun...

* * *

Cititorii sunt rugați să ne comunice, care sunt cele zece contraziceri, pe care inspectorul de poliție Barnett, le-a notat pe blok-notes-ul său, în timpul povestirii făcute de nebun.

Păstrați cupoanele și le trimiteți toate împreună.

Concursul de perspicacitate

BON No. 4

Trimite.................. *din*..................

....

JACK LONDON

4)

Intovărăşită astfel pe dreapta, lupoaica avea la stânga un lup bătrân, cenuşiu, cu blana roasă, plin de semnele luptelor de odinioară. Nu mai avea decât un ochi, ochiul drept, ceiace lămurea de ce alese partea stângă a lupoaicei. Şi el se încăpăţâna să meargă lipit de ea, s'o adulmece cu botul, s'o atingă uşor cu umărul, cu coapsa, cu gâtul. Şi lupoaica îl ţinea deoparte, ca şi pe celalt cavaler. Uneori cei doi rivali porneau la atac în acelaş timp, împingând-o cu putere şi ca să scape, lupoaica trebuia să dea cu colţii repede şi des, şi în dreapta şi în stânga. Galopând deoparte şi de alta, cei doi lupi se ameninţau cu dinţi strălucitori. Numai foamea, mult mai poruncitoare ca iubirea, îi împiedica să se bată.

Bătrânul lup chior avea alături un lup tânăr de trei ani, deplin crescut şi care putea fi socotit ca unul din cei mai viguroşi din haită. Cele două sălbătăciuni când oboseau se sprijineau prieteneşte unul de celalt, cu umărul sau capul. Dar lupul tânăr, uneori, încetinindu-şi mersul îngăduia să-l întreacă prietenul bătrân şi pe nesimţite se strecura între el şi lupoaică. Lupoaica, atinsă de al treilea curtezan începea să mârâie şi să se'ntoarcă. Tot astfel făcea lupul bătrân precum şi marele lup cenuşiu dela dreapta ei.

In faţa întreitului şir de colţi ameninţători, lupul tânăr se oprea deodată, se aşeza în coadă, cu picioarele din faţă drepte, arătându-şi colţii şi el şi zbârlindu-şi blana'n spinare. Ceilalţi lupi, din această pricină, se amestecau, cei dinapoi dând peste cei din faţă care se năpusteau asupra lupului tânăr, lovindu-l cu colţii din toate părţile. Suferea fără să crâcnească şi cu acea credinţă proprie tinereţii, repeta din vreme în vreme încercarea lui amoroasă, deşi nu se alegea decât cu bătae.

Lupii bătură 'n ziua aceia distanţă mare fără să-şi strice, cu toată harţa, rânduiala lor. Inapoia haitei veneau şchiopătând cei mai slabi, prea tineri sau prea bătrâni. Cei mai viguroşi mergeau în frunte. Cu toţi avea înfăţişarea unor schelete. Dar muşchii lor de oţel păreau un izvor nesecat de energie. Noaptea şi ziua următoare merseră înainte. Alergau în vasta singurătate a acestei lumi pustii, în care trăiau stingheri, căutând viaţa altora s'o devoreze, pentru a prelungi pe a lor.

Bătură întinderi, trecură peste numeroase părae îngheţate, înainte de-a găsi ce căutau. Şi au dat însfârşit peste cerbi. Au întâlnit întâi un cerb uriaş: însfârşit carne, viaţă! şi pe care n'o mai ocrotiau focuri misterioase şi flăcări sburătoare. Lupii cunoşteau bine şi copitele şi coarnele încurcate. Nemai ţinând seama de nici o prevedere, nerăbdători, începură lupta numai decât. Uriaşul cerb fu atacat din toate părţile. In zadar, rostogolindu-i în zăpadă, da lupilor dibace lovituri de copită, puternice împunsături de coarne, silind să le spargă ţeasta, să le spintece măruntaele. Lupta n'avea sorţi de izbândă pentru cerb. Căzu cu lupoaica atârnată de gâtlej sub o ploaie de lovituri de colţi şi fu sfâşiat, mâncat de viu, înainte de-a fi încheiat lupta...

Lupii găsiră astfel hrană din belşug. Era un cerb de peste patru sute de chilograme, cam zece chilograme de carne pentru cele vre-o patruzeci de guri de lup, din haită. Stomacul lupilor în stare să rabde de foame vreme îndelungată este în stare să cuprindă cantităţi neobicinuit de mari. După câteva ceasuri nu mai rămăsese din splendidul cerb decât vre-o câteva oase risipite. Zadarnic luptase atât de vitejeşte cu duşmanii lui.

După care lupii se puseră pe odihnă şi somn. Lupii mai tineri începură să se certe. Foametea se încheiase; lupii ajunseră în Ţara Făgăduinţii. Urmăriră încă vre-o câteva zile ceata de cerbi pe care o adulmecaseră. Dar haita de lupi devenise mai prevăzătoare acum, atacând mai curând cerboaicele, mai greoaie în mişcări şi cerbii bătrâni. Apoi haita se desfăcu în două şi fiecare parte porni în direcţii deosebite.

Lupoaica, lupul mare cenuşiu, lupul bătrân chior şi lupul tânăr de trei ani călăuziră o parte a haitei spre răsărit, spre fluviul Mackenzie şi ţinutul lacurilor. Cu fiecare zi haita se făcea mai rară. Lupii se depărtau doi câte doi, bărbat şi femee deoparte. Uneori un lup fără lupoaică era alungat de ceilalţi lupi cu o lovitură de colţi. Şi nu mai rămase până la urmă decât lupoaica şi cei trei îndrăgostiţi ai ei.

Toți trei purtau urmele sângerânde ale mușcăturilor lupoaicei, nemiloasă față de toți. Dar lupii nu răspundeau nici de-aci înainte la loviturile colților ei. Se mulțumeau să se ferească spre a-i potoli mânia, săltând în joc înaintea ei.

Și pe cât erau de blânzi cu lupoaica, pe atât erau de cruzi unul față de ceilalți. Curajul lupului de trei ani creștea. Apucând de-odată 'n gură urechia lupului bătrân, urechea de la ochiul chior, o smulse și o făcu bucățele. Bătrânul lup, mai puțin iute și viguros ca tânărul rival, îl întrecea în pricepere și înțelepciune. Ochiul pierdut, botul sfârtecat erau mărturiile unei vieți pline de lupte. Știa el, de bună seamă, la vreme potrivită ce avea de făcut.

Când veni ceasul, lupta a fost într'adevăr măreață și tragică. Lupul bătrân chior și lupul mare cenușiu se întovărășiră să atace lupul de trei ani și să-l prăpădească. Fură uitate zilele de haită, jocurile de altădată și foametea suferită laolaltă. Lucruri din trecut. Acum, neînduplecată și crudă de-asupra oricărui alt lucru era iubirea. Lupoaica pețită, șezând în coadă, privea împăcată. Impăcată și mulțumită, căci venise și ziua ei. Pentru ea se zbârleau perii, se iveau și se ciocneau colții, se roșea carnea sfâșiată a trupului.

Lupul de trei ani în această întâie pornire și luptă pentru dragoste, își pierdu viața. Cei doi învingători, când îl simțiră mort se uitară la lupoaică și ea fără a se clinti, surâdea în zăpadă. Bătrânul lup chior era mai viclean ca tovarășul de luptă. Invățase mult în viață. Lupul mare cenușiu întorcând capul își lingea o rană sângerând la umăr. Gâtlejul curbat era în dreptul lupului bătrân. Cu ochiul care-i mai rămăsese, zări și înțeles norocul clipei. Ciucindu-se spre a-și lua vânt, se aruncă asupra gâtlejului și înfigându-și adânc colții, strânse fălcile cu putere: sfâșiere largă și adâncă. Dinții spintecară marea arteră. Lupul mare cenușiu urlă adânc, înfiorător și se aruncă asupra dușmanului care se trase repede înapoi. Dar își pierdea viața, urletul se preschimbase în tusă răgușită. Acoperit de sânge, tușind, se mai luptă câteva secunde. Apoi labele începură să i se clatine, ochii să se întunece iar tresăririle deveniră tot mai scurte.

Lupoaica în acest răstimp, șezând în coadă, surâdea mai departe. Era fericită. Celace vedea nu era altceva decât lupta semințiilor, lupta firească pentru iubire, tragedia wildului, care era tragică numai pentru cei care mureau. Pentru cei care supraviețuiau era înfăptuirea dorințelor.

Când lupul mare cenușiu înțepeni de tot, bătrânul chior, One Eye **(Un Ochi)** se îndreptă spre lupoaică. In mersul lui era mândria victoriei și prudență. Era gata de luptă, dacă s'ar fi ivit și văzu cu plăcută surprindere că lupoaica nu rânjea spre el cu colți mânioși. Il primi cu bunăvoință pentru întâia oară. Lupoaica își frecă nasul de al lui și sări în în joc copilăresc în jurul lui. Lupul, oricât de bătrân și înțelept, se copilări de-o seamă cu ea, făcând și mai multe nebunii.

Uitase de rivalii învinși de povestea de dragoste scrisă cu roșu pe zăpada albă. Lupul se opri din joc o singură dată, spre a-și linge sângele care curgea din răni deschise. Buzele i se strânseră convulsiv într'un mârâit adânc și perii gâtlejului se zbârliră fără voe. Lăsă botul spre zăpada sângerată cași-cum voia să-și facă vânt și mușcă neaua, într'un spasm brusc al fălcilor. Dar după o clipă își uită durerile și porni pe urmele lupoaicei care fugise, luându-l după ea, prin pădure.

De-aci înainte merseră pururi unul alături de cellalt ca buni tovarăși, vânând, ucizând și mâncând împreună.

Trecură zile și zile până când lupoaica se arătă deodată neliniștită. Părea să caute cu încăpățânare ceva ce nu găsea.

O atrăgeau adăposturile făcute de copacii căzuți cu ramuri. Pătrunzând prin crăpăturile care se deschideau în zăpadă, sub stâncile încovoiate, ea adulmeca neîncetat. Un-Ochi părea a nu se îngriji de loc de grijile ei, dar se ținea pas cu pas, credincios, pe urmele lupoaicei.

Rătăceau astfel prin ținuturi diferite. Apoi înapoindu-se către Mackenzie o apucară pe un afluent în sus, pe urma unui vânat.

Se întâlneau uneori cu alți lupi cari, asemenea lor, erau perechi-perechi. Dar nici unul nu mai avea poftă să alcătuiască iar haita. S'au întâlnit și cu lupi stingheri, bărbați, care voiau să se înhaite lupoaicei și tovarășului ei. Dar amândoi, umăr la umăr, cu coama zbârlită și colții rânjiți îl primeau astfel că lupul stingher era silit să se'ntoarcă și s'o pornească singur mai departe.

Pe când alergau prin pădurea pașnică, într'o noapte cu lună, Un Ochi se opri deodată. Innalță botul, dete din coadă, ridică o labă și adulmecă văzduhul cu nările desfăcute. Adierea care venea nu-i plăcea și începu să adulmece și mai puternic, căutând să priceapă prevestirea mirezmei. Lupoaica porni înainte spre a-și liniști tovarășul. Lupul se luă după ea, fără a se fi împăcat, neîncetând de-a tot cerceta văzduhul cu nările.

Ajunseră la luminiș larg. Târându-se cu prevedere, lupoaica înaintă până'n marginea pădurii. Bătrânul lup se apropie și el după oarecare șovăire, cu toți perii trupului zbârliți de neîncredere și bănuială. Rămaseră unul lângă cellalt, atenți, adulmecând.

Ajungea până la ei larmă de câini care se mușcau, strigăte omenești, glasuri ascuțite de femei rele, tuse. Auziră și plânsetul chirăitor al unui copil. In afară de întinderele uriașe ale pieilor de cort, deosebiau numai flacările focului prin fața căruia veneau și treceau trupuri omenești și fumul care se ridica pacinic în văzduh. Miresmele nenumărate ale unei tabere de indieni ajunse acum la nările celor două fiare. Și aceste mirezme cuprindeau o seamă de lucruri pe care lupul bătrân nu le putea pricepe, dar care erau întrucâtva mai cunoscute lupoaicei.

Ea se zbătea în chip ciudat, adulmeca, adulmeca, tot mai mulțumită în pofta ei. Un-Ochi, din potrivă, rămânea bănuitor și nu-și ascundea nemulțumirea. Voia mereu să plece. Lupoaica se întorcea spre el, îi atingea nasul cu nasul ei, spre a-l liniști; apoi privea iar țintă spre tabără. Toată înfățișarea lupoaicei arăta o poftă puternică și care nu era foame. O forță lăuntrică care o făcea să tresară o împingea tot mai înainte, să se apropie de foc, să se culce în preajma flăcării în tovărășia câinilor, să se învecineze cu picioarele oamenilor.

Dar birui Un-Ochi. Se sbuciumă atât că molipsi cu neliniștea lui și pe lupoaică. Ea își aminti că tot mai caută ceva ce nu găsea și pe care trebuia să-l găsească. Se întoarse și fugi înapoi în pădure, pe urma lupului care se liniști târziu, când tabăra nu se mai vedea de loc.

Alergând unul alături de cellalt, în bătaia lunii, au dat de o potecă. Lăsară nasurile'n jos; în zăpadă se vedeau urme. Urme proaspete. Un-Ochi porni înainte urmat de lupoaică și cu toată prevederea. Lupul descoperi o pată albă cari se mișca încet pe zăpada albă. Iși iuți mersul. Inaintea lui pata albă sălta.

Cărarea înainta printre brazi tineri. In câteva sărituri fu asupra petei albe în care-și înfipse colții. Dar în aceiaș clipă pata albă își luă sborul drept de-asupra. Lupul recunscu un „iepure'ncălțat" care atârnat în vid, sălta pe o cracă subțire de brad, într'un dans fantastic.

Un-Ochi se sperià și se trase înapoi. Apoi se ciuci în zăpadă, mârâind amenințător spre acel lucru, periculos poate și de nepriceput. Dar lupoaica apropiindu-se, trecu disprețuitoare pe dinaintea lupului bătrân. Se opri și deodată se aruncă în sus, spre iepurele care dansa mereu în văzduh. Sări în sus dar nu destul de sus spre a atinge prada râvnită și dinții clănțăniră loviți în gol, cu sgomot metalic. Mai sări odată, apoi încă odată.

Un-Ochi o privea. Iritat de neizbânda lupoaicei, sări însuși cu mare elan, apucă iepurele'n dinți și-l trase jos. Dar ciudat! bradul nu se desfăcu de iepure ci se îndoise'n jos, amenințându-l. Un-Ochi descleștă dinții, lăsând prada și sări înapoi spre a se ocroti de ciudatul pericol. Craca se ridicase și iepurele, sus, începu iar jocul în văzduh.

Lupoaica se'nfurià și-și vâră colții în umărul lupului bătrân, ca pedeapsă. Lupul tot mai îngrozit de necunoscuta unealtă, se zbârli și mai mult, se trase și mai înapoi, după ce zgârià botul lupoaicii. Ea nu se lasă și se aruncă asupra lui, lovindu-l cu colții. Un ochi se supuse și întinse însuși umărul să-l muște lupoaica.

Epurele în răstimp sălta mereu în aer, deasupra lor.

Lupoaica se așeză'n omăt și lupul bătrân căruia acum îi era mai multă frică de tovarășă decât de bradul misterios, începu să sară iar înspre iepure: Apucându-l încă odată, văzu cum se'ndoaie craca spre pământ ca adineaori. Dar cu toată spaima ținu bine și nu mai scăpă iepurele din colți. Craca nu-i făcu nici cum rău. Se mișca numai după sbuciumul lupului. Și lupul hotărî să rămâe neclintit. Sângele iepurelui îi curgea'n gură și i se păru savuros.

Tot lupoaica îl scoase din uluială. Apucă iepurile'n colți și fără a se teme de cracă zmulse capul dobitocului cu urechi lungi. Craca se'naltă la loc unde rămase nemișcată. Un ochi și lupoaica devorară'n tihnă vânatul pe care-l prinsese bradul pentru ei.

(Va urma)

Jocurile realității

NOUL NOSTRU CONCURS

PREMII: 1500 lei numerar.
Două aparate de radio cu galenă
CU SKY-URILE

ORIZONTAL: 1) Interjecție. 2) Luneci cu ele, din deal la vale. 6) Sport de iarnă. 8) Oală. 9) Pe ce lunecă sky-urile? 11) Trei consoane. 12) Postav. 13) Simbolul chimic al argintului. 14) Vărguță întrebuințată la încărcatul unor arme. 18) Int. 19) Sport (?) practicat, cam rar, azi! 21) Inversat, îl poți bea. 23) Temperatură, favorabilă înghețului. 24) Semn, pe pielea animalelor. 25) Il poartă țăranii, iarna. 26) Articol. 27) Dânsul... 28) și... dânsa. 30) Sanie... cu volan. 32) Pană (ung.) 33) Animale inteligente! 35) Il poartă femeile, iarna. 37) Thomas (?) Edison. 39) Numele popular al lunei Ianuarie. 42) Plasă de pescuit. 45) Cel mai frumos anotimp. 46) Ce sunt: patinajul, săniușul... etc.? 47) Eu (lat.).

VERTICAL: 1) Hotar. 2) A călători. 3) Săritură. 4) Personagiu mit. 5) Jaf. 6) Pătură de ghiață subțire. 7) Boală la oi. 10) Porumbar (Bot.). 11) Fluviu în Franța. 15) Sgomotul căderii. 16) Ce era scris pe crucea Mântuitorului? 7) Folositoare. 20) Sprinten. 22) Săniuțele sboară la... 29) Prefix. 31) Un fel de patine. 32) Nimfe. 34) Țară, unde se află Saint-Maurice. 35) Posesiv. 36) Cresc în fundul mărilor. 38) Posedă. 40) Măsură. 41) Divinitate. 43) In mitologie. 44) Tot măsură. 45) Două litere din „sport".

GEORGE CAISERLIU

METAGRAMĂ.

Cu „e" am fost trădat și părăsit
Iar cu „ă" m'au furat și jefuit.

REBU S.

Cupon pentru jocuri No. 259

Numele și pronumele ....

....

Adresa ....

Deslegătorii jocurilor din Nr. 250 - 251

George V. Țițeica (Buzău, 40) Melanie Jolanda Christescu (Brăila, 50), Maria Vasilescu (Oradea, 30), Sandu Stoicescu (Loco, 30), Elena Rădulescu, învățătoare (Dedulești-R. Sărat, 40), Grigorescu Viorica (Iași, 10), Igor Hamaritov (Tighina, 40), Maria I. Măinescu (Ploești, 30), Maior Popovici Pompiliu Anibal (Arad, 20), Manuel Sărbulescu (Loco, 20), Cl. Miron, învățătoare (Tg. Edeniți-Hotin, 20), N. Gh. Stănescu (Constanța, 30), Nicu C. Slavu-Sfinx (Câmpina, 50), Aurel Moldovanu (Bistrița, 20), Aura Căprescu (Pătârlage-Buzău, 40). Beatrice Rosenthal (Roman, 40), Nicu Lebas (Loco, 50), Antonio Pavlazzo (Loco, 30), F. Korablum (Focșani, 50), D. Stănescu (Bucov. Prahova, 50), Nistor Ioan (Oradea, 50), Weissman Liliput (Loco, 30), Șt. Gh. Ștefănescu (Pitești, 40), S. Boniowski (Câmpina, 30), Naco D. Nacov (Silistra, 30), Tytta și D. B. Stoiculescu (Craiova, 20), Mircea Rădulescu (Loco, 50), Ilie T. Lupita (Caracal, 50), Nae Iliescu (Loco, 20), D-na Amelie J. Georgiade (Loco, 30), Aronov Boris (Chișinău, 50), Aneta Revelant (Loco, 50), Dora Dr. Held (Iași, 20), Mircea A. Popovici (Brezoi, 50), Sublt. G. Combeanu (Tecuci, 50), Joji Gewurtz (Craiova, 40), Eliza Marin (Lugoj, 40), M. și J. Rocoș (Craiova, 50), Andrei N. Stănescu (Băicoi-Prahova, 20), Al. Costăchescu (Craiova, 30), Gh. Gh. Nichiforescu-student (Todireni-Botoșani, 40), Zummer Joseph (Focșani, 30), Pincu A. Saul-Piara (Focșani, 30), N. I. Rădulescu (Buzău, 40), Paul Josef (Loco, 20), Lyonell D'Ally (Buzău, 40), Ionescu T. Ștefan (Galați, 30), Ionel Cl. Schachman (Loco, 10), Danil Cantemir (Bacău, 30), Traian Pavelescu (Buzău, 40), Marioara Rapaport (P. Neamț, 40), Al. N. Vasilescu Vasal (Loco, 40), Ana Bărbulescu (Vernești-Buzău 40), Cristache Theodorescu (Loco, 10), Julius J. Trandafirescu (Loco, 20), Radu G. Pretoniu (Loco, 20), Duduia Margareta (Arad, 40), Doia Ionescu (Filaret, 40), Costel Stoianovici și Sabina Broscăreanu (Caracal, 30), D-na M. Radianoff (Ismail, 40), Costache B. Constantin (Cluj, 10), M. D. Camil (Loco 50), Menașe Dolinger (Loco, 40), Aurelia cpt. Bota (Timișoara, 40), Niță Cotârlici (Galați, 30), Miss Elkius Mary (Loco, 20), S. Millis (Loco, 40), Aurel Morgenstern (Craiova, 30), Beatrice Marcus (Loco, 40), Vasilică St. Popovici (Loco, 20).

(Va urma)

„REALITATEA ILUSTRATĂ. —*Director* Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Prețul abonamentelor: *Un an lei 450; 6 luni lei 230, 3 luni lei 120. Pentru străinătate lei 600 anual.*

REALITATEA ilustrată

CU SĂNIUȚA PE VÂILE SINAEI

(Foto-Berman-Realitatea)

REALITATEA Ilustrată
ANUL VI. Nr. 260
21 IANUARIE 1932

Suveranul şi Voevodul Mihai la vânătoarea regală dela Scroviştea

(Foto-Berman-Realitatea)

Preţul 10 Lei

DANS *și palme.*

Incepe sezonul dansului — să înceapă oare în acelaș timp și cel al palmelor? Căci iată ce-am auzit în fața judecătorului, unde doi domni și o tânără dudue își expuneau starea de suflet:

JUDECĂTORUL, întâiului domn. — *In orice caz nu trebuia să-i spargi capul cu sticla de vin.*

INTÂIUL DOMN. — *M'a pălmuit în localul de dans, în văzut tuturor.*

AL DOILEA DOMN. — *Mi-a interzis să dansez cu duduia, care se afla la masa lui și mi-a spus că dacă insist mă va pălmui. Au auzit și chelnerii.*

INTÂIUL DOMN. — *Pentrucă înainte de a pofti pe duduia la dans, domnul a cochetat cu ea.*

AL DOILEA DOMN. — *Desigur, pentrucă și duduia a cochetat cu mine. Altfel cum aşi fi cutezat să cer voe să dansez cu dânsa?...*

JUDECĂTORUL. — *Duduia n'are nimic de spus?..*

DUDUIA, privind în jos. — *Nu.* (Tace). *Ba da. Eu am vrut să dansez, dar dacă n'a vrut Nicu... Şi pe urmă ei s'au luat la bătae. Ce sunt eu de vină?...* (Vrea să plângă și n'are lacrimi).

JUDECĂTORUL, către întâiul domn. — *Altădată să știi să legea pedepsește pe cel care caută să-și facă singur dreptate. Trei mii de lei amendă.*

INTÂIUL DOMN. — *Şi dumnealui că m'a pălmuit?...*

JUDECĂTORUL. — *Fă și d-ta o nouă acțiune de dare în judecată, cum a făcut dumnealui...*

... Nu știm urmarea. Credem însă că domnul judecător a procedat greșit, deși legal. Ar fi fost mult mai drept ca și domnul întâi și domnul al doilea și la urmă insuși domnul judecător să fi tras duduii, singura vinovată a întregului scandal, câte-o pereche de palme.

NU se poate spune că Expoziția colonială de la Paris n'a avut cele mai îmbucurătoare rezultate. In primul rând afacerile comerciale au mers de minune — și francezii au realizat în această epocă de bariere vamale, înțelepciunea lui Mohamed, care a făcut să vie muntele, adică clienții, la el. La Paris locuitorii tuturor țărilor au cumpărat, cu prilejul Expoziției coloniale, toate articolele de lux pe care nu le puteau avea în patrie, decât cu prețuri fantastice.

Se poate vorbi chiar de o influență a civilizațiilor înapoiate, asupra civilizației înaintate. Multe pariziene au adoptat câteva maniere de malgașe și câteva gesturi elegante de indo-chineze. Frizura marocană a început să aibe trecere — și desigur, nu va trece multă vreme și doamnele vor cere domnilor să poarte și ei talere 'n buze, unde ele să-și depună scrumul țigaretelor parfumate, când vor avea plăcerea să-i primească în budoarul lor.

E sigur însă că și popoarele primitive care au fost reprezentate la Expoziția colonială, au învățat ceva în trecerea lor prin Paris — ceeace aflăm din următoarea întâmplare autentică:

Ministrul Coloniilor făcând de curând o călătorie (cum se zice) de studii pe mare, cu un alai de savanți și amici prin domeniile Franței din Africa, a cerut comandantului vasului să acosteze la Bali. Locuitorii negri și mai 'su seamă negresele din Bali, se dovediseră la Expoziția colonială oameni de o rară frumusețe. Negresele îndeosebi — care nu purtau nici măcar un șorțuleț de frunze — se remarcaseră prin perfecția unor forme într'adevăr sculpturale. Şi ca alaiul din Metropolă să fie primit cum se cuvine s'au anunțat telegrafic autoritățile din Bali, ca toți locuitorii, bărbați și femei să fie de față la debarcader...

Au venit, într'adevăr, cu toții.

Primirea a fost însă jalnică: negrii și negresele (în cinstea musafirilor) se îmbrăcaseră, domnii în frac și doamnele în rochii lungi, ca la Paris...

INAINTE *vreme se ocupa de buget numai ministrul de Finanțe. Bugetul era o socoteală a Statului care privia numai pe Stat. Azi se ocupă de buget mai mult cetățenii, decât miniștrii de finanțe. Căci din pricina bugetului, se întâmplă azi următoarele evenimente:*

Statul nu plătește funcționarii, furnizorii și pensionarii. Niciunul din aceștia nu plătește cismarul, băcanul, croitorul. Aceștia la rândul lor nu plătesc chiria, impozitele, taxele — și toți știu că această calamitate generală se datorește bugetului, de care, prin urmare, trebue să ne ocupăm cu toții ca de o afacere personală și intimă.

Un fenomen ciudat, derivând se'nțelege, tot din buget e șomajul — șomaj care s'a întins și a cuprins până și... industria auriferă!...

Iar ceeace într'adevăr întrece orice închipuire e faptul că nici un Stat european n'a isbutit să rezolve cum se cade problema bugetului... Dar iată că ne vine o veste din Spania, în care mi se pare am găsit un leac mizeriei bugetare. Noua republică se pare că e mai dibace și mai norocoasă decât sub Alfons al 13-lea. Intr'adevăr, există acolo o loterie de Stat care se trage odată pe an, de Crăciun, și al cărei loz câștigător e de 30.000.000 de pesetas. Până în Crăciunul acesta, lozul cel mare îl câștigau diverși cetățeni norocoși. De data aceasta s'a afișat pe toate străzile și în toate ziarele din Spania, că lozul cel mare rămânând nevândut, a fost găsit în tezaurul Statului, care se pomenește astfel a fi câștigătorul fericit a 30 de milioane de pesetas. Unii cetățeni au fluerat — dar ce e de vină Statul, dacă are și el odată noroc?...

Nu știm dacă loteria din Spania seamănă întocmai cu loteria comisarilor lui Caragiale, a căror tabachere cu muzicuță pusă la noroc, revenea tot fericiților comisari.

Ce-ar fi să întemeieze și Statul nostru o loterie spaniolă, al cărei loz câștigător să-l păstreze d. Argetoianu?... Şi cum nevoile noastre sunt mari, loteria să se tragă în fiecare lună... — W.

Pe Dunăre

Eugen Relgis

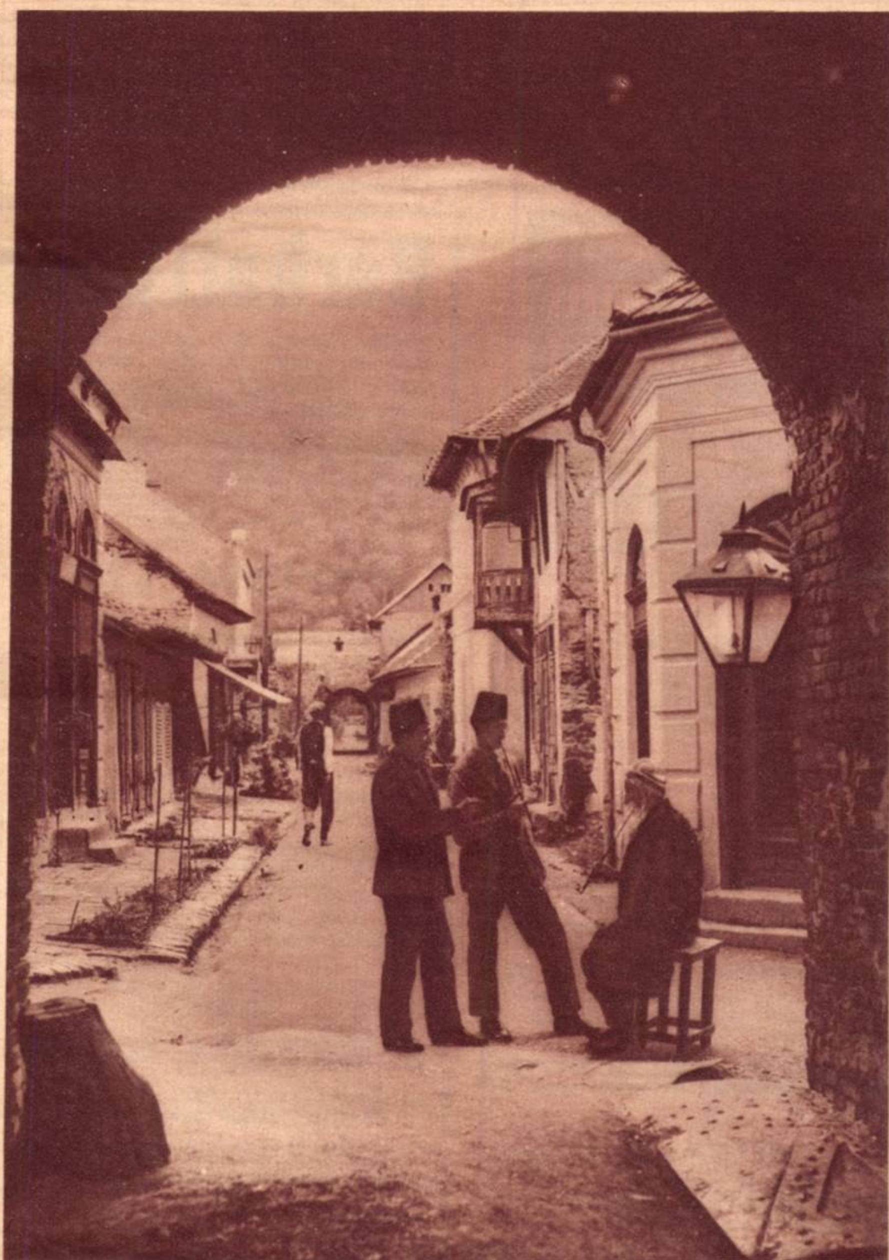
ADA KALEH

ORA şase dimineaţa. Când urc pe punte, vântul mă cuprinde în rotocoale fragede, sorbind oboseala unui somn scurt, dur caşi patul din cabină. Am trecut de Turnu-Severin: se mai zăresc câteva turle, câteva coşuri. Poate că silueta scundă, fără culoare, fără formă, din marginea apei, e rămăşiţa podului pe care Traian l-a aruncat peste anticul Danubiu, pentru legiunile cari au colonizat Dacia. Istoria ne solicită cu semnele ei stăruitoare, dar prezentul se desfăşoară în jurul orizontului, cu viaţa lui fugară şi totuş permanentă.

Porţile de Fier s'au şi ivit. Un segment de cerc, înfipt — piatră cu piatră — pe o lungime de câţiva kilometri, în mijlocul fluviului a cărui albie, prea largă, şi-a ridicat fundul stâncos. Curentul se fărâmiţează în unde mici, repezi. Vaporul trece în canalul din stânga, singur navigabil. Şi Porţile de Fier, din blocuri cioplite, meticulos îmbinate, se desfăşoară: parapet, tivit pe creştet cu iarbă măruntă. Dincolo de acest zid prelung, zace scheletul ruginit al unui tank, pe jumătate în apă; s'a desprins probabil de remorcher şi a fost târît de cealaltă jumătate a Porţii. E acolo de câţiva ani, căci l-am văzut în 1928, lăsat ca un avertisment pentru căpitani neglijenţi. Sau, poate, ca un element pitoresc, pentru a da călătorilor un vag fior de naufragiu?

Poate că şi ciobanul, cu cele câteva oi, cari pasc pe această insulă artificială, e îngăduit acolo decorativ, izolat pentru o săptămână, până ce o barcă îi va duce turma la poalele pădurii ce se înalţă pe ambele maluri...

Dar, iată în mijlocul fluviului un buchet de arbori, din cari se desprind câţiva cipreşi mlădioşi şi un minaret subţire, ca o suliţă. Ada-Kaleh, insulă adevărată, îmbăiată comod în Dunărea amplă. Fortificaţiile ei turceşti, de cari se fărâmă undele verzui, îşi păstrează ochiurile pentru trăgători şi dinţii după cari pândiau arcaşii de altădată. Se pot vedea şi casele mărunte, în livezi, printre cari se ascund plantaţii de tutun. Cele câteva sute de musulmani alcătuiau în această insulă o paşnică republică autonomă, ignorând Statul strângător de biruri şi prinzător de recruţi. Se vorbia uneori de acest refugiu, ca de un paradis miniatural.

O stradă pe insula Ada-Kaleh.

Tăbliţa tricoloră, ţintuită pe o prăjină, arată că postul de jandarmi veghează acum acolo. 1)

Tratatul dela Versailles din 1919, a dăruit României-Mari această minusculă republică, pentruca să taie însă, în folosul Jugoslaviei, o mare bucată din Banat: Torontalul. Dunărea nu mai e o frontieră naturală. Chirurgii diplomaţiei mondiale ştiu ce fac, când întreţin sau crează acele răni teritoriale, chiar între ţări „aliate şi amice". Cuvintele bătrânului Skalonkoff îmi revin în minte : *„Micile state nu sunt lăsate să se înţeleagă între ele, de bună voie... Trebuesc pretexte pentru viitoare conflicte, din cari tot Marile Puteri vor trage adevăratele foloase"...*

Graniţa nouă dintre Bulgaria şi Jugoslavia e încă un semn al arbitrariului diplomatic, care trăgând linia roşie pe hartă, provoacă situaţii cu atât mai insuportabile, — pentrucă nu sunt numai tragice, ci tragi-comice. Căci linia acestor demiurgi, cari nu preţuesc aşezările omeneşti mai mult decât muşuroaiele de furnici, taie în două sate bulgăreşti, ia ţăranilor imaşul, păduricea, vadul, cari devin dintr'odată sârbeşti. Mai mult: petice de ogor sunt înjumătăţite. Mi s'au citat cazuri destule, când linia inexorabil dreaptă a tăiat curţi şi case: bucătăria aceluiaş gospodar e pe teritoriu bulgăresc şi staulul pe teritoriu sârbesc! Dacă găinile se aventurează prin livada „de dincolo", dacă vaca revine la păşunea cu care s'a deprins, — bietului ţăran bulgar i-ar trebui paşaport cu viză jugoslavă (care nici nu se acordă „duşmanilor seculari") ca să-şi caute dobitoacele rătăcite. Vajnicii grăniceri au grija să confişte (în folosul Statului?) animalele pe cari instinctul le duce dincolo de şanţul orgoliului şi „dreptului" naţional.

Am vrut să uit însă de aceste meschine şi uneori atât de absurde contingenţe politice. Şi, în sfertul de oră cât am putut contempla insula Ada-Kaleh, — graţioasă orânduire circulară, aşezată parcă pe o scenă încetişor turnantă — am retrăit o altă călătorie făcută în urmă cu şaisprezece ani, în Turcia, care nu era pe atunci împinsă cu totul în vechea ei matcă asiatică. Am pornit cu colegii mei de bacalaureat — dar singurătatea mea era deja învăţată cu acele retrageri de melc în cochilie. In ceata care sburda şi devora plăcerile mărunte ale libertăţii, am putut totuş contempla neturburat miragiile orientale.

Constantinopol — acum, din ordinul lui Kemal Paşa, trebue numit Istambul— mi-a apărut din marea Neagră cu arhitectura lui vegetală, în policromia coastelor încrustate cu vile sidefate şi palate zăbrelite, pentru a se deschide la intrarea în Marmara cu opulenţa Cornului de aur, într'o escaladare de cupole şi minarete — piramidă scăldată în Bosfor, în care cerul se dubla cu faldurile lui de curcubeu. Moscheea sfintei Sofia, ale cărei blocuri nude pe-afară, păstrau înăuntru acea lumină filtrată ce dădea iluzia infinitului într'un vălmăşag de arabescuri şi inscripţii. Sublima Poartă, muzee cu racle ale sultanilor şi califilor... Intr'o Vineri, zi de Bairam mi-se pare, între două şiruri de credincioşi şi de „păgâni", l-am văzut pe ultimul sultan al Turcilor. Caleaşca lui Mahomed V era încercuită de călăreţi cu flamura verde a Profetului şi cu sabia curbată. Gras peste măsură, dolofan şi somnoros ca un copil scos din bae,

1) Imi amintesc că am primit un apel al învăţătoarei dela şcoala din Ada-Kaleh; cerea editurilor şi revistelor să-i trimită publicaţii pentru o bibliotecă românească, înjghebată pentru acei cari mai citesc Coranul cu litere arabe!

sultanul zăcea în caleaşca deschisă, absent, resemnat — lăsându-se dus la moschee, să se roage pentru gloria eternă a Islamului.

Pera, cu occidentalism de contrabandă. Ulițe rostogolite şi sucite pentru a se pierde — peste poduri vămuite, sub cari mişunau caice cu mărfuri şi bărci de plimbare — în vechiul Stambul, hermetic pentru ghiauri, cu iatagane fulgerătoare, cu haremuri fabuloase şi cu acea mizerie sordidă în care arome de grădini secrete, se amestecă cu duhoarea mortăciunilor svârlite pe caldarâm... Bazarul, multiplă cutie a Pandorei, luminată de lampa lui Aladin. In curtea încadrată de coloane, am văzut pentru întâia oară o caravană de cămile, gata să se întoarcă în deşertul arab... Apoi, viziunea ameţitoare din vârful turnului Galatei, cu fluviul arcuit ce leagă două mări, cu gara dela Haidar-Paşa ca un bloc monumental, cu pădurile negricioase de chiparoşi cari adăpostesc cimitirele din Scutari. Le-am străbătut într'o după amiază, talmeş-balmeş de morminte: cilindre scunde încununate de turbane, printre cari şedeau pe iarbă, la ospăţuri rituale, purtătorii cei vii de fesuri şi de văluri.

Insule Prinkipo, ca o gemă centrală dintr'un colier de insulețe golaşe, aproape topite în marea plină de cioburi solare. Urcuş pe drumul în spirală, ce ocolia insula ca un turban înflorit, printre grădini de portocali. Un bătrânel ne oferă dintr'un coş purtat de măgăruş, portocale mari cât nişte chitre, pentru câteva parale[1]).

Un turn ruinat ne-a atras ca o vrajă amoroasă; eram plini de reminiscențe literare: oare nu s'a săvârşit acolo drama lui Hero şi Leandru?

Apoi, escapadă mai lungă spre portul Mudaniei, pe ţărmul Asiei Mici, de unde un tren minuscul ne-a dus, printre ample coline împodobite de măslini cu luciri argintii, spre Brussa — vechea Capitală turcească. Am reţinut doar silueta majestoasă înzăpezită, încununată de nori, a Olimpului (mai pot crede azi că acolo a fost sălaşul mitologiei greceşti?) — şi acea moschee în faianţă de toate nuanţele verzi: locaş de vis şi de extaz, cu vitralii care sporeau magia acelei lumini verzui, ce părea păstrată de veacuri, ca un elixir. O simfonie în verde — căci îmi răsună şi acum o muzică paradisiacă, la fel cu murmurul ce stăruie într'o scoică.

O, adolescenţa mea, cu împărăţiile fragede ale poeziei, cu elanurile dibuitoare ale idealurilor! Ea revine în aceste momente, cu imaginile Orientului, pură şi naivă, avidă şi încă neştiutoare de marile întrebări ale vieţii — cari pândesc, caşi sfinxi neiertători, în dosul frumuseţilor pământene... Şi această călătorie retrospectivă, se desfăşură ca un film vechiu, suprapus imaginei reale şi suave a acestei Ada-Kaleh, rătăcită între munţii carpatini. Dar vaporul înaintează. Uneori se simte fundul stâncos, atins de dinţii roţilor înspumate — şi scrâşnetul acestui contact se repercutează, duşmănos, până la balustrada de cari mâinile îmi sunt prinse în neştire. Vreau să continui această veche călătorie: reîntoarcere la Constantinopol, pentru a porni apoi pe marea Egee, calmă, felină, cu triunghiul fascinant al corăbioarelor cu pânze. Popas în bazinul înoptat al Pireului:

...Lumine roşi îşi sfredelesc
în apă, aşteptarea lor —
Şi par apoi că-s lungi coloane
înfipte 'ntr'un bazin cu smoală —
Şi fiece coloană poartă
în vârful ei câte-un vapor...

Apoi, Atena nouă — şi cea veche. Acropole, Partenonul, ruinele templului lui Jupiter, Cariatidele, Stadionul şi acele mii de marmore însufleţite de artă, adunate în muzee, după ce au zăcut în uitarea medievală. O lume de armonii ale căror gesturi rămân frumoase, chiar dacă sunt tragice; ale căror figuri au acea privire întoarsă înăuntru — şi par totuş în contemplare senină, de zei coborîţi printre oameni...

EUGEN RELGIS

1) Am dat fiecare, pentru fondul călătoriei, 150 de lei. Când s'au făcut socotelile la întoarcere, ni s'a înapoiat câte un rest de 10 lei! Tempi passati...

Maurice CHEVALIER

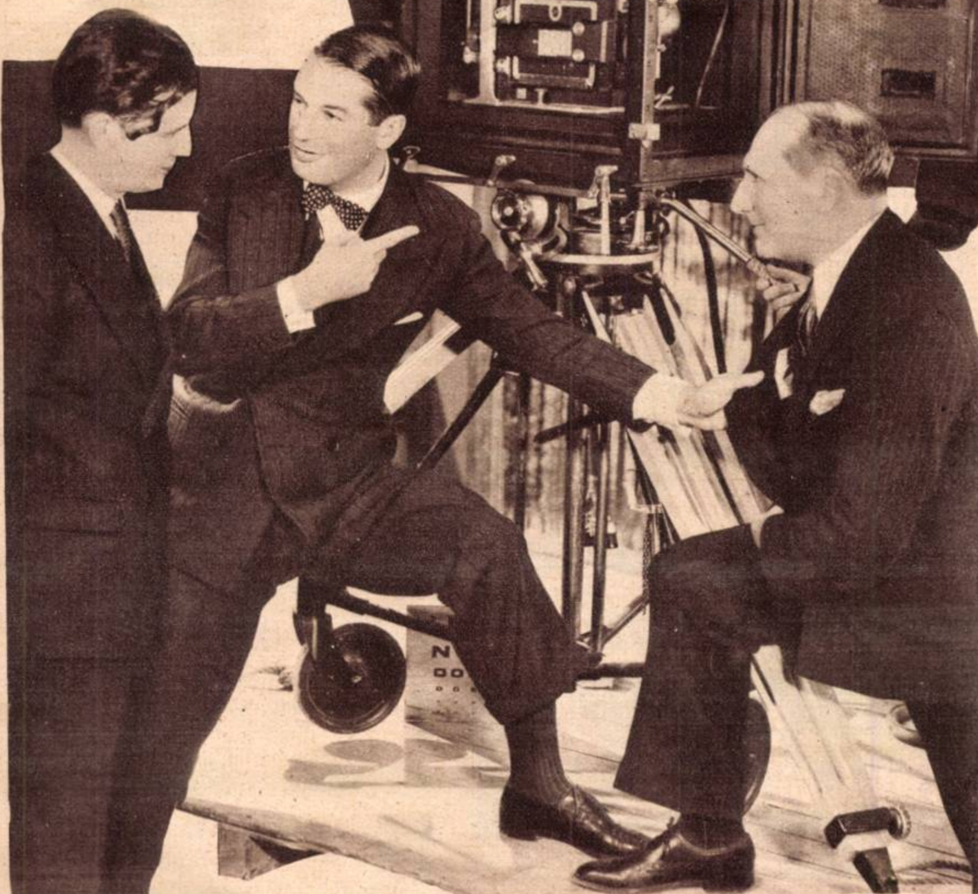
Maurice Chevalier, declară că dacă viaţa ar fi lipsită cu totul de convenţii şi obligaţii, el s'ar comporta întocmai ca eroii pe care-i incarnează pe ecran. Ar face curte tuturor femeilor care i-ar ieşi în cale cu condiţia, bineînţeles, să fie drăguţe, învăluindu-le în acele priviri de ştrengar, care ni-l fac atât de simpatic.

Această afirmaţie e pentru noi mai mult decât senzaţională, întrucât am fost obicinuiţi să vedem în Maurice un „Babbitt" francez, milionarul lipsit de plăceri, ascetul „Paramountului". Ni s'a spus că exuberantul „locotenent surâzător" e în fond un sobru om de afaceri, cu ochii lipsiţi de cea mai slabă scânteere, incapabil de emoţii.

Maurice răstoarnă însă acum toate aceste credinţe, mărturisind că dacă n'ar exista convenţii, n'ar încerca să reziste niciuneia din tentaţiile ce i s'ar prezenta, sub forma unei femei frumoase. El spune că legile oamenilor contrazic natura.

Bărbaţii nu sunt monogami. In ce priveşte inima, suntem toţi ca şi animalele şi apoi, femeile sunt atât de ispititoare! Care ar fi atunci soluţia?

Sus: *Maurice Chevalier cu menagera lui şi cu o vânzătoare de gazete;* st.: *actorul explică regisorului Schenk, o scenă pe care urmează s'o turneze.*

Ei bine, Maurice, răspunde supunându-se acestor „nenaturale" legi în faptă, dacă nu în spirit. Inima sa cântă vesela arie a „Locotenentului Surâzător" dar în viaţa de toate zilele, nu se abate o clipă dela datorie. Nimic scandalos n'a venit să-i accidenteze până acum existenţa. Işi iubeşte soţia, fosta Yvonne Vallée, care a apărut în versiunile franceze ale filmelor sale. Ii e credincios şi ea la rândul ei, îl iubeşte.

Ştie — ne spune el — că nu va putea fi întotdeauna „locotenent surâzător". Va veni o zi vai, când va împlini cincizeci de ani. Ei şi atunci? Speră că la acea epocă, se va fi retras în vila sa dela Cannes — cu soţia de astăzi. Speră că vor avea „câţiva copii". Mai crede că va fi atunci angrenat în afaceri internaţionale de natură teatrală.

Dacă aceste năzuinţe nu se vor realiza, va continua poate să joace, întrucât părerea sa e că un artist nu trebue să fie numaidecât tânăr şi frumos, pentru a avea succes. Dar trebue să aibă *farmec*. Chevalier pune mare preţ pe această din urmă calitate.

— „Cred" ne spune el că un artist care depinde numai de sex-appeal nu se poate numi artist. Şi mai cred că *la bărbat e pur şi simplu ridicol*. Acest sex-appeal e pentru mine o povară. Sincer vă spun că-l găsesc stupid".

L-am întrebat pe Chevalier dacă ar încerca să schimbe lumea, în cazul când ar avea puterea s'o facă. Mi-a răspuns:

— „Aş face-o mult mai simplă. Viaţa a devenit prea complicată".

Mai departe, mi-a spus că nu e prea inteligent. Că nu se pricepe deloc în politică şi că socialismul, comunismul, depresiunea mondială şi toate cauzele ei, sunt pentru el tot atâtea enigme. Nu face literatură. Citeşte doar textele pieselor pe care le joacă. Şi află veşti despre „viaţă" dela cei cari o trăiesc. Simte totuş că pentru a schimba lumea şi sistemele ei, *trebue să schimbi mai intâi oamenii*. Oamenii nu s'au născut egali şi nu vor fi niciodată egali, crede Maurice.

Şi pentru a-mi dovedi acest lucru, a început să-mi vorbească de lunile petrecute într'un lagăr de prizonieri din Germania, în cursul răsboiului mondial.

— „In acest câmp" îmi spunea el, „fuseseră îngrămădiţi câteva sute de oameni. N'aveau nimic la ei. Fuseseră despuiaţi de toate bunurile şi de toate pretenţiile lumeşti. Indiferent de ce fuseseră sau de unde veniseră, erau toţi reduşi la acelaş nivel. Şi cu toate astea, *în decurs de o săptămână se iviseră căpetenii*".

Chevalier n'ar schimba legile căsătoriei — „cu toate că sunt nenaturale", întrucât, explică el, chiar dacă handicapează mult fericirea, protejează vasta majoritate a omenirii, constând din femei şi copii. La el, legile căsătoriei sunt pe un plan cu cele care reglează circulaţia. Ai putea parcurge străzile principale ale unui oraş, cu o viteză de 100 de mile pe oră, dar făcând aceasta vei determina o serie întreagă de accidente, rănind şi omorînd pe mulţi din cei cari ar avea nenorocirea să-ţi iasă în cale. Acelaş lucru s'ar întâmpla dacă oamenii ar nesocoti normele căsătoriei. Prea multe multe fiinţe nevinovate ar ieşi rănite şi Chevalier e de părere că plăcerea nu merită preţul durerii.

Tot astfel şi cu marile *afaceri de stat;* Chevalier nu le-ar schimba, decât pentru a le simplifica.

„Eu lucrez întotdeauna deschis" spune el. „Imi expun franc părerile şi cred că nu primesc decât ceeace dau. N'am avut niciodată un manager. Nu m'am servit niciodată de agenţi şi nici de vre-un om de publicitate. Imi văd singur de afaceri.

Chevalier are o vilă la Cannes, unde trage de câte ori vine în Franţa. Are în serviciu trei servitori, cari îngrijesc tot anul de casă şi-i place să ştie că vila e mereu deschisă, gata să-l primească oridecâte ori ar avea fantezia să descindă. Găseşte că la Hollywood se odihneşte mai mult decât la Cannes, în afară bineînţeles de epocile când turnează. Ori de câte ori se înapoiază la Hollywood, închiriază un apartament. Actualmente locueşte în casa lui Joseph Schenk de pe bulevardul Hollywoodului. La Cannes, spune el, întâlneşti personagiile cele mai marcante şi femeile cele mai frumoase din lume, aşa că şansele repausului sunt foarte reduse.

Două-trei zile la rând, trăieşte extrem de simplu, face plimbări lungi în aer liber, băi de soare şi se culcă de vreme. Apoi coboară în oraş unde este cuprins de vârtejul vieţii mondene. Astfel Maurice ajunge, în cele din urmă, să se gândească cu plăcere la întoarcerea în micul şi paşnicul Hollywood, unde în clipele de repaus, face partide de golf cu Douglas Fairbanks şi Adolphe Menjou.

Aţi crezut până acum că Maurice e un „Babbitt" francez. In fond, realizează ciudatul complex al „locotenentului surâzător", care se supune legilor ce guvernează viaţa socială, întrucât plăcerea nu merită preţul suferinţei.

JAMES GRAY

Intre ŞTIINŢĂ şi TRADIŢIE

NE întrebam în ultimul capitol ce reprezentau vrăjitoarele Evului Mediu. Vom răspunde astăzi la această întrebare.

Ciudaţii indivizi pe cari strămoşii noştri îi ardeau pe rug, cu atâta zel, sunt copiaţi astăzi de şarlatani ignoranţi şi cu totul nevătămători cari, citesc în palmă, dau în cărţi şi oferă tot felul de leacuri. Vrăjitorii Evului Mediu erau şi ei şarlatani, dar pe lângă înşelătoriile şi înscenările meseriei lor, posedau comori de adevărată ştiinţă.

In capitolele precedente am arătat că obscurantismul Evului Mediu se datora faptului că torţa ştiinţei era aproape complet stinsă. Această ştiinţă era larg cultivată de vechii greci şi romani, dar nu ei o descoperiseră. Dupăcum am mai arătat, aceştia citau pe Chaldeeni şi pe Egipteni, cari la rândul lor arătau că sursa cunoştinţelor lor se afla într'o epocă cu mult anterioară.

Căutând aceste isvoare ajungem la începuturile istoriei.

Numim ştiinţă numai ceeace putem verifica. *Pretinsa ştiinţă* ce n'o putem contesta, o admitem numai prin credinţă.

Secretele vrăjitoarelor aparţineau ştiinţei sau misterului? Vom răspunde şi la această întrebare.

Vrăjitoria se practica pe o scară foarte întinsă în unele provincii ale Franţei, mai cu seamă în Lorena şi în ţinutul Basc, pentrucă aceste regiuni veniau în atingere cu două mari centre de activitate intelectuală la acea epocă: Germania în Est şi Spania în Vest.

Locuitorii regiunilor basce erau în genere ţinuţi într'o stare de completă ignoranţă, de fanatismul clericilor şi de inchiziţie. In sânul acestei populaţii se afla însă un element străin, care reprezenta la acea epocă un grad de civilizaţie ştiinţifică, cu mult mai înaintat decât al Europei. Acest element îl formau Arabii, a căror putere era atunci foarte mare şi ai căror învăţaţi posedau rămăşiţe din ştiinţa antichităţii.

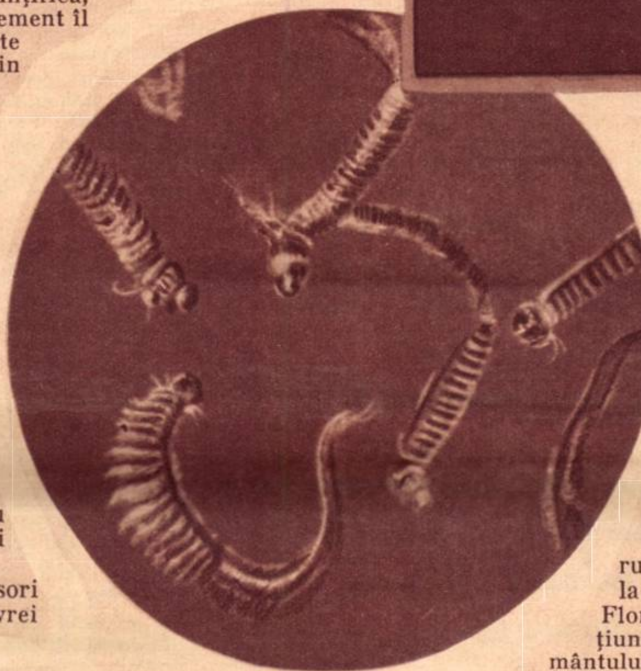

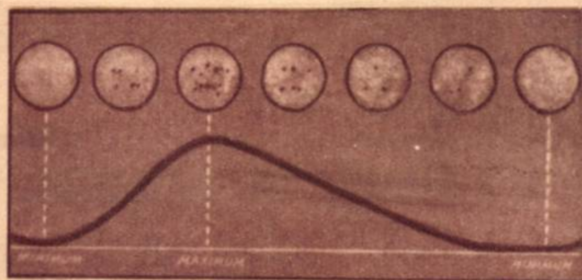
Sus: *Spaţiul interstelar e străbătut de unde electro- magnetice.*

In multe din formulele vrăjitoriei, în diferitele procese şi documente ale Evului Mediu, observăm că se pomeneşte adesea de oraşul Toledo. Aceasta pentrucă oraşul a fost în vechime un important centru al magiei.

In secolul al II-lea Episcopul de Reims, studia Magia cu arabii spanioli. Valoarea acestei învăţături avea o reputaţie universală. Unii scriitori ai epocii, cum e Cesar de Heisterbach, arată că pentru a se iniţia în aceste secrete, veniau în Spania învăţaţi din Suabia, Bavaria şi mai cu seamă din Anglia, care în această primă parte a Evului Mediu, a luat conducerea mişcării intelectuale. Documentele ne dovedesc că multe din vrăjitoarele prigonite de tribunalele eclesiastice sau civile, erau inspirate de maeştrii din Toledo şi că aci îşi primiau iniţierea.

Universitatea magiei din Toledo avea profesori mauri de o cultură foarte înaltă şi câţiva evrei

Sus: *Metamorfozele viermilor marini (Perinereis Cultrifera) sub influenţa lunii.*

St.: *Variaţiile activităţii solare.*

învăţaţi cari se aflau la adăpost de persecuţii, întrucât aveau relaţii de natură financiară cu regii Spaniei. Lecţiile lor erau înconjurate de mare mister.

Conform tradiţiei care se accentuează, revelaţia secretelor nu se face decât iniţiaţilor, după nenumărate formalităţi şi ceremonii. Magia şi ştiinţele oculte de care uzau pentru a impresiona spiritele neofiţilor şi spre a-i ridica în acelaş timp deasupra turmei. era predată paralel cu o instrucţiune ştiinţifică serioasă.

„Toate ştiinţele naturii sunt fiice ale diavolului", declara inchiziţia. *„O femee care îndrăsneşte să vindece o boală cu ajutorul unei substanţe veninoase, e o vrăjitoare şi trebue arsă de vie".*

Aceasta a fost pur şi simplu condamnarea medicinei şi a farmaciei. Cei cari studiau anatomia omenească erau de-asemeni condamnaţi la moarte. Ştiinţa anatomiei era studiată de vrăjitori şi vrăjitoare, care aduceau la sabaturile lor, cadavre furate din cimitire. Dar cei mai condamnaţi erau astronomii, cari aveau îndrăsneala să afirme că în univers ar mai exista corpi cereşti la fel cu pământul şi duceau „calamitatea" până la a pretinde că pământul s'ar roti în jurul soarelui.

Acest lucru calificat drept cea mai mare dintre crimele ştiinţei, nu numai când delicvenţii erau vraci obscuri, dar chiar când se recrutau printre acei iluştri oameni de gândire, cari au făcut cinste lumii. E destul să amintim câteva nume celebre: *Peter de Albano*, autorul unui tratat de astronomie, ars la Bologna; *Ceco de Ascoli*, ars la Florenţa, pentrucă făcuse afirmaţiuni categorice asupra mişcării pământului; apoi *Giordano Bruno* ars la Roma, pentru aceeaş vină; *Campanella*, care a fost supus de şapte ori la torturi şi care deabia a scăpat de rug.

Copernic, murind înainte de publicarea marei sale opere *„Astronomia Nova"*, autorităţile s'au răsbunat, arzându-i nemuritoarele cărţi. Deasemenea au desgropat trupul marelui fizician Antonio de Dominis, spre a-l arunca în flăcări.

Toată lumea ştie că Galileu şi Kepler au scăpat de rug numai printr'un noroc excepţional şi printr'o totală lepădare a convingerilor lor. Şi mult mai târziu, prin mijlocul secolului al 17-lea, în vremea când marele ministru Colbert interzicea judecătorilor să intenteze procese vrăjitoriei, savanţi de importanţa lui Descartes şi Cassendi erau persecutaţi.

Vom releva acum o altă categorie de persecutaţi, mai strâns legaţi de trecutul fabulos. Mulţi dintre marii astronomi de cari am pomenit, erau şi astrologi convinşi. Astrologia ca şi alchimia, era o ştiinţă interzisă şi cei cari o practicau intrau în categoria vrăjitorilor.

Până la începutul secolului al 20-lea, ştiinţa exactă era de acord cu autorităţile medievale în această privinţă, declarând că dacă aceste pretinse ştiinţe nu erau plăsmuiri diavoleşti, erau cel puţin fiice ale nebuniei şi ale ignoranţei. Să afirmi că destinul oamenilor, caracterul, suferinţele şi bucuriile lor depind de poziţia sau de caracterul stelelor sau să încerci a dovedi că plumbul poate fi transformat în aur, erau crime sau argumente pentru înşelarea naivilor. La prima vedere până şi raţiunea modernă se revoltă împotriva acestor idei şi le priveşte cu un amestec de milă şi ironie.

Recentele descoperiri ale ştiinţei tind să dovedească însă, că această ironie e nejustificată şi pe măsură ce aprofundăm aceste chestiuni, cu mijloacele noastre de investigaţie, vedem că vechii astrologi şi alchimişti aveau foarte adesea dreptate.

Nouile teorii asupra radio-activităţii şi asupra materiei explică multe fenomene, până acum de neînţeles. Astăzi nu mai încape îndoială că există o legătură între ambianţa cosmică şi manifestările vieţii, legătură datorită influenţelor electrice. Materia globului şi vieţile oamenilor sunt guvernate de aceleaş legi şi trecând dela simplu la complex, dela general la particular putem stabili progresiv dovezile acestei corelaţii.

Influenţa anotimpurilor, a climatelor, etc. se prenumără printre cele mai evidente dintre aceste dovezi. Căldura şi frigul excesiv determină boli. Vânturile au şi ele o influenţă asupra sănătăţii generale. Iarna e sezonul bolilor lungi, vara e sezonul bolilor de stomac, toamna şi primăvara, al bolilor eruptive. Iarna şi vara cazurile mortale sunt mai frecvente, decât toamna şi primăvara, etc. Toate aceste lucruri sunt prea bine cunoscute, pentru a mai face obiectul unei discuţii.

O altă dovadă mai directă, este influenţa poziţiei pământului în spaţiu, asupra natalităţii. Intre miezul nopţii şi orele trei după amiază, se produc cele mai multe naşteri. Nu încape îndoială că luna, care după cum se ştie, exercită o influenţă puternică asupra fluxurilor, are deasemeni o influenţă directă asupra vieţei animale. Exempele de felul acesta sunt foarte numeroase, dar noi suntem nevoiţi a ne mărgini la cele mai isbitoare.

Se ştie că numeroase specii de animale şi mai cu seamă viermii marini, săvârşesc actele principale ale vieţii lor la date fixe, care sunt în legătură cu fazele lunii.

Vom menţiona deasemenea un fapt foarte curios, cu privire la acţiunea soarelui asupra sistemului nervos şi în consecinţă asupra vieţii sociale, o observaţie comunicată Academiei de Ştiinţe din Paris, de către d. Tchijevsky.

Acest savant a făcut un tablou foarte interesant, în care compară compoziţia parlamentului englez, într'o perioadă de 100 de ani, cu variatele stadii ale activităţii solare. In acest tablou se află marcate pe de o parte datele maximei şi minimei de activitate solară, iar pe de alta, partidele politice la putere în aceste epoci. Rezultatele sunt foarte sugestive:

Dela 1830 până în 1927, d. Tchijevsky a remarcat că liberalii au avut majoritatea în perioadele de activitate solară maximă, iar conservatorii veniau la putere în epocile de descreştere.

Recenta răsturnare a guvernului socialist în Anglia şi marele succes al partidului conservator, într'o perioadă de diminuare a activităţii solare, vin să confirme afirmaţia că soarele are influenţe asupra politicei.

Cu sau fără intenţie, curioasa observaţie a lui Tchijevky e pură astrologie. Autorul arată că fenomenele sociale citate se datoresc influenţei exercitate de variaţiile radiaţiilor solare, în special ale celor ultra-violete, asupra psihologiei omeneşti, perioadele maxime corespunzând unei sporiri în reflexele nervoase ale populaţiei, iar perioadele minime, unei depresiuni.

Aceasta ar fi o explicaţie posibilă, dar în orice caz, influenţa soarelui asupra omenirii e evidentă.

Se ştie că pământul e literalmente bombardat cu raze de origină cosmică, de o frecvenţă cu mult mai mare decât a radiaţiilor emanate de radium şi dotate cu o putere de penetraţie atât de mare, încât unele raze pătrund plumbul, la o grosime de un metru, un metru şi jumătate.

S'ar putea oare ca astfel de fenomene, ce se exercită asupra corpurilor şi asupra sistemelor nervoase, să nu producă un efect remarcabil?

Acelaş lucru se poate spune despre cercetările vechilor alchimişti, cari mult timp au fost consideraţi nebuni şi ale căror teorii ne par astăzi atât de ciudate prin exactitatea lor, încât nu putem înţelege pe ce dovezi le bazau. Căci bineînţeles nu posedau nimic din ştiinţa pe care abia acum începem s'o descoperim.

Aceşti alchimişti care îşi păstrau secretele cu gelozie şi se serviau de formule enunţate în hieroglife, pe care noi nu le înţelegem azi, afirmau între altele că mercurul ar putea fi transformat în aur. Se pare că unii din ei — cum e Nicolae Flamel, spre exemplu — a reuşit s'o şi facă.

Acum ştim că această transformare considerată absurdă până la începutul generaţiei prezente, este teoretic posibilă. Spre a lămuri fenomenul e nevoie să amintim câteva ipoteze fizice: Toate substanţele sunt formate din atomi, constând dintr'un nucleu central, o condensare de electricitate pozitivă, în jurul căreia gravitează, ca plantele în jurul soarelui, electronii, adică părticele de electricitate negativă.

Nucleul central e format la rândul său de alte părticele mai mici, protonii, cari sunt nucleele celui mai simplu atom, atomul de hidrogen.

Compoziţia diferitelor substanţe variază, după totalul încărcăturei electrice, format de unirea protonilor. Spre exemplu, atomul de azot are un nucleu a cărui sarcină electrică e de şapte ori mai mare decât a atomului de hidrogen, iar oxigenul are o sarcină de opt ori mai mare decât hidrogenul.

Cu excepţia câtorva cazuri, structura nucleului central al atomului e foarte stabilă. Spre exemplu, nucleul atomului de sodiu are întotdeauna unsprezece sarcini electrice libere şi rămâne astfel sodiu. Dar dacă am reuşi să scoatem o singură sarcină din nucleul acestei materii, am transforma substanţa.

E cu putinţă? Până mai acum câţiva ani, ştiinţa spunea că nu. Dar în vremea din urmă, Sir Ernest Rutherford, fizicianul englez, a reuşit în parte să transforme nitrogenul, fosforul şi aluminiul în hidrogen bombardând aceste substanţe cu razele alfa emise de radium.

Energia exercitată în aceste experienţe era echivalentă cu un potenţial de aproximativ un milion volţi. Şi se crede că, cu o energie dublă, adică de două milioane de volţi, am putea extrage o unitate de sarcină electrică, din cele cincizeci şi trei ce compun atomul nucleului de mercur. Nucleul de cincizeci şi două de sarcini obţinut astfel, ar fi aurul.

Vom obţinea vreodată o astfel de putere? In timpul din urmă, la o întrunire a Academiei de ştiinţe din Paris, profesorul d'Arsonval a prezentat un nou generator electric, capabil să furnizeze o diferenţă continuă de potenţial. Ar fi de-ajuns să multiplicăm această energie cu patru, pentru a rezolva problema. In teorie, n'ar fi cu neputinţă să atingem aceste rezultate, întrucât, dificultăţile de învins nu sunt mai mari decât cele trecute până acum. In ziua aceea am găsi poate piatra filosofală a lui Raymond Lulli şi Nicolas Flamel, realizând vechiul vis al vrăjitorilor: transformarea mercurului în aur.

Puţin importă dacă alchimiştii trecutului au reuşit sau nu. Remarcabil e faptul că aveau noţiunea acestei posibilităţi şi că au ales dintre diferitele metale pe acelea care, cu toată deosebirea de aparenţă, se înrudiau atomiceşte.

Cum au ştiut aceasta ? Nici fizica, nici chimia epocii lor şi nici a altora din perioadele cunoscute istoriei, nu le-au dat cea mai mică indicaţie în această privinţă. Aceste ştiinţe erau foarte rudimentare în vremea lor; dar de-ar fi fost de o mie de ori mai desvoltate, şi de ar fi atins chiar nivelul la care se găsiau la începutul secolului al 20-lea, n'ar fi avut cum să afle aceste lucruri.

Nu mai departe decât acum 25 de ani, nu existau nici măcar bănueli despre structura atomică. Cine a revelat oare aceste surprinzătoare secrete, rarilor iniţiaţi de-acum şase-şapte secole? Cine le-a arătat misterioasele relaţii ce există între diferitele elemente şi formulele magice, care le pot transforma? Am afla fără îndoială lucruri foarte interesante, dacă am putea descifra hieroglificele tratate, în care alchimiştii îşi ascundeau formulele şi sensul simbolurilor lor.

Secretul transmutării, s'a spus, e cuprins în semne convenţionale, ce se află gravate pe unul din pragurile Catedralei Notre-Dame din Paris.

Cum înţelesul lor s'a pierdut şi n'a fost niciodată transmis prin tradiţie orală, e mai mult decât probabil că în această privinţă vom fi întotdeauna reduşi la presupuneri.

Se impune deci să continuăm pe o altă cale investigaţiile, care să ne reveleze această ştiinţă interzisă.

Am văzut că vrăjitorii şi astrologii au primit o bună parte din învăţătura lor, dela maurii Spaniei, dar pe de altă parte, ştim exact ce punct atinsese ştiinţa arabilor chiar în momentul culminant al civilizaţiei lor şi că acest punct era cu mult inferior ştiinţei de care am vorbit mai sus. Apoi, de unde dobândiseră misterioşii maeştri şi şcolile esoterice aceste secrete? Vom încerca să explicăm aceste lucruri în capitolul următor.

E. A.

Greva DEBITORILOR

CRIZA se agravează! Ea mă urmăreşte acasă şi în biuroul redacţional.

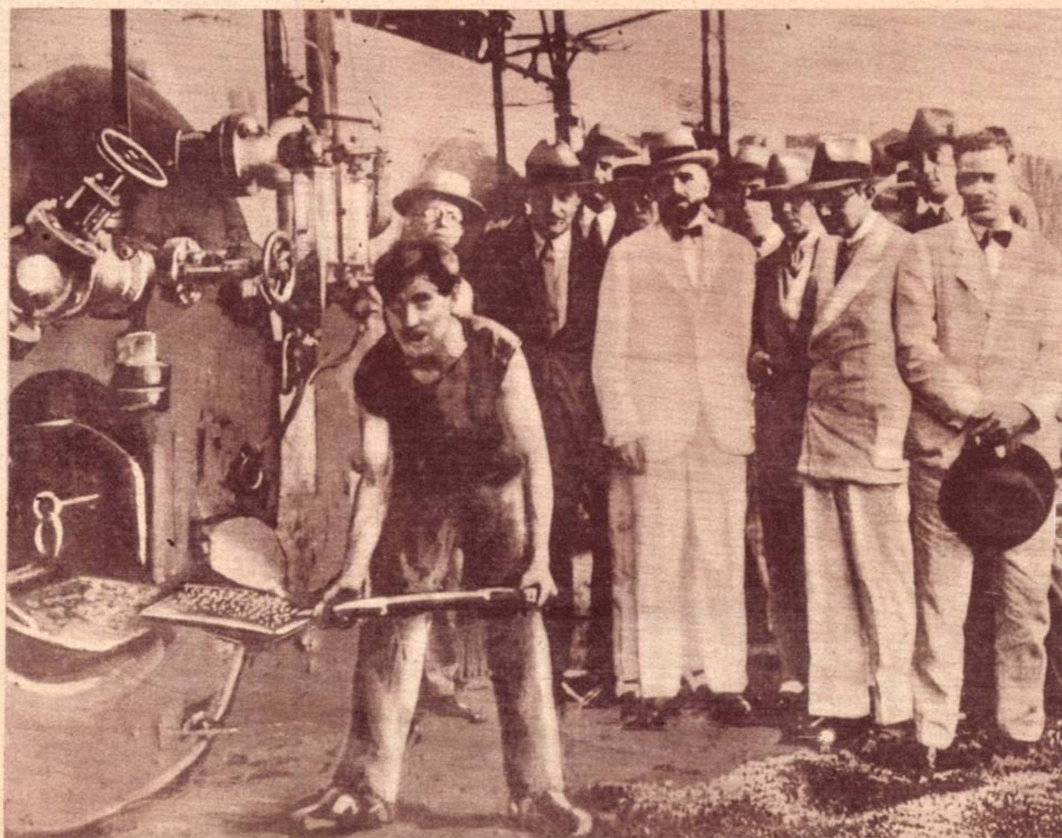
Când mă pregătesc să-mi fac somnul meu, de după masă, intră proprietăreasa şi îmi şopteşte ceva despre nişte restanţe de chirie. Eu îi răspund printr'un larg expozeu, arătând în culori vii cauzele şi desfăşurarea crizei mondiale.

La uşa redacţiei, bate cineva şi intră smerit un schelet. Descoper că scheletul mai are şi ceva piele şi că în realitate este un lucrător cunoscut, care îmi vorbeşte:

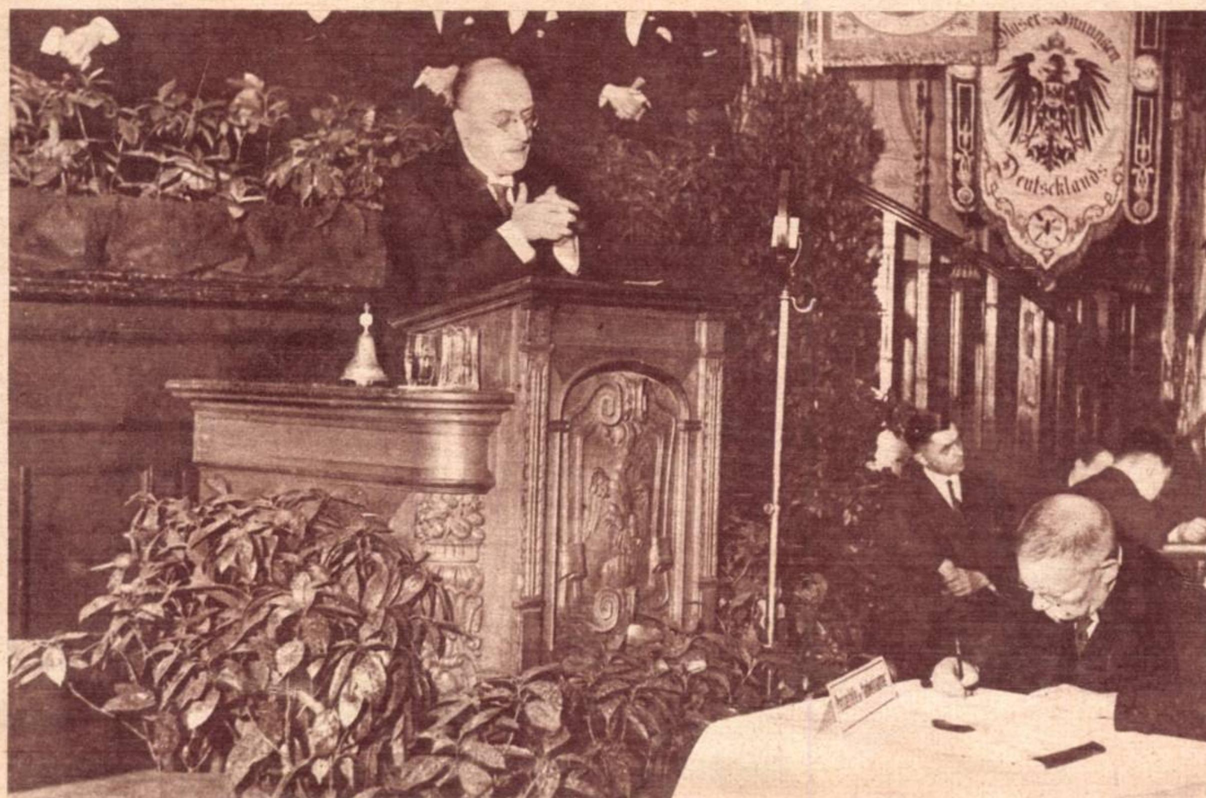
— Domnule redactor, nu mai găsesc de lucru. Am venit să vă cer un sfat: unde să mă duc? Am auzit că la Constantinopol ar fi ceva, căci în Turcia se construesc linii de cale ferată. Am auzit şi de Teheran, unde ţara este în refacere economică şi e nevoe de braţe. Unde să mă duc?

Ce să-i răspund nenorocitului şomer? Să-i spun că aşa zisă refacere economică şi progresul industrial, sunt bune doar ca să ajungă ţările acestea, acolo unde ne sbatem astăzi noi? Să-i vorbesc, aşa cum vorbesc în acelaş timp sute de oratori în faţa adunărilor şi în parlamentele tuturor statelor civilizate? Dar teza franceză este tocmai contrarie celei germane, iar teza italiană nu se potriveşte cu cea engleză.

Experţii economiei mondiale şi naţionale se întrunesc foarte des, ba la Geneva, ba la Lausanne — pentru o constata că criza a progresat iar, că ciocanul a căzut din mâna muncitorului german înfometat, că Bruening cancelarul a declarat că nu mai poate plăti cele şaptezeci de miliarde lei anuitate, că industriile şi comerţul stagnează în toate ţările, în timp ce birurile cresc.

Dreapta: *Deoarece stocuri imense de cafea putrezesc în Brazilia, din cauza crizei de consumaţie, preţioasele boabe sunt arse în loc de combustibil, la cazanele vapoarelor şi ale trenurilor sud-americane.*

Stânga: *Cancelarul german Brüning, care a alarmat de curând cercurile politice internaţionale, prin declaraţia că Germania nu mai plăteşte datoriile de răsboi.*

Acum şase ani multimilionar, fermierul australian a ajuns azi cerşetor, căci nimeni nu mai are nevoe de lâna oilor sale.

Să-i spun şomerului că criza se agravează, fiindcă economia mondială şi valoarea bancnotelor nu e condiţionată de valorile reale ce posedăm, ci din infame jocuri de bursă şi de planuri de reparaţiuni?

Criza înseamnă falimentul civilizaţiei, eşecul culturei noastre superficiale şi false.

Dacă presupun că într'un acces de nebunie mi-aş cheltui toate veniturile, pe şaptezeci de ani înainte, pe cartuşe şi artificii, pe care le-aş face să explo-

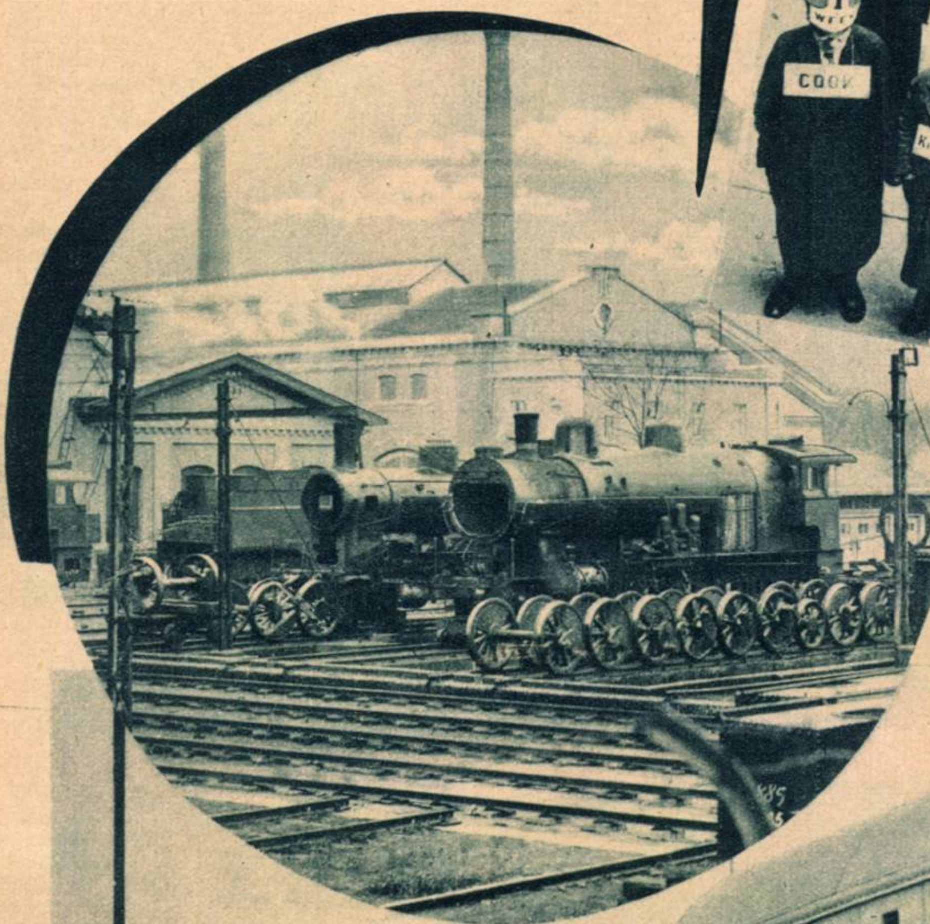
deze, deodată, afară în câmp, ar trebui apoi să îndur foame şi sărăcie, timp de şaptezeci de ani.

In situaţia analoagă se găsesc astăzi toate statele, care-au participat la marele răsboi mondial: au de plătit cheltueli de răsboiu, până în anul 1988. Vom plăti noi şi vor plăti nepoţii noştri.

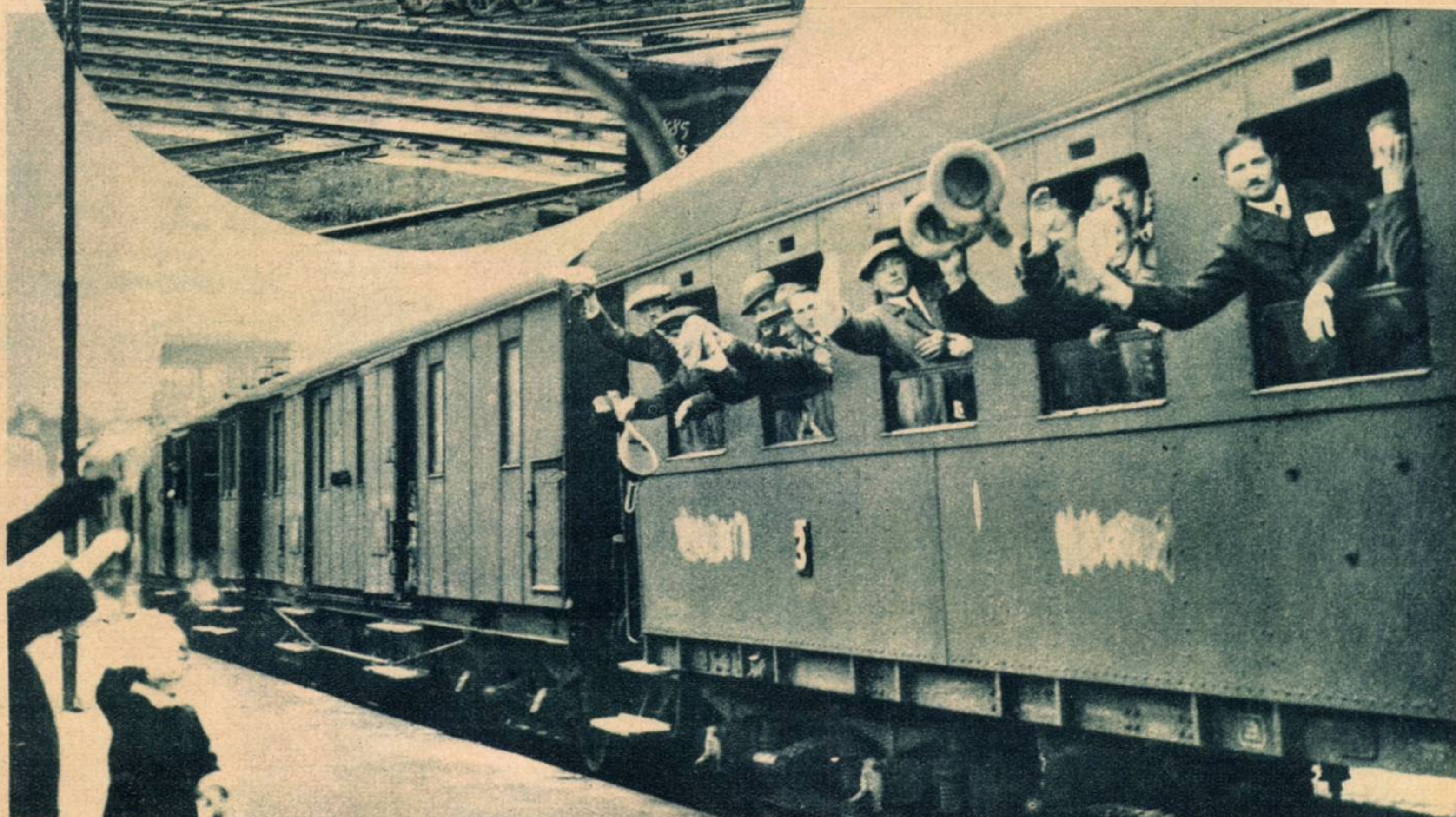
Timp de cinci ani, au explodat în aer în formă la obuze, s'au cufundat în mări, sub forma de vapoare şi crucişătoare, au putrezit în tranşee şi în cimitiruri ca resturi de echipament, rămas pe trupurile celor căzuţi, miliarde şi miliarde de lei, franci, mărci, lire şi dolari. Produsul muncii umane, şi deci factorul progresului, a fost nimicit pe şaptezeci de ani de acum înainte. Aceasta este una din cauzele crizei.

Şi între timp, puterile mari şi mici se înarmează. Nici odată nu s'a văzut atâta râvnă, câtă se dezvoltă astăzi spre a fortifica graniţele şi armatele. Dezarmarea? O glumă sinistră, un joc de cuvinte — căci parlamentele sunt departe de-a reprezenta voinţa popoarelor doritoare de adevărată pace; iar pe de altă parte nici chiar voinţa parlamentelor nu e în stare să stăvilească

Jos: *O fabrică de locomotive din Austria, care a închis porţile din lipsă de lucru.*

Sus: *O demonstraţie impresionantă a şomeurilor americani, pe străzile New-York-ului.*
Jos: *Un grup de 30 persoane din Austria, au obţinut cu mare greutate, după intervenţii de luni întregi, autorizaţia de a pleca în Paraguay.*

febra înarmărilor. Căci hotărârile supreme nu sunt luate de popoare, ci de diplomaţi şi de-un grup de funcţionari secreţi, deci puşi la adăpost de orice răspundere.

Cum? Ce înseamnează aceasta? Inseamnează, că statele puternice hotărăsc înarmările, fixează dinainte directivele politicei de expansiune colonială, prin deciziunile unui for secret şi invizibil, care trimite roiuri de spioni în ţările concurente, spre a vedea ce s'a inventat şi ce se urzeşte şi pentru'a lua apoi măsuri în consecinţă. Astfel asistăm la un concurs permanent al înarmărilor.

Se construesc tancuri din ce în ce mai repezi, avioane din ce în ce mai înarmate, dirijabile din ce în ce mai mari, graniţele sunt tivite cu fortificaţiuni subterane, muniţiunile se îngrămădesc în arsenale. Toate acestea sustrag capitalul de la industria paçnică şi însumează un bun imens imobilizat, în gneţat in formă de arme. Parlamentelor nu le rămâne decât să sancţioneze ceeace este un fapt împlinit, iar popoarelor le rămâne sa se execute la chemarea.

Şi între timp, numărul şomerilor este în continuă creştere. La tribunale, casele debitorilor se licitează cu asistenţa jandarmilor, iar depozitele la bănci dispar, în vârtejul crizei. Intreprinderile constată o scădere în rentabilitatea afacerilor şi în consecinţă taie din salariile şi din numărul angajaţilor, pânăce capitalul pare a fi fost salvat.

Maşini din ce în ce mai perfecte înlocuesc munca umană şi produc atât, cât omenirea nu poate consuma. In faţa birourilor de plasare se îngrămădesc şomerii, până şi în Japonia.

De la un continent la celălalt, de la o ţară la cealaltă se propagă boala economiei, numită criză. De ce oare?

Fiindcă suntem în epoca trenului, vapoarelor repezi şi a avioanelor, care-au legat globul întreg, într'o reţea de comunicaţii internaţionale. Aşa că astăzi, preţul grâului nostru depinde de oferta celui american şi rusesc şi în aceeaş situaţie se găsesc toate produsele, fie agricole, fie industriale. Trusturi şi bancheri decid, care va fi valoarea lor, iar banii noştri, cu cari am putea cumpăra cele trebuincioase, nu au valoare. De ce?

Fiindcă măsurătorul internaţional al valorilor, aurul, s'a adunat în pivniţele câtorva bănci mari.

America deţine o sută de miliarde franci aur, Franţa cincizeci de miliarde.

Americanii apără aurul lor, francezii sunt nu mai puţin dârji şi în faţa adunărilor şi parlamentelor, vorbesc într'una oratori, convinşi de dreptatea

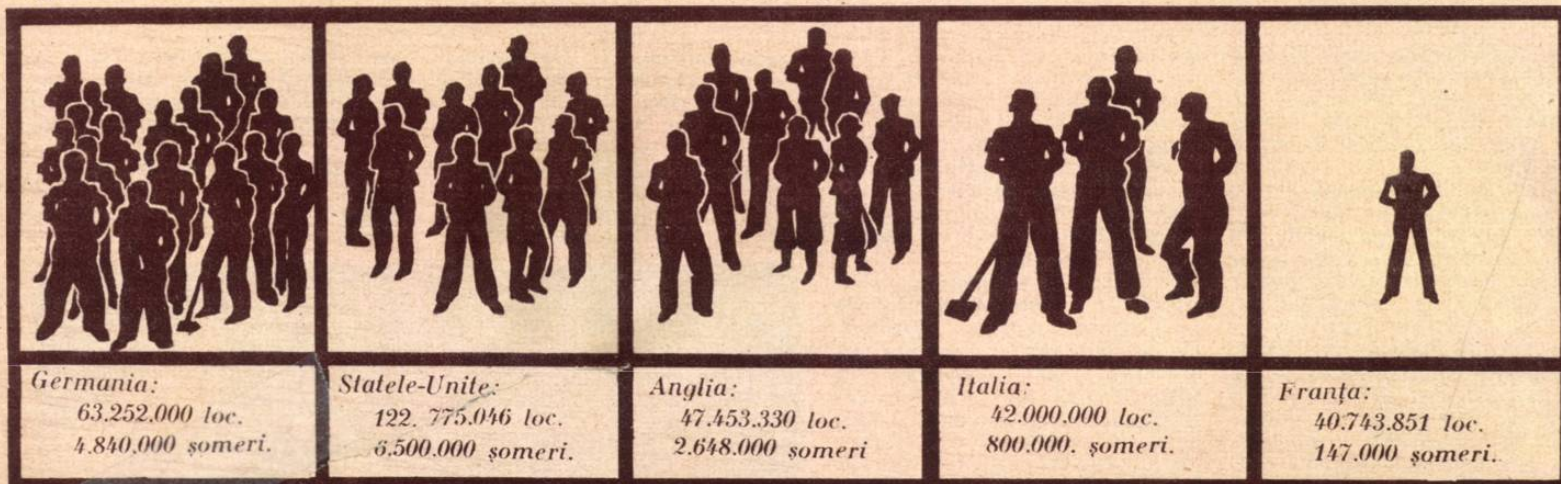
Un cetăţean din Detroit, neavând cu ce plăti impozitul statului, l-a achitat în natură, cu... nuci

Fotografia noastră reprezintă conferinţa economică pan-americană, care s'a ţinut de curând la New-York.

De fiecare locuitor: 122 fr. aur — 98 fr. hârtie.	De fiecare locuitor: 302 fr. aur — 404 fr. hârtie.	De fiecare locuitor: 74 fr. aur — 158 fr. hârtie.	De fiecare locuitor: 22 fr. aur — 85 fr. hârtie.	De fiecare locuitor: 215 fr. aur — 284 fr. hârtie.	De fiecare locuitor 532 fr. aur — 347 fr.hârtie.

tezei ce o susțin. Ei gesticulează, invoacă argumente, strigă — între-timp criza progresează, se întinde și toate popoarele suferă.

Fiecare stat, putere suverană înlăuntrul hotarelor sale și conservator al idealurilor naționale, se închide între granițe, ca și ursul în bârlog. Din avariție, din zelul câștigului, a izvorît ideea independenței economice. De ce să cumpăr eu, italian, mașinile germanilor, când pot să le fabric și acasă la mine? Zis și făcut: Germania nu mai exportă mașini, dar nici ea nu mai imoprtă din Italia fructe, vinuri și conserve de pești. Noi, dacă am voi, putem să producem stofă, pânză și ruj de buze destul la noi în țară, în schimb grânele nu le-am mai vinde, iar petrolul l-am putea bea singuri.

O mulțime de cuvinte noi: supraproducție dumping, plafon și valută, ne-au îmbogățit vocabularul, ajutându-ne să ne exprimăm mirarea asupra fenomenelor economice moderne, care s'au abătut peste capetele noastre. Cuvintele aceste le auzim zilnic în toate parlamentele lumii, unde deputații și senatorii, miniștrii și președinții le pronunță, dar care răsună tot ca niște cuvinte goale de înțeles și lipsite de fond. Ele exprimă doar uimirea omului, a cărui pălărie a căzut în Niagara.

Poate negrul, care șade într'o colibă făcută din foi de palmier și mănâncă ceeace găsește în pădurile virgine, nu simte criza. Dar toate popoarele civilizate o simt — și aceasta este suprema dovadă, că civilizația noastră, adică civilizația egoismului și a ipocriziei, a dat faliment.

Criza nu este numai economică, ci este totodată criza principiilor fundamentale ale civilizației, a conștiințelor și a caracterelor. Toți producem prea puțin, ca valoare, și voim să consumăm cu atât mai mult. In cazul cel mai fericit, marile capitaluri ne vor constrânge să ajungem acolo, unde-am fost acum treizeci de ani: să lucrăm o săptămână pentru un pol și să mâncăm carne numai Duminică.

Dar criza nu ne permite nici măcar să lucrăm: nu e de lucru, totul stagnează. Și ceeace este trist, nu numai la statele învinse în răsboiul mondial, ci chiar și la popoarele cele mai victorioase.

Germania declară fățiș, că nu mai poate plăti și aceasta este o lovitură grozavă, căci răstoarnă tot echilibrul reparațiunilor pe șaptezeci de ani, de aci încolo. Bulgaria, Ungaria și Austria vor urma, într'un timp scurt, cu aceiaș declarație: suntem epuizați complet, nu mai avem ce da.

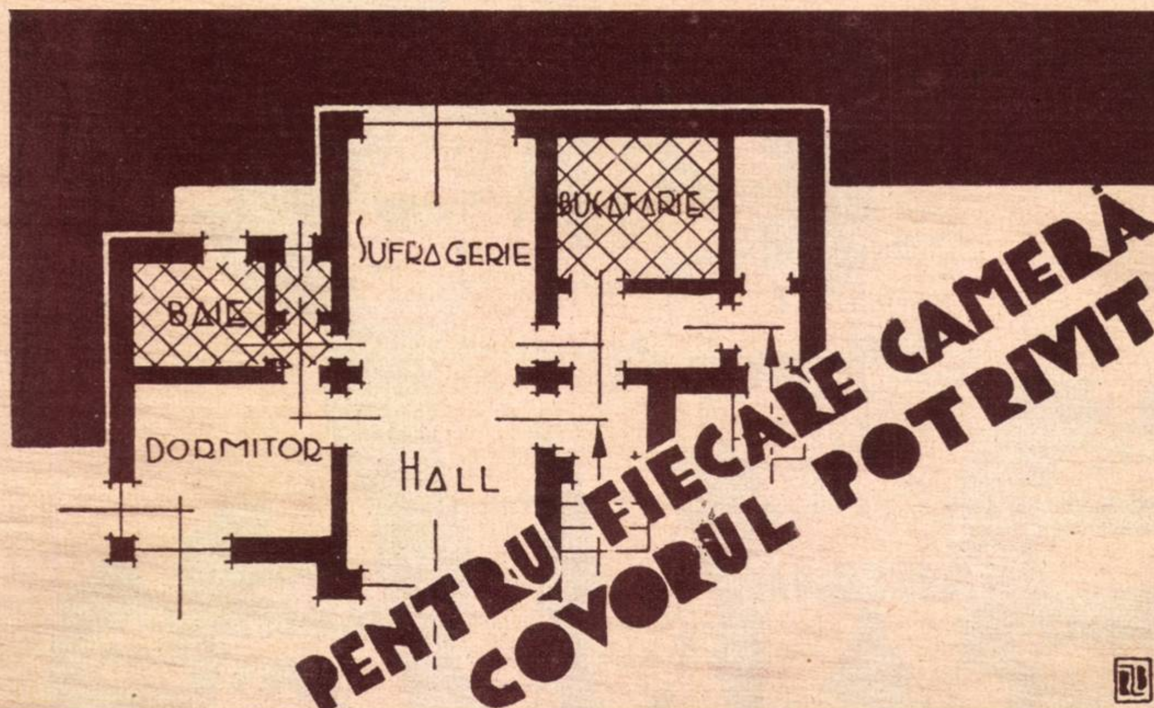
Și atunci va trebui să punem problema: renunțăm la reparațiuni sau pretindem plata, ocupând, în ultima ipoteză, regiunile industriale ale debitorilor, intrați în grevă, minele și căile lor ferate? Sau vom șterge toate socotelile și diferențele, atribuind pagubele răsboiului — civilizației umane?

Un număr imens de bancheri, capitaliști, cetățeni cu mici economii pledează pentru executarea necondiționată a planului de reparațiuni. Și ei nu cunosc nici un alt argument, în afară de aurul comasat în tone și oțelul turnat în formă de granate.

A. MUNTEANU

Ursul alb

F. ADERCA

Viaţa e un vis
(Calderon)

DEŞI născut întâiul, puiul de urs alb cu steluţă neagră 'n frunte era mai firav ca ceilalţi cinci fraţi. Ursoaica îl linsese cu spaimă şi dragoste. In văgăuna de gheaţă, în vreme ce puii începuseră jocul cu colţii pentru o rădăcină sălcie de lichen sau o copită neagră de ren, melancolicul mamei, cu ochii închişi mai visa visul din care purcesese. Ursoaica adulmecându-l gemea, ne'nţelegând uriaşa lor ne'nţelegere în creştetul trist de gheţari al pământului.

Când nopţile nestatornice trandafirii din cerul boreal au căzut depe cercul mic al globului, lunecând pe fiorduri în jos ca mătăsării de aur otrăvit, grota cu puii ursoaicei s'a luminat palid. Zorile de zi pe insulele Peary, deasupra Groenlandei, ţin o jumătate de an. Stelele au pierit iar marea Stea de Miază-Noapte pe locul ei nemişcat s'a topit într'o spumă sângerie, ca un început de planetă. Câţi-va pui au deschis ochii şi s'au jucat. Apoi a venit amurgul pentru altă jumătate de an. Puiul de urs s'a deşteptat de-a binelea, s'a ridicat dintre ţâţele calde ale mamei, a călcat pe grumazii moi ai fraţilor şi s'a oprit în deschizătura albastră a văgăunii.

Atunci a văzut el întâia oară lumea.

Gheţarii se profilau ca urşi albi încremeniţi pe atlasul cerului boreal. Deasupra se tolănise o ursoaică neagră pătată cu stele albe; ea privea în jos cu'n ochi când roşu, când verde, când doi deodată, unul alb, cellalt de aramă. A înaintat odată de-abuşelea prin zăpezi până la marginea oceanului. La ţărm, vâjâitul apelor l'au chemat şi ar fi voit să se ducă şi el, în vârtej...

Unde ar fi ajuns?

Şi a privit peste ape ameţit, înainte.

Apoi cu capul în jos s'a'napoiat în bârlog.

In al doilea an puiul de urs alb s'a jucat cu fraţii mai mici, ţinându-le piept tuturor. A căzut, repezit de duşmani, între sloiuri de ghiaţă de unde a ieşit cu blana zdrelită şi-o ureche sângerată. De-atunci a înţeles că cele mai sigure jocuri nu se fac la înălţime — deşi farmec numai la înălţime au. Fraţii urşi şi mama după ei au scoborât şi au trecut înnot spre geana fumurile a pădurilor Groenlandei. Aci au dormit într'o peşteră mai caldă. Dar unde era tăcerea vrăjită în care cânta doar vârtejul dintre gheţuri? Urletul lupului flămând era urlat noaptea de toate pădurile pustii.

Odată, puiul cel mare cu fraţii ca'n joc după el, a rupt-o de fugă spre miază-noapte, spre Insule. Ursoaica a rămas în bârlogul ei, privind uimită această goană a puilor pe urmele celui mai firav şi mai nebun dintre ei.

In Insule cădea amurgul, prelung. Puii s'au căţărat pe gheţarul cel mare, unde s'au mai jucat şi altădată rostogolindu-se de atâtea ori, şi au privit cu toţii răsăritul stelelor boreale. Stelele se iveau pe rând ca nişte lacrimi, din cine ştie ce alte înălţimi ale cerului, adăstând şi ele lacrima cea mare a Stelei de Miază-zi.

Şi îndemnat de ciudata-i nerăbdare, ursuleţul cu steaua'n frunte a mai făcut doi paşi, şovăitori, nesiguri, până la marginea gheţarului. El ştia că steaua cerului dela cellalt capăt al pământului se va ivi şi ridica încet, ou mare de zmarald, acum-acum... când gheţarul plezni în două. Cinci pui rămaseră pe gheţarul dela ţărm iar cel mai cutezător, uluit de legănarea neaşteptată s'a proptit în ciotul de coadă, întinse botul spre fraţi şi răcni jalnic, din rărunchi.

Să se arunce 'n apă, să'noate înapoi spre casă? Da... Dar steaua?

Şi răcnetul al doilea fu mai puţin adevărat, deşi simţea 'n măruntaie ca o arsură că se rupe de-ai lui. Gheţarul pluti răsucindu-se de două ori în jur şi porni încet spre Steaua Verde care trebuia să se ivească. Şi ursul alb uitând deodată tot ce lăsase 'n urmă îşi ridică uluit, înţepenit pe gheţarul plutitor, fruntea cu moţul zbârlit.

A plutit astfel lin câteva zile gheţarul cu ursul alb în creasta lui albă, până a fost prins în curentul puternic care scaldă ţărmurile abrupte ale Groenlandei. Ursul alb fu cuprins de spaimă. O nostalgie după căldura moale şi bună a mamei, după întinderile sigure care nu se clinteau niciodată din loc şi ascundeau rădăcini de licheni, grăsime de foci blânde, îl făcea să urle ca un urs mare şi să privească ameţit la pârâiaşele ce se scurgeau din văgăuna lui de ghiaţă. Formele schimbătoare ca flăcări, când albastre, când roşiatice ale pădurilor din zările Groenlandei, îl mângâiau cu bănuiala că toată rătăcirea aceasta era închipuită şi oricât ar pluti, tot sub cunoscutul cer al copilăriei lui va rămâne.

Coastele continentului pieriră pe 'ncetul. Gheţarul pluti o zi, numai între zări de ape. Noaptea, el părea că e târât cu iuţeală şi mai mare. Apele vâjâiau parcă şi mai puternic iar stelele se iveau pe rând, stelele dintre cerul polar şi tropicul cancerului: Boarul stingher, clătinându-se melancolic; Dragonul răsucit; departe pe zare şi cu una din stele, cea mai înaintată, pierdută în cellalt hemisfer, o Girafă lipsită de cap; Perseu palid, în plină cale lactee... Steaua de zmarald, sora Stelei polare de aur, de bună seamă că se va ivi şi ea, către care pluteşte cu sufletul pe muchia sabiei de ghiaţă, ursul alb cu ochii spre cer....

In zori zilei următoare barca mare de lemn cătrănit a unor pescari porniţi din capul Farfel, sfârcul tare al Groenlandei, veni deacurmezişul curentului. Gheţarul uriaş cuprinse barca sub el cu cei doi canadieni, tatăl şi fiul în piei de lup, care s'au pomenit îngropaţi sub muntele de ghiaţă căzut parcă din cer. Cu târnăcoape grele au început să zgârie colţul de ghiaţă care ameninţa să le răstoarne scoica. Pe la amiaz, după ce făcuseră jumătate treabă şi se odihneau de cealaltă parte a bărcii nezmulsă încă din ghiara îngheţată a Polului, băiatul rămase cu gura căscată şi cu bucata de pâine mânjită cu grăsime în dreptul nasului: Pe creasta de ghiaţă, cea mai înaltă, de părea mai aproape de cer decât de ocean, un urs alb cu stea neagră 'n frunte, privea lacom la bucătura băiatului.

L'au momit şi l-au dat jos. Ursul a lunecat spre oameni şi a căzut într'o cergă plină de moruni pe care tatăl şi fiul o întinseseră de capete. Ursul era blând. După ce s'a hrănit din belşug, a adormit iar barca neagră a tras la ţărm, unde a poposit vreme 'ndelungată. Fiara fusese menită morţii dela o zi la alta pentru bunătatea blănii, dar pescarul bătrân îşi dete seama că blândeţea ursului avea alt preţ, mult mai mare decât al pielii jupuite. Plecară cu el în larg, aţinând calea vapoarelor spre Europa. Il vândură pe un transatlantic care făcea cursa Montreal-Brest, unei trupe de varietăţi, condusă de un actor nalt, chel şi cu mem-

bre lungi ca de păianjen. In clasa treia, actorul a izbutit să strângă dela călători mulți gologani numai înfățișând ursul căruia îi pusese în labele dinainte o tamburină, ridicat în labele dinapoi, iar în creștet bereta bucătarului. In clasa întâi a transatlanticului, într'un quintet de negri cari fără alte instrumente decât glasul executau jazzuri ca din coarde și timpane, ursul a învățat să urle la timp ca un bas monstruos. Doi chinezi cari făceau din cozile lor lungi coarde de sărit frânghii de întins rufe, dresară ursul pe cuptorul de porțelan încins al vaporului și cu ajutorul unui bețișor cumplit să salte când pe-o labă când pe alta, după capriciul muzicei. Câteva zile înainte de acostare, a avut loc „reprezentația de adio”. Ursul alb, corist și dansator, a fost aplaudat cu frenezie. Pasagerii din clasa treia se urcaseră pe frînghii, se agăţaseră până și pe coșurile largi, fumegânde ale vasului, ca să vadă spectacolul.

Miss Lucie Harriton, fata senatorului agricol din Ohio, a cerut părintelui cu stăruințe care au mers până la lacrimi, să-i cumpere ursul alb; voia să-l iubească, voia să se preumble cu el, atât de alb de blând și însemnat în frunte cu negru, la Paris pe Champs Elysées, ţinându-l de o curelușă lângă crinul zvelt al făpturii ei. Negrii din trupă s'au împotrivit să vândă ursul alb. Miss Lucia a plâns în cabina ei o noapte 'ntreagă în batista de mătase, cu hohote iar Mister Harriton a încercat s'o mângâie: i-a făgăduit solemn ca la întoarcerea în America o să deslănțuie o campanie de exterminare a negrilor și să finanțeze o altă campanie, de captare a tuturor urșilor albi groenlandezi, înzestrați precum se vede cu talent muzicale.

Ursul alb n'a fost mulțumit de Europa. Dar nu s'a mai gândit niciodată la zăpezile nesfârșite, curate și atât de tăcute de pe insulele Peary, deasupra cărora scânteia boreal Bobul de diamant etern crepuscular. Ursul știa că suferințele lui erau hărăzite de marele dor lăuntric, că orice mădular care vrea să se mlădie, doare. Un instinct mai puternic decât toate umilințele și farsele îl încredința că destinul lui nu s'a încheiat, că țărmul gălăgios și beat ,cu duhoare grea de săpun rânced și catran încins nu era decât un popas în marea călătorie prin peisagiile lumii, spre Steaua de aur verde. După spectacole fără glorie prin orașe și târguri ploioase, trupa se îmbarcă iar, pentru Spania. Pe drum artiștii legară prietenie cu regele Zanzibarului, împrejmuit și urmat de un alai de negri buzați, diplomații și curtenii Regatului. Se întorcea din Londra, unde făcuseră o vizită de curtoazie și o comandă de avioane. Regele Zanzibarului voi să cumpere pentru el trupa toată, dar cum chinezii din trupă se împotriviră, galbeni de spaima sclaviei, artiștii fură numiți pe dată prin decret regal, membrii ai Academiei din Zanzibar cu leafă și drept la pensie, cu îndatorirea de a lua numaidecât în căsătorie, fără murmur, surorile, cumnatele și fetele negre ale Majestății Sale.

Călătoria pe marea Mediterană a fost un vis triumfal. Trupa a dat reprezentații de gală, sub patronajul și în beneficiul M. S. Regelui Zanzibarului, la Barcelona, la Malta, la Alexandria. In Marea Roșie vasul a acostat la Tokar. Regele întovărășit de primul-ministru care era în acelaș timp masseurul Curții, un negru cu buci uriașe și de Leao-Cen cu ursul alb, au vizitat cu de-amănuntul Egiptul mijlociu și Valea Regilor îngropați. Au luat masa într'un mormânt și Regele s'a lăsat massat de primul său ministru. Seara, în bătaia lunii argint viu ,ursul a țopăit și urlat ritmic între doi sfinxi, în fața bețișorului ridicat al lui Leao-Cen.

La Zanzibar (cum fusese prevăzut) toți negrii veniți întru întâmpinarea Regelui au rupt-o la fugă de spaimă: Un urs alb mergea dansând și urlând în fruntea alaiului domnesc.

In afară de ursul alb, toată trupa a fost asasinată peste câteva săptămâni, din rațiune de stat: artiștii cereau prea multe alimente. Aeroplanele comandate au sosit la timp dar n'au folosit prea mult politicii de expansiune, din pricină că nici un zanzibanez nu știa să sboare. Mai mult folos bănesc și politic a adus Monarhului negru turneul artistic al ursului alb. Apoi, pe timpul dijmuirii cauciucului și trestiei dulci, Regele și-a stabilit reședința, cu ursul alb, la Ugombe.

Dar oamenii au umplut de urât sufletul ursului. Lupta cu o silă grea. Dar îndemnul sălbatic, bucuria de un farmec atât de îndrăzneț care-l dusese pe creasta cea mai înaltă a gheţarului s'a răsucit din nou în inima lui. Scoborând scările de bambu, trecu nesimțit prin dosul chioșcului unde Regele sforăia împreună cu masseurul negru și plecă fără gând de întoarcere printre plantații. Străbătu înnot lacul Victoria, simțind că numai apele pot despărți un timp de altul, lăsă înnapoi luncile sărace și lacurile uscate ale Ugandei și se pierdu în codrii nesfârșiți, care hotărnicesc răsăritul Congo-ului.

Intr'o scorbură de copac străvechi, ursul alb după câteva zile de somn greu deschise ochii mari și fu uimit de noua priveliște a lumii.... Șerpi lungi și pui de șerpi fugiseră din aceiași scorbură și acum, ridicați în cozi îl priveau cu ochi rotunzi și îi trimeteau raze tremurătoare de limbi roșii. O frunză lunguiață începu să se miște gâdilându-i sfârcul urechii; ursul se scutură cu laba și pe laba lui căzu o șopârlă. Cocoșii sălbatici cu pene lungi, aduse ca iatagane de bazm, când albastre când verzui, îi luau ochii și aceste lumini și scăpărări cărăiau atât de răsunător că văzduhul în care se legăna pădurea halucinată părea un uriaș clopot de cristal. Girafe repezi de picior se opriau din iuțeală în fața ursului din scorbură, stropind din nări iar un struț a trecut semeț, galopând încărcătura lui de evantalii albe.

Descumpănit, ursul se'ntreba: De la ce Stele vor fi pornit pe gheţari plutitori vietățile ciudate, jucăriile năstrușnice și periculoase ale acestei lumi? Și cum de ajunsese, ca și el, în codrul nesfârșit din inima pământului? Cât de departe se aflau ele, se afla el de locul de obârșie? Și incotro mergeau, încotro mergea?

Dar filosofia lui de la ecuator pieri în marginea mlaștinei unde o tigroaică îl aștepta, bine proptită în ghiarele dinapoi, gata de săritură. Urletul ursului și dansul lui omenesc, iscat fără voe, uluiră fiara care privea nedumerită, înlemnită. Ursul se cățără într'un banan, din vârful căruia urlă toată noaptea. Spre ziuă flană cu atâta furie și zgomot, că toate frunzele țipară ca viețuitoare rănite. Ocolind mlaștina, ursul se pierdu înainte în pădurea virgină.

Gând ciudat al Polului Nord, trimis la cellalt capăt al planetei, dorința Diamantului de miază-noapte să sărute prin acest urs alb Diamantul de miază-zi, vis rătăcit la brâul pământului, iată-l ud leoarcă de ploaia ecuatorială înaintând în patru labe printre copacii uriași, obosit, dezămăgit, neștiutor...

Cât mai e până la Oceanul unde-l așteaptă desigur alt gheţar să-l poarte însfârșit până la Steaua de miază-zi?

Ii tăiă drumul o cireadă de elefanți albi. Păreau niște urși polari uriași, cu trompă. El se ținu după ei. Poposi cu ei și se culcă lângă cel din coada turmei, un elefant bătrân, aproape orb, cu fildeșul celor doi dinți îngălbenit. Merse apoi zile întregi și cireada se obicinui cu el. La o luptă cu hipopotamii rămase în urmă de păzi cincisprezece pui de elefanți, de un stat cu el.. Porni mai departe. Doi elefanți tineri se răzleţiră de cireadă și făcură nunta nezăriți de nimeni. Se iviră iar, după câteva luni, între ei cu'n pui cu mireazmă de lapte. Ursul își găsi loc și merse alături de mama puiului, iar elefantul trecu în fruntea cirezii.

Cine ar putea lămuri melancolia întunecată care cuprinse și înnecă deodată inima ursului de la Pol? O nouă putere, un duh lăuntric ca o vrajă îl chinui și arse măruntaele. Intr'o noapte ursul alb s'a ridicat de lângă puiul care sugea la sânul mamei lui uriașe și ca îmbătat de o nebunie ciudată începu să salte în două labe în jurul cirezii gemând ritmic unul din cântecele lubrice învățate dela oameni. I se părea că atâți ani, deși cu ochi deschiși dormise totuș, că abea acum e treaz și viu iar plecarea lui pe gheţarul plutitor fusese pentru această mare bucurie din codrul fierbinte...

A fost capturat, dimpreună cu toată cireada elefanților, pe malul râului Lua, unde se adăpau în pace, prinși într'o rețea de oțel, care s'a ridicat de-odată în jurul lor, ca din pământ. Negrii cu sulițe de bambu și bice lungi de piele de crocodil i-au mânat în rețea până la Noul-Anvers, privegheați de un european călare, cu fața ocrotită de o pălărie colonială.

Elefanții au fost puși să care butuci grei de lemn iar ursul alb trimis Muzeului de științe naturale din Paris. In toate ziarele s'a scris de ursul alb cu steaua în frunte, capturat la ecuator în tovărășia unor elefanți albi. La Folies-Berger s'a reprezentat a supra-revistă: „L'ours blanc et l'ours noir” iar un academician a citit la Institut o comunicare asupra elefanților albi de la Polul Nord degenerați în urși și a ursului alb dela ecuator, precursorul elefantului ecuatorial. Fotografia ursului-minune a fost expusă pe Rue de la Paix, în toate vitrinele de bijuterii.

Astfel ajunse ursul alb în stăpânirea lui miss Harriton, care locuia la Paris orfană și miliardară. Și-a cumpărat odorul dar nu s'a mai preumblat cu el pe Champs Elysées. Bănui suferințele ursului alb. Miss Harriton iubise și fusese înșelată, se converti la teosofie căci unicul fruct al iubirii se stinse la trei luni, în pântecele tinerei mame. Fiind sigură că ursul alb e încarnarea străbunicei mâncată de eschimoși, miss Harriton fu cuprinsă de-o spaimă neînchipuită. Se îmbarcă la Havre, descinse în baia Hudson și după zece zile de călătorie în sănii trase de câini spre Miază-Noapte, [illegible] drumul ursului alb, sărutându-l lung pe frunte, în în ținutul înghețat al Baffinului. Tot drumul înapoi, miss Harriton plânse lacrimi amare în batiste de mătase.

Rămas singur, ursul alb descumpănit privi înapoi la sania care se depărta. Când nu mai zări nimic se îndreptă spre țărmul strâmtoarei Dawis. Trecu

în Groenlanda şi în dreptul insulei Islanda, după câteva nopţi palide de mers se aruncă în apă, înnotă şi se căţără pe cel mai înnalt din şirul de gheţari plutitori.

Căci el tot trebuia să ajungă odată la cerul cu steaua de miază-zi. Singur în creasta gheţarului dus de curentul Groenlandei gânduri ciudate îi otrăviră bucuria: Unde e gheţarul de altădată? Nu era mai înalt şi mai semeţ decât cel de-acum? Il vor prinde şi pe acesta pescarii de morun? Unde e Leao-Cen cu beţişorul, unde corul de negri? Va mai plânge miss Harriton în batiste mici de mătasă? Va mai dansa el între sfinxi, în lumină de lună? Va mai iubi vre-un elefant cu pui de lapte? Şi această nouă plutire încărcată de amintirile unei vieţi întregi, cu atât mai frumoase cu cât fuseseră aevea, i se păru o parodie atât de jalnică a destinului lui, că se simţi ruşinat şi umilit. Legănat, ursul alb care odinioară cu moţul zbârlit negru în frunte privise drept în cer depe creasta gheţarului să prindă întâiul întâia rază a Stelei Surori — acum doborât, cu capul căzut greu pe labele dinainte, cu ochii închişi, se lăsa dus spre un ideal care — cine ştie? — nu se afla aevea nicăeri...

Gheţarul, cotind capul peninsulei groenlandeze nu s'a mai agăţat de pluta pescarilor de morun. Aci curentul rece se perde sub apă. Gheţarul încăput într'un punct mort s'a 'nvârtit în loc o noapte întreagă. In zori a fost mânat de-o adiere spre sud. Când a intrat în curentul Golf-Stream care curge 'n Ocean de la miază-zi de-acurmeziş spre coastele norvegiene, gheţarul fu cât pe-aci să se răstoarne. Ursul alb a ridicat capul şi privind în jur şi-a dat seama că pluteşte iar spre Miază-Noapte.

Acasă! Aşa dar destinul adevărat tot acasă duce! Işi va regăsi fraţii care râdeau şi se hlizeau cu focele negre şi lucioase vor scormoni licheni, se vor muşca frăţeşte pentru o pulpă îngheţată de ren şi vor privi iar o jumătate de an, între gheţari, lacrima cea mare de aur a Stelei lor bune de miază-noapte, steaua de-acasă..

Dar ursul alb n'avea de unde ştii că toate întoarcerile 'n viaţă sunt numai păcăleli. A învăţat şi acest sublim adevăr al vietii în amiaza aceleiaşi zile când, cu toată nesăbuita lui speranţă, gheţarul pe care plutea se topea în undele curentului cald.

Comandantul unui submarin englez a privit amuzat depe puntea de comandă printr'un ochean mic prins de un şnur în jurul gâtului, cum un urs alb în creasta unui gheţar topit până la suprafaţa apelor, se lăsa încet în şuvoiul de spumă, el-însuşi o spumă care se topeşte şi se şterge în imensitatea oceanului.

F. ADERCA

un intrus

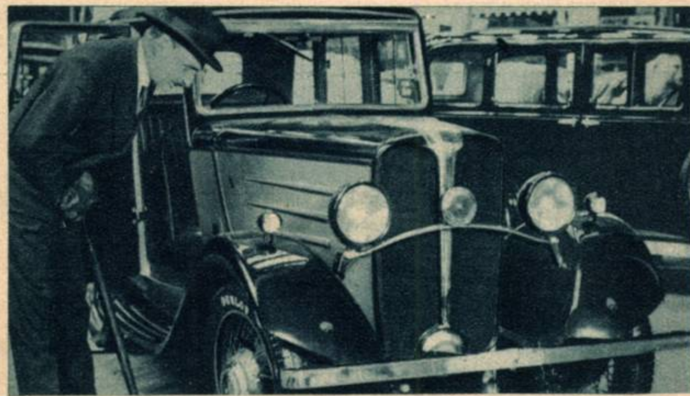
MICA tăbliţă anunţa că maşina trasă în apropierea trotuarului, este liberă. Portiera din faţă era deschisă. Pe canapeaua de piele, odihnia o carte, întoarsă spre ultimele file. Mi-am aruncat ochii pe ea: Jude l'obscur.

Din prăvălia de peste drum, ieşi în grabă un bărbat îmbrăcat într'o haină roşie, veche, de piele, încins cu o curea. Era proprietarul taximetrului.

— „In ce direcţie mergeţi?"

— „Spre centru".

Dupăce dădu drumul motorului, când se urcă la volan, l-am întrebat:

— „Dumneata eşti român?"

— „Da. Dar dece vreţi să ştiţi?"

— „Am zărit în maşină cartea lui Thomas Mann".

— „Ah — făcu el un gest de deplasare. Aproape am şi uitat să mai citesc. Mă abrutizează meseria asta blestemată".

— „Nu ţi-ai ales-o doar d-ta?"

Buzele-i întruchipară o frântură de râs batjocoritor.

— „Mi-au ales-o nenorocirile care-au căzut pe capul meu! Am câteodată clipe, când sunt aşa de scârbit de ea! Rar să-i intri cuiva în voe. Un client îmi cere să merg cât se poate de repede, chit că trebue să calc regulamentul; un altul se plânge de ce ocolesc, când sunt străzi pe care nu-i permis să mergi decât în sens unic. Mare mirare ca într'o zi să nu intru cu maşina într'un copac sau un zid, aşa, mai mult cu voe".

Şofeurul meu mări deodată viteza, trezindu-mi teama să nu-i treacă prin cap să-şi pună tocmai acum planul în aplicare.

— „Dacă cineva nu se obicinueşte cu ocupaţia pe care o are încearcă altceva".

— „Ce pot să încerc? Măturător sau hamal? Acum câteva săptămâni, am făcut o ofertă la o societate, care avea nevoe de un funcţionar. Se cerea cunoaşterea a două limbi. S'au prezentat peste două sute de inşi, printre cari un colonel, câţiva foşti avocaţi, foşti profesori, pensionari, studenţi. Răspunsul a fost nul, cu toate că speram să am oarecare şansă. Am lucrat câţiva ani la o societate franco-belgiană, în Silezia de sus, la Duisburg".

Maşina îşi domoli mersul, pe străzile tăcute, încărcate de strălucirea zăpezii. Bietului om i se ivise prilejul să-şi descarce din durerile care-l apăsau. Curiozitatea m'a împins să-l descos.

Imediat după răsboi a fost numit inginer în comisia de restituiţie, cu sediul la Wiesbaden, însărcinată cu înapoierea materialului nostru rulant, luat de către germani. Trei ani a dus acolo, în minunatul centru de civilizaţie apuseană, o viaţă largă, plină de mulţumiri. S'a însurat, luând o femee frumoasă, cu oarecare zestre, bani cari la căderea mărcii germane, şi-au diminuat simţitor valoarea. Dela Wiesbaden a trecut la Duisburg. Aceeaş viaţă s'a repetat. Avea maşină proprie, permiţându-şi în timpul vacanţei să facă plimbări, prin minunata Thuringie.

Apoi treptat, treptat, afacerile multor instituţii de seamă, au început să stagneze. Rămânând şomeur, un an încheiat, a trăit din bani strânşi în vremurile bune, căutând cu disperare un post.

Când şi-a văzut închise toate drumurile, s'a hotărît să se întoarcă în ţară. Aici a început vertiginos decăderea. Era iarnă. Drumuri lungi, zadarnice, pe la autorităţi şi întreprinderi particulare. Pretutindeni numai amânări, numai promisiuni. Incetul cu încetul, obiectele de preţ luară drumul Muntelui de Pietate. Urmară apoi hainele, începând cu smokingul şi toaletele de seară ale soţiei.

Intr'o noapte a lipsit de acasă. Tovarăşa s'a frământat disperată, socotind că i s'a întâmplat vreo nenorocire. In zori s'a înapoiat cu o sută de lei. Ţinuse locul unui şofeur de noapte, pe o maşină. Cei doi soţi au plâns unul în braţele altuia.

Incetul cu încetul s'a deprins cu ideia că trebue să facă orice. Şi-a scos carnet în regulă şi s'a urcat la volan. Bărbatul cu mâinile fine, albe, manicurate, venia acasă murdar, plictisit, cu expresii cari nu-i aparţinuseră niciodată.

— Oamenii cu cari vii în contact, te fac brută..." mi se plânse el.

O întâmplare recentă.

— „Intr'o dimineaţă, doi domni se urcă în maşină, cerându-mi să-i plimb prin oraş. Am făcut ruta Hipodrom-Poştă, de nesfârşite ori. După patru ore, i-am anunţat că trebue să iau masa, rugându-i să-mi achite taxa. Am oprit în faţa unei berării. M'au invitat şi pe mine la un pahar cu vin. După câteva minute, unul din clienţi dispare. Cel de-al doilea lasă să se scurgă puţin timp şi vrea să facă la fel. L-am apucat de braţ. S'a iscat scandal. Susţinea că banii sunt la celălalt prieten. Pe când îl duceam la Prefectura Poliţiei, la colţul unei străzi mi se isprăveşte benzina. Individul profită de ocazie şi încercă să fugă. Alerg după el, îl prind, un şofeur îmi vine în ajutor, alimentându-mi motorul şi la destinaţie aflu că am de aface cu un recidivist. Cazierul lui număra un şir de încercări de acelaş gen, venindu-mi de astădată şi mie rândul să cad în cursă.

O altă întâmplare.

O servitoare mă strigă de la al treilea etaj al unei clădiri. O doamnă bătrână îşi schimbă locuinţa. Pentrucă sluga era o fetişoară plăpândă, i-am ajutat la transportarea geamantanelor, prea grele pentru puterile ei. M'am urcat apoi din nou, s'o iau pe bătrână, care avea un picior de lemn. Am adus-o până jos, aproape în spinare. Noua locuinţă era tocmai la cealaltă extermitate a oraşului. La urmă, aparatul a taxat o sută douăzeci de lei. Bătrâna nu voia să-mi dea decât jumătate. M'a chemat la poliţie. Acolo, comisarul a trecut de partea mea şi pentrucă reclamanta nu voia deloc să cedeze a întrebat-o:

— „Ce pretenţie aveţi?"

— „Să-mi dea cel puţin douăzeci de lei înapoi!"

Sunt lucruri care par hazlii, dar care în fond sunt dureroase.

— „Nu sunt rău din fire..." — mi se desvinovăţi el. Când o femee bolnavă mă roagă s'o transport la spital, o fac cu dragă inimă, fără să am vreo pretenţie. Nu pot însă să mă las păcălit, cum a fost cazul celor doi indivizi".

Şofeurul de ocazie avu un zâmbet ciudat, aproape supărător. Bănuiai că face meseria numai din copleşitoarea obligaţie, faţă de tovarăşa de viaţă.

Dar într'o zi, când aţa va fi prea tare întinsă, rubrica faptelor diverse va înregistra aşternută insensibil pe foaia de gazetă, o surprinzătoare tragedie, pentru amatorii dornici de senzaţii.

MARGARETA NICOLAU

VANATOREA dela SCRO

Săptămâna trecută a avut loc la Scroviştea o mare vânătoare regală. Fotografiile pe care le publicăm în această pagină, au fost luate de trimisul nostru special şi reprezintă:
1) Regele şi invitaţii, pe peronul castelului regal dela Scroviştea. 2) Regele Carol primeşte câteva indicaţiuni asupra terenului. 3) Marele Voevod Mihai primind instrucţiuni asupra mânuirii puştii. 4) Regele Carol şi Marele Voevod Mihai, în aşteptarea vânatului. 5) Regele Carol şi un grup de invitaţi în drum

A REGALĂ
OVIŞTEA

spre locul vânătoarei. 6) Vânătorii regali în timpul unui popas. 7) Regele Carol şi Marele Voevod Mihai în faţa unui vânat ucis. 8) Inapoierea dela vânătoare. 9) Un capitol din bilanţul vânătoarei.

(Foto I. Berman, Realitatea).

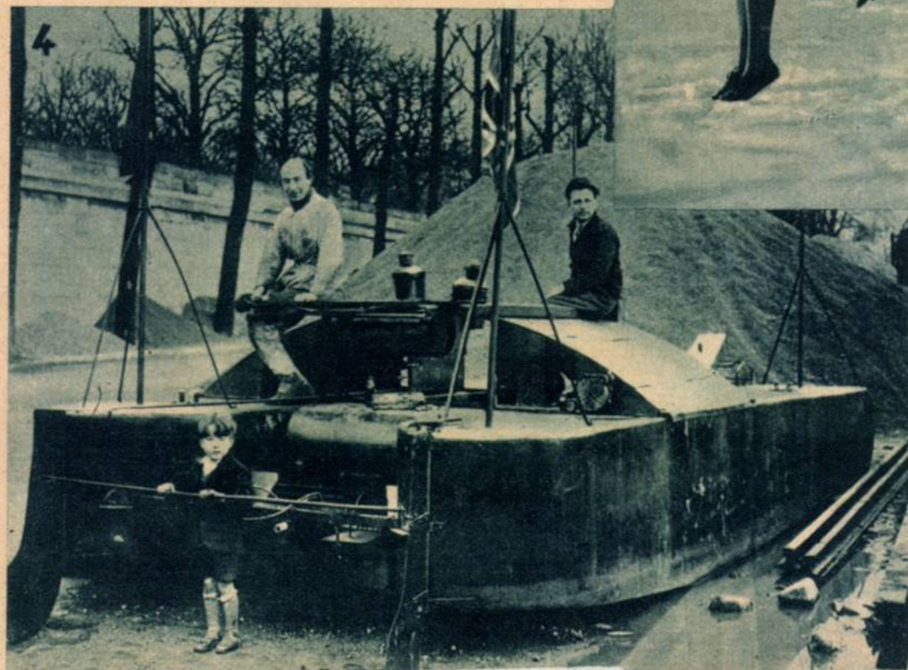

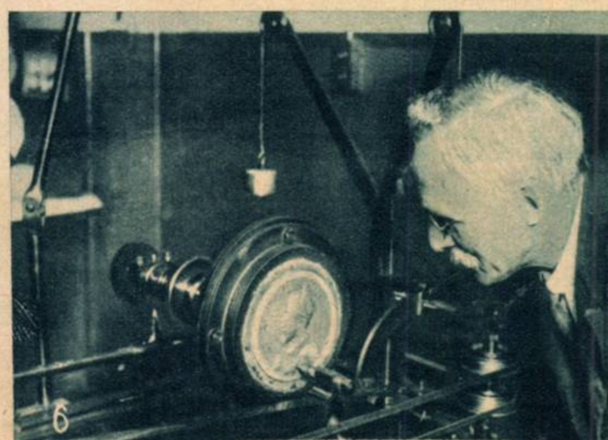
ACTUALITĂŢI

1) Anita Noni, o fetiţă de 5 ani, fiica unui colwn muzical, este o virtuoză a harpei. 2) Membrii guvernului, francez, eşind de la Palatul Invalizilor, după funerariile fostului ministru de război, Maginot. 3) Maginot pe catafalc. 4) Technicianul parisian H. Remy a construit o barcă cu motor cu care vrea să traverseze Atlanticul spre New-York, în 72 ore. 5) Studente ale universităţii prusiene, se antrenează cu cercurile pe zăpadă. 6) Monetăria regală engleză a pus în lucru noui piese de argint. In fotografia noastră, o matriţă care ur-

Ce nu ştie toată lumea

ADORAREA lui Bast, zeiţa soarelui, începu în Egipt în anul 945 înainte de Hristos, sub a 22-a dinastie. Pisica era considerată ca încarnarea zisei zeiţe şi, în consecinţă, cinstită de Egipteni ca sfântă. Toate pisicile stăteau sub înalta protecţie a lui Bast şi uciderea uneia din ele se pedepsea cu moartea. Când o pisică pieria, era îmbălsamată şi îngropată în Bubastis, oraş consacrat zeiţei Bast.

FURNICILE sunt întrebuinţate ca prim ajutor, în caz de accident în America equatorială. Când sunt puse cu mandibulele pe o rană, ele strâng ambele margini ale unei tăieturi şi închid rana ermetic. Atunci li se taie corpul şi mandibulele rămân înfipte în rană până ce aceasta se vindecă.

LA 13 Februarie 1746 un francez numit Jean Marie Dubarry muri pe eşafod, fiindcă se făcuse vinovat de paricid. Exact c'un veac mai târziu, la 13 Februarie 1846 muri pe eşafod un strănepot al celui dintâiu, numit şi el Jean Marie Dubarry, condamnat pentru aceiaş crimă, adică pentru a fi ucis pe tatăl său.

EINY, o vacă matură, aparţinând lui Martin Fox din New-Orleans, n'are decât 60 de centimetri înălţime.

MAHOMED al II-lea al Turciei (1568-1603) şi-a început domnia omorînd pe 19 dintre fraţii săi.

LACRIMI de Crocodil".
Crocodilii nu au ghinduri lacrimale şi prin urmare nu pot să li curgă lacrimile, cu toate acestea lacrimile nesincere ale oamenilor se numesc lacrimi de crocodil.

SENOR Avelino Perez din Cuba, îşi stăpâneşte atât muşchii ochilor încât poate relaxându-i să-şi scoată afară din orbite globurile oculare. Acest om este o enigmă pentru lumea medicală, care nu-şi poate explica cum Avelino a reuşit să desvolte în aşa măsură această facultate a lui.

VAN DYKE TIERS, un copil în vârstă de 4 ani, care locueşte în Downers Grove III, poate să numească şi să arate pe un glob, toate ţările pământului, cu capitalele lor.
Dar dv.?

JOHN HOWARD PAYNE, scriitorul celui mai popular cântec englezesc „Home sweet Home" nu era nici sărac şi nici chinuit de nostalgie, când scrise rândurile devenite celebre. El era actor şi trăia la Paris unde avea o bună situaţie materială.

Poezia fu compusă dintr'un capriciu de acest autor sensibil şi muzica fu aranjată de Sir Hennry Bishop. Acesta din urmă primi pentru scrierea lui 20 de lire sterline, pe când autorul nu primi nici un ban.

Fructele fură culese de editori, cari în mai puţin de un an de zile vândură peste 100.000 de exemplare din celebrul cântec.

PINGUINUL, nostima pasăre bine cunoscută, imită pe om mai mult decât o fac maimuţele.

Ce-i mai interesant în această imitaţie este chipul în care pinguinul arată alesei inimei sale c'o iubeşte. El culege undeva o petricică şi cu pliscul o depune la picioarele „domnişoarei" care i-a căzut cu tronc. Dacă ea ridică petricica, pinguinul nostru se simte legat pe viaţă. Dacă refuză s'o ridice, inturnându-se dispreţuitoare, amorezul ştie că-i respins.

INDIENII din Peru mănâncă cu plăcere omizi.

Marele concurs distractiv

organizat de **Realitatea Ilustrată**, ziarul **Dimineața** și revista **Rebus**

PREMII

5.000 LEI, în numerar.
UN APARAT DE RADIO cu 3 lămpi direct la priză, marca „Lorenz".
5.000 LEI, în volume literare.
O BICICLETĂ elegantă.
1.000 kgr. lemne de foc.
UN PATEFON marca „Odeon".
O LADĂ de șampanie „Rhein".
UN COSTUM tricotat „Monica".
6 LINGURIȚE DE ARGINT.
TREI STYLOURI „HARO", cu peniță de cristal.
UN ABONAMENT pe un an la „Realitatea Ilustrată".
UN ABONAMENT pe un an la revista „Rebus".

N. B. — Toate acest premii sunt oferite de cele trei publicații de mai sus, cari au dat o deosebită atenție acestor distracții instructive.

Concursul constă din deslegarea tuturor problemelor propuse, pe rând, în cele trei publicații specificate. Dăm acum:

PROBLEMA XXI

(Problema XX-a o găsiți în ziarul „Dimineața" de Sâmbătă 23 Ianuarie.

NUMELE ÎNTREG AL AUTORULUI

Fiecare semn reprezintă o literă. Când litera se repetă, se repetă și semnul.

Aveți, prin urmare, o strofă de patru versuri, dintr'un foarte cunoscut poet român.

N. B. Problema următoare se găsește în revista „Rebus" cu data de 25 Ianuarie.

N. B. Rugăm pe d-nii participanți să ne trimită cele șapte probleme (XI—XVII) apărute până acuma, în partea II-a a concursului nostru.

Toate problemele acestea se primesc până la 25 Ianuarie, pe adresa ziarului „Dimineața", cu mențiunea: *pentru concursul distractiv.*

Alegerea „Miss Olteniei"

DUMINICĂ 31 Ianuarie, va avea loc la Craiova în sala teatrului Național, alegerea „Miss Olteniei 1932", precum și a celorlalte frumuseți județene din: Dolj, Mehedinți, Gorj, Romanați, Tulcea și Olt, în cadrul unui concurs extraordinar, organizat de revista noastră.

Concursul va fi prezidat de d. *Ilie Gănescu*, inspector general administrativ al regiunei Olteniei și va cuprinde ca membri în juriul oficial, pe d-nele *Maria M. Popp*, președinta „Asociației Feministe din Oltenia", *Freda Del-Nevo*, artistă-pictoră, d-na *Lia Bradu-Cuțana*, redactoare petru Oltenia a ziarelor „Dimineața" și „Adevărul" și pe d-nii: *George Dinopol*, prefectul județului Dolj; *Dem. Stoenescu*, decanul baroului Dolj; *A. de Herz* directorul teatrului Național din Craiova; *D. E. Petrescu*, președintele vechii asociații a ziariștilor craioveni; *Iulian Pârvulescu*, prefectul poliției Craiova și *Ilie R. Petrescu*, secretar.

Concursul va începe la orele după amiază.

In aceeaș seară la orele 9.30 va avea loc în sala teatrului Național un mare bal deschis și costumat cu tombolă și diferite surprize, în onoarea aleselor.

Muzica și jazz-ul regimentului 26 „Rovine" își va da întreaga contribuție la reușita acestei serbări.

Concurentele se vor bucura pe baza unor legitimații, eliberate de redacție pentru Oltenia a ziarelor „Dimineața" și „Adevărul" (Craiova, Piața Unirii), ce se trimit prin poștă, la cerere, de o reducere de jumătate de preț la ducere și înapoiere în intervalul dela 30 Ianuarie la 2 Fevruarie, din prețul tarifar de transport la autobuzele de pasageri ce fac cursele Turnu Severin-Tg. Jiu-Caracal- R. Vâlcea-Slatina spre Craiova. De aceeaș reducere se bucură și un însoțitor sau însoțitoare a concurentei.

Orice informbațiuni se pot cere la biroul redacției și administrației pentru Oltenia a ziarelor „Dimineața" și „Adevărul" (Piața Unirii) Craiova.

Suntem convinși că alegerea dela Craiova va încorona o frumusețe excepțională, care va concura cu serioase șanse la marele concurs pentru alegerea „Miss României 1932". Alcătuirea juriului este cea mai bună garanție că provincia de peste Olt a Banilor va trimite la București o candidată redutabilă.

Cornelia României

La concursul pe care l-am instituit, pentru premierea virtuții, am primit un număr destul de însemnat de răspunsuri și printre relatările care ni s'au făcut, există unele care sunt desigur pilde de jertfire de sine.

Bineînțeles că alegerea este destul de dificilă, între atâtea concurente și de aceea revista „Realitatea Ilustrată", instiute un juriu, care să prezinte totodată toate garanțiile de perfectă imparțialitate.

Juriul se va întruni în cursul lunei Februarie și va decerna premiul pe care l-am stabilit.

Răsboiul din Manciuria

In această pagină prezentăm cititorilor câteva fotografii luate pe frontul chino-japonez.

CU toate protestele de bunăvoință, cu toate demonstrațiile pacifiste, făcute de reprezentanții chinezi și japonezi la Geneva, în Mandciuria răsboiul continuă.

Statele interesate, Rusia, Anglia, America, se agită, trimit delegați prin țările beligerante, dar armatele japoneze nu se preocupă de conferințe și de schimbul de note dintre guverne, ci continuă marșul lor în Mandciuria.

In timpul discuțiilor sunt uciși sau executați, sute și mii de oameni, tunul muge și mitraliera latră prin tranșeele chineze și japoneze.

O întreagă comisiune europeană a plecat acum, spre a cerceta de partea cui e dreptatea. Dar călătoria până în Japonia e lungă și va dura multă vreme, până când comisiunea se va putea documenta.

Chiar admițând că această comisiune ar ajunge să lămurească situația, cine garantează că cele două state în luptă, vor admite deciziunile ei?

Din curtoazie, deocamdată atât Japonia cât și China declară că urăsc răsboiul. Pe ascuns însă, acesta devine din ce în ce mai aprig și durează de trei luni. Interesele antagoniste sunt prea mari, posibilitățile de represalii din partea statelor care ar dori, în mod sincer, ca acest răsboi să înceteze, sunt aproape inexistente, și astfel e probabil că el va continua, cât vor voi cele două forțe rivale.

Femeia și sport

PISCURI strălucitoare se profilează pe albăstrimile de sticlă ale cerului de iarnă. Furnici minuscule mișună vertiginos pe pantele de zăpadă, vin se duc, alunecă și cad. Apropiindu-te, vezi că sunt skiori, prinși în freneticul vârtej al minunatului sport.

Culoarea de rigoare a vestmintelor e bleu-marine și negru; munții vor furniza veselia și lumina. Ținuta e de un clasicism ce frizează severitatea. Dar skiul e un generator de voioșie și exuberanță, de fantezie și surprize, prin reușita performanțelor care aprinde în ochi scânteia bucuriei, sau prin căderile neașteptate, ce declanșează explozii de sănătoasă hilaritate... și plămânii absorb, avizi, aerul pur, densificat de frig.

Ciudat... aspectul general al costumelor de ski aduce mult cu felul de-a se îmbrăca al celor cari lucrează în minele de cărbuni. E un complet extrem de simplu, dintr'o stofă nepăroasă, aproape impermiabilă, ca postavul, sau așa-numitul *whip-cord*, de pe care zăpada alunecă, fără a se insinua spre piele. Vestonul e scurt, școlăresc iar pantalonul prins în gheată nu prezintă nici o curmătură, nici un ornament, unde să se poată acumula neaua. O căciuliță de lână sau un basc, ferește capul de răceală. Șalurile sunt cu totul inutile; mai mult stânjenesc, și pe urmă se umezesc foarte repede. E adevărat că modelul din fotografie poartă șal, dar fotografia s'a făcut în studio. Mănușile blănite, cu un singur deget, din pânză impermiabilă sunt cele mai indicate, în cazul când nu vă ademenesc minunatele motive în alb și negru ale mănușilor norvegiene. La aceste costume se poartă cămăși bărbătești de zefir ștrengăresc, completate de o cravată „papillon", din aceeaș țesătură. Se trage adesea peste cămașe, sub veston, un sweater, cu sau fără mâneci, după momentul zilei.

Exercițiul e atât de violent, încât imediat ce ai început să evoluezi, ai impresia că te aprinzi de căldură. Dar, îndată ce te-ai oprit, sau la căderea nopții, frigul devine insuportabil, astfel că sweaterul e o indispensabilă măsură de precauție. Intr'un cuvânt, veți avea grijă ca îmbrăcămintea să vă protejeze trupul, fără a vă stânjeni mișcările

Sus: Un model de costum pentru sky; St. jos: *Un colț de hall modern; lumina vie din perete, atenuată de geamuri mate.*

Colț de interior modern

Mobile de lemn lucios, extrem de simple în ale căror linii se reflectă cele mai rudimentare jocuri geometrice; bogat capitonate, așteaptă moi și calde, ființa chinuită până la acuitate, a omului modern. Simplicitatea aceasta ne place nu numai pentrucă e modernă dar mai ales pentrucă are asupra spiritului un efect calmant, odihnitor. Milieurile și servețelele au dispărut; ici colo, vezi apărând timid, o Artemis, un Mercur sau un atlet de bronz...

Totul stă acum în îmbinarea culorilor și în arta cu care stăpâna casei știe să distribue cu căutată neglijență o pernă sau o dantelă, pe luciul negru al unei delicioasele măsuțe japoneze.

RUBRICA *femei*

Alegeţi între două imagini...

Vă prezint două imagini feminine complet diferite, diametral opuse, ca două surori care s'ar fi născut una blondă şi alta brună, frumoase amândouă, dar atât de neasemănătoare.

Aţi văzut surori din acestea, una micuţă, cu graţii de statuetă, cu trup gingaş, plin de gropiţe, cu râs bogat, cu atitudine uşuratecă, femeiuşcă făcută pentru podoaba şi plăcerea vieţei şi cealaltă, o diafană şi imaterială creatură, serioasă, studioasă şi visătoare, una din acele femei care în cinematograf sunt cunoscute sub numele de „vamp" şi în literatură sub acela de: „femee fatală"?

Ei bine, asemeni acestor două surori atât de diferite, sunt imaginile feminine pe care le supun alegerei voastre.

1872

1932

Una, este un pastel vechi de cincizeci de ani. Priviţi-l... e bunica voastră, în splendoarea tinereţei sale. Nu râdeţi de costumul ei: cine ştie dacă mâine, nu veţi fi şi voi îmbrăcate la fel!

Dulcea, draga creatură pe care noi am cunoscut-o cu increţituri pe faţă şi păr alb, înfrântă şi sdrobită de viaţă, este aici blondă, tânără şi fericită. Ochii ei au o sfiiciune candidă de femee „cum-se-cade" şi atitudinea ei este decentă şi cuminte ca a unei vrednice mame de familie. Părul ei, despărţit în două, este lins şi întins cu o artă calmă, faţa ei curată, nu poartă nici o urmă de fard. Buzele ei sunt de un rumen de fraged trandafir, nu de un roşu de sânge. Rochia ei este închisă până la bărbie, iar pe piept poartă un medalion de aur, în care este incrustată o miniatură ce reprezintă două capete de copii alăturate: este mama ta şi fratele ei. Doar mâinile îi sunt goale dar înţelegi din moliciunea şi frăgezimea lor, grija minuţioasă pe care cucoanele din vremea aceea o aveau de mâinile lor delicate, semn al feminităţei şi aristocraţiei lor.

O!... E de ajuns să vezi acest portret, ca să-ţi imaginezi, viaţa liniştită, sedentară şi închisă pe care o ducea blânda femee, ca şi toate contemporanele ei. Vezi femeea devotată casei şi numai casei sale, ocupată de buna stare a copiilor şi gospodăriei. Vezi lungile seri de veghe în jurul lămpei cu petrol, ocupată la nesfârşite broderii, sau la dantele cu croşeta, pe când ceasul bate tic-tacul lui monoton şi soţul citeşte jurnalul de la început la sfârşit.

Vezi Duminicile cu liturghia de dimineaţă şi plimbările în familie, vizitele oficiale şi ceremonioase. Vezi viaţa jalonată de câteva evenimente mari, între care s'a scurs monotonă, dar lungă şi fără sbucium...

Vezi toată viaţa paşnică, folositoare şi modestă a femeilor din vremurile acelea, graţia lor timidă, frumuseţea lor decentă, necunoştinţa lor salutară de greutăţile şi frământările existenţei de muncă.

Şi un parfum de regret, o duioşie vagă şi ştearsă ca un pastel, te cuprinde, fără să vrei...

Dar iată alături de portretul dulce şi ceremonios al bunicei, imaginea agresivă, cochetă şi violentă a nepoatei.

Este contimporana voastră, această persoană tunsă, sigură de sine şi îndrăsneaţă. Este doctoriţă în litere, medicină, sau drept şi ochii ei care ştiu să poruncească, au rătăcit pe filele cărţilor, nopţi şi zile multe.

Trupul ei desvoltat de sporturi, se bucură de o armonie clasică. Pieptul ei este un scut arogant; talia ei dreaptă, nu e comprimată de nici o armătură. Rochia ei inteligentă, s'a lipit cu o graţie savantă de silueta ei perfectă şi i-a dat acel aer de eleganţă definitivă, pe care l-au avut doar statuile în antichitate.

Faţa ei hotărîtă, este fardată cu artă şi fără modestie, căci această virtute secundară, modestia, a murit de mult. Dimpotrivă, tânăra doctoriţă sau avocată, şi-a dat osteneala să pună în valoare toate însuşirile figurei sale pe care o cunoaşte în perfecţie, şi-a mărit ochii, şi-a arcuit buzele, a smuls prisosul de sprâncene, şi printr'o aşezare abilă a părului, a ascuns disgraţia unei frunţi prea mari şi cu contur nesigur.

Mâinile ei energice, n'au grija să fie mici; ele au făcut prea multe sporturi şi prea multe băi de soare, pentru a mai tinde la pielea delicată, la moliciunea de puf, la conturul perfect, al mâinilor ce stau la umbră şi dormeau cu mânuşi, a mâinilor din trecut.

Şi din această asezare îndrăsneaţă din această atitudine hotărîtă, înţelegi viaţa de energie şi muncă, curajul cu care femeia modernă a acceptat toată răspunderea vieţei, siguranţa cu care ea a călcat terenurile cele mai prohibite ei, odinioară.

Inţelegi programul sever al existenţei, scularea de dimineaţă, pentru curse lungi către şcoli, spitale, magazine, sau alte întreprinderi, munca de fiece zi, serile de lectură asiduă, gravitatea unei existenţe de luptă şi succes.

Ei bine, doamnelor, pe care din aceste două imagini o preferaţi?

Bunica visătoare şi timidă, sau nepoata muncitoare şi realistă?

Alegeţi între aceste două imagini.

LUCREZZIA KAR.

De vorbă cu cititoarele

Cu GREUTĂŢILE vieţii de azi, când ingeniozitatea trebue să fie mereu ascuţită pentruca să ne ajute a face faţă multiplelor cerinţe ale unui trai mai omenesc, femeea, soţia, gospodina, fata din societate, se găsesc adesea în dileme grele.

Ea trebuie să fie nu numai frumoasă prin metode higienice nevătămătoare, nu numai elegantă prin mijloace ieftine dar şi cu mintea limpede şi gata de-a face cât mai agreabilă şi mai puţin costisitoare convieţuirea cu tovarăşul ce-l are, sau în familie.

De aceea, după patru ani de îndrumări date cititoarelor noastre, în privinţa exteriorului, ne-am gândit să extindem această rubrică.

Vom răspunde deci tuturor întrebărilor de orice ordin gospodăresc, de eleganţă, sufletesc de higienă, etc. puse de cititoarele noastre, căutând a fi pentru ele o prietenă bună şi o sfetnică la fel.

Totodată răspundem fostelor noastre corespondente ce ne-au cerut sfaturi pentru îngrijirea frumuseţii că generalitatea cazurilor ce le preocupă au fost tratate şi soluţionate de nenumărate ori în „Realitatea Ilustrată". *Deoarece mai toate tratamentele se aseamănă, le rugăm să cerceteze colecţia ce de sigur o au şi vor găsi uşor atât cazul cât şi răspunsul cuvenit.*

De astădată răspundem următoarelor întrebări de ordin mai excepţional.

LAURA

MARIQUITA. *Imi scrii că vrei să te muţi în Aprilie, că ai un copilaş de cinci ani, pe care ţii mult să-l culci singur în cameră. Nu dispui însă decât de trei mii de lei pentru mica lui instalaţie. Şi îţi trebuesc atâtea în odăiţa lui! Ce să faci? ?*

— Te vei duce în piaţă şi vei cumpăra un dulăpaş pentru hăinuţe şi rufe, din lemn alb; o măsuţă mică tot aşa, două scăunele şi altă măsuţă pătrată, ce va servi de lavoar.

Le vei vopsi eftin în culoarea mahonului, cu o soluţie de hipermanganat 30—40 gr., într'un litru-doi de apă; apoi când se vor usca, le vei lustrui cu ceară. Sau le vei vopsi cu roşu, cu o cutie de „Duco". Ca pătuţ vei lua un divan de sârmă, *de o persoană, care e cel mai higienic; salteluţa o vei înfăţa cu câţi-va metri de creton înflorat; la fereastră o perdeluţă tot de creton şi la perete, la pătuţ o foaie de creton cu flori la fel cu cuvertura.*

Pe jos, te sfătuesc să aşterni o muşama sau un covor ieftin de fibră.

Sunt sigură că graţie celor trei mii de lei, vei face o odăiţă ca o bomboană.

LUCIA-BELLA. *Eşti licenţiată în drept, ai învăţat excepţional, crezând că o să profesezi avocatura. Or, te-ai măritat cu un om bogat, care ţi-a interzis-o. Il iubeşti, îl asculţi, dar te plictiseşti. Mă întrebi ce să faci?*

Ţi-aşi răspunde: ocupă-te de gospodărie, dar îmi mai scrii că ai trei slugi. Du-te la cinematograf... dar n'ai voe singură. Ei bine, şti ce? Caută-ţi un derivativ, un violon d'Ingres. Invaţă sculptura, pictura, poate ai talent.

Ce-ar fi dacă ai învăţa să-ţi faci bluze, rochii, pălării. Oricât ai fi de bogată, niciodată nu ai destule. Sau caută-ţi o manie. Colecţionează timbre, evantalii vechi, porte-cigarete, etc.

E costisitor, dar probabil că asta nu joacă rol la d-ta.

Scurt, inventează-ţi o preocupare...

PHYLIS. *Copilă naivă! De cine ţi-e frică? De părinţii tăi? Ei sunt primii vinovaţi, fiindcă n'au ştiut să te îndrumeze. Ţi-au ascuns cele mai serioase probleme ale vieţii, şi acum pot avea curajul să te pedepsească pentru neştiinţa ta? Mama ta trebuie să te înţeleagă, trebuie să te ajute, ei trebuie să-i confiezi totul. Va fi greşit poate şi ea cu ceva în viaţa ei şi te va înţelege mai bine ca oricine. Cu ajutorul ei vei putea veni apoi la Bucureşti, unde un medic bun, va putea şterge complet urmele greşelei tale. Iţi trebuie numai curaj, ca să înfrunţi primele isbucniri, isvorite dintr'o indignare nejustificată. In nici un caz să nu încerci singură o intervenţie. Ar putea avea pentru d-ta urmări fatale.*

PENTRU CĂMINUL LOR 70 DE ARTIȘTI AU VÂNDUT LA GALERIILE LAFAYETTE

In carnetul marilor evenimente mondene și artistice ale anului ce a început, ziua de 5 Ianuarie va rămânea înscrisă cu carmin, căci este ziua în care zeița Armonia a întrunit în toate rayoanele vaste ale Galeriilor Lafayette, pe toți slujitorii și slujitoarele Dramei, Comediei, Operei, Operetei și Revistei.

Pe toți cei pe cári fiecare din noi îi poartă în cel mai curat colțișor din suflet, pentru clipele de senin și voie bună, ce ne hărăzesc cu arta lor, i-am putut vedea de-aproape, le-am putut auzi glasul, admira zâmbetul din viața de toate zilele, nestingheriți decât doar de mica barieră a comptoarelor unde tronau.

Aceasta și explică imensa afluență, valurile strivitoare de lume, ce se ciocniau, în toate saloanele, la toate etajele, unde vedetele scenei române vindeau în beneficiul Căminului lor.

De la intrare, luptând ca un leu-paraleu cu fluxul omenesc, sprijinit de ambele mânere nichelate ale ușilor, *Iancovescu,* neîntrecutul Maurice Chavalier al României, se transformase în portar, dispunând pe toți și toate, fără însă a le spune „Adevărul gol goluț".

O admiratoare entusiastă a talentului cu care marele fantezist, își îndeplinia noul lui rol, cumpără o margaretă din chiar mâna *Didei Solomon* și o înfipse drept bacșiș, la butoniera Puiului național.

Dar valul ne împinge și trecem și noi cu el.

Un grup mare într'un loc. E rayonul mărgelelor, al strassurilor și podoabelor. Aci *Vracca,* mereu iubitul amorez, vinde perle la fel cu cele ce-i ies din gură în fiecare seară, la Teatrul Ventura. Elegantul *„Hoț de bijuterii",* unde vroiați să fie, decât printre ele?

A, dar iată și pe mândra Ana Karenina. In cochetă rochie de stradă, prezidenta Sindicatului, frumoasa *Maria Filotti* vinde portrete de-ale camarazilor în folosul Căminului.

In apropiere, suavă ca un nufăr, *Marietta Sadova,* are mâinile de zăpadă. Ii este puțin cam frig; ce vreți, e chiar la intrare, dar nu bagă de seamă, e doar așa de antrenată.

Incântată, lumea circulă, cumpără, admiră. Ca un copil mare, publicul e fericit că poate primi un parfum din mâinile neîntrecutei zeițe *Maria Ciucurescu,* care ne trimite pe toate sus, la etajul pălăriilor, să cumpărăm cele mai noui modele dela soțul ei, — și e drept că aci, neîntrecutul *Bulfinsky,* par'că n'a fost toată viața decât modist.

— „Vai, doamnă, ce bine vă șade!", rostește el cu acel glas de bronz, pe care toți i-l cunoaștem. Și doamna cumpără, ca și la rayonul unde *Tănase,* pudic și spiritual „petrece" la stockuri de culoți de mătase pură, ajutat de *C. Toneanu* și de glumele lui.

La ascensor, răsună vocea lui *Ionel Țăranu* și a lui *C. Stăncescu,*—acoperind glasul insistent al unei dudui, care tot întreabă de un sfert de ceas, unde îl poate găsi pe *Tony Bulandra,* pe unicul, divinul *Tony,* vai, nesosit încă.

In schimb, d-na *Bulandra,* mai distinsă și mai „grande dame" ca oricând, prezidează rayonul de toalete, iar mignona *Victoria Mierlescu* încearcă unei doamne cu seriozitatea unei adevărate „vendeuse", papuci de casă.

Și astfel trec clipele în râs și voie bună la cel mai unic spectacol din Capitală.

FULMEN

Artiștii în fața galeriile Lafayette.

Jos: *La rayonul „Tănase-Toneanu-Kaner & Co.", unul din cele mai asaltate.*

Romeo Popescu

IN culmea gloriei, pe câmpul de onoare, prin jertfa supremă, a trecut ca un adevărat erou, în lumea celor drepţi, ilustrul aviator român Romeo Popescu.

In cele câteva rânduri ce vreau să scriu despre cel mai bun şi devotat prieten, mă voi feri a face biografia marelui dispărut, — în prim loc fiindcă în ultimul timp s'a repetat această biografie în toată presa şi în al doilea rând, spaţiul fiind prea restrâns.

S'a spus că aviatorul Romeo Popescu era unul din aşii, din piloţii noştri cei mai buni. Această calificare o găsesc insuficientă, întrucât raidurile, recordurile, acrobaţiile şi celelalte performanţe stabilite de celebrul aviator, trecuseră de mult hotarele ţărei noastre, clasând pe Romeo Popescu ca un aviator cu renume mondial.

Unele din cele mai importante Fabrici de Avioane din străinătate, cum ar fi Casele: *Farman, Gourdou, Lesseure*, etc., au încredinţat avioanele lor Căpitanului Romeo Popescu, pentru a disputa diferite recorduri naţionale şi mondiale, sau a executa importante raiduri internaţionale.

Cine a văzut pe Romeo la lucru, îşi dădea seama imediat de cunoştinţele sale de specialitate, de seriozitatea cu care trata o chestiune aviatică, de dragostea ce avea pentru arta sborului, de legătura ce făcea între avion şi persoana sa.

Dacă ar fi analizată în detaliu activitatea lui aviatică, nu s'ar putea spune că Romeo a fost mai bun pilot acrobat, decât pilot de răsboiu, după cum nu s'ar putea spune că a fost un mai bun pilot de raiduri şi recorduri, decât pilot „esseyor" ; căci în toate aceste specialităţi el atingea aceleaşi culmi ale celebrităţii.

Romeo Popescu a fost pilotul „esseyor", al primului hidroavion românesc *„Getta"*, construit de subsemnatul. Cu acea ocazie am putut constata fapte într'adevăr extraordinare. Astfel, deşi hidroavionul eşise abia de câteva ore din fabrică, deşi Romeo nu sburase nici odată până atunci pe un hidroavion, se apropie de mine pe malul mărei, mă întreabă scurt dacă sunt sigur că aparatul are suficientă rezistenţă pentru a nu se rupe în aer şi apoi se urcă în aparat. A plecat cu hidroavionul pe apă, în bazinul portului, iar peste câteva secunde sbura deasupra Constanţei, efectuând splendide evoluţiuni, în admiraţia întregei populaţii entuziastă şi mândră.

Sus: *Romeo Popescu, după terminarea raidului de 29 ore în circuit închis;* stânga: *Crucea comemorativă care a fost ridicată de studenţii din Lehliu, pe locul accidentului.*

După primul sbor, a amerizat impecabil în port, în ovaţiile delirante ale mulţimei, care l-a purtat în triumf.

Romeo era modest şi fugia de reclamă. A plecat liniştit acasă, a evitat interviewuri şi obiectivele aparatelor fotografice, pentruca a doua zi dimineaţă să reînceapă sborurile, în mod cu totul desinteresat.

După trei ani de sbor pe hidroavionul *„Getta"*, Romeo a plecat pe acest hidroavion dela Constanţa la Bucureşti, pentru a saluta în numele industriei aeronavale româneşti, prima Expoziţie Naţională de Aviaţie din Parcul Carol, ca apoi să amerizeze pe lacul Snagov.

Deasupra Bărăganului, la 9 km. de Slobozia, se sparge motorul. Romeo calm, caută un loc de aquarisaj. Un cot al Ialomiţei bine apreciat şi Romeo aquarisează cu elicea calată, adică cu motorul oprit, fără ca atât hidroavionul cât şi echipagiul să fi suferit cât de puţin.

Unii au spus că a avut mare noroc. Eu sunt absolut de altă părere. A fost un maestru al sborului, un artist al aterisajelor şi amerisajelor. Căci nu era la prima dată. Astfel aterisajul cunoscut de toată lumea, ce a executat în portul Genova, cel din Polonia, acel cu avionul în flăcări, la Bucureşti. Toate acestea făcute cu temeritate, cu calcul, cu ştiinţă, cu sânge rece.

In ziua de 1 Noembrie 1931, Romeo Popescu semnase un angajament faţă de subsemnatul, pentru a pilota hidroavionul pus de mine la dispoziţie, în vederea executărei primului raid transoceanic românesc, proectat de „Realitatea Ilustrată".

In ultima seară a vieţii sale, eram invitat la el la masă, când, deodată se adresează profesorului Ţintă, colaboratorul său de sbor şi mie, spunându-ne că a schimbat itinerariul, şi că va face înconjurul lumii cu hidroavionul.

A doua zi dintr'un accident nenorocit, asul nostru ne părăseşte, plecând pentru a nu se mai înapoia, într'un raid şi mai lung, dincolo de această lume, atunci când se străduia să bată recordul mondial de viteză, pe bază de 500 km.

Inginer RADU A. STOIKA

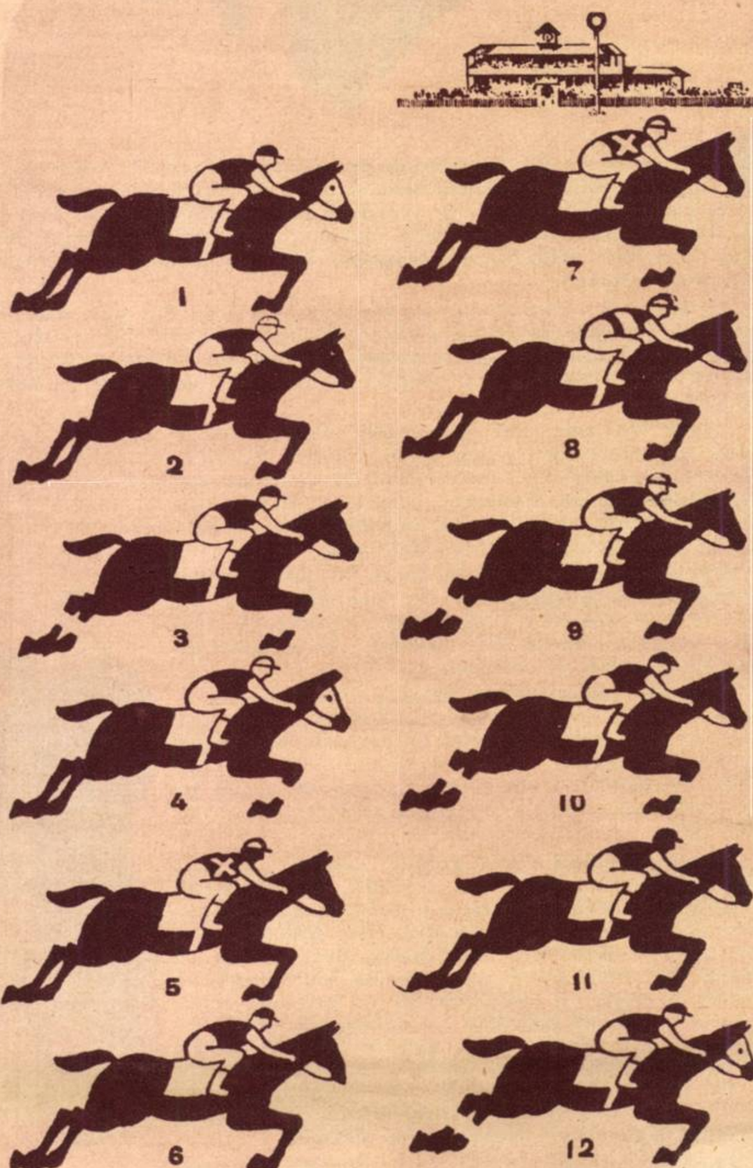
Deschiderea parlamentului egiptean

Fotografiile noastre reprezintă pe regele Fuad al Egiptului în trăsura regală, la deschiderea parlamentului egiptean.

Concursul de perspicacitate Nr. 5

„Realitatea Ilustrată" a lansat o nouă serie de 10 concursuri de perspicacitate, în genul celor publicate până acum. Cititorii vor strânge cupoanele pe care le vor trimite împreună cu soluţiile, toate odată, până la 15 Martie 1932, pe adresa revistei *„Realitatea Ilustrată"*, Bucureşti I, str. Const. Mille 7—9—11, în plic închis. Plicurile vor purta menţiunea:

„PENTRU CONCURSUL DE PERSPICACITATE"

Pentru această serie de concursuri de perspicacitate, oferim o nouă serie de premii în valoare de:

LEI 10.000 (Zece mii)

Premiul I: Lei 5.000.
Premiul II: Lei 2.000.
Premiul III: Lei 1.000.
Premiul IV—V: Câte un abonament pe timp de un an la „Realitatea Ilustrată".
Premiul VI—VII: Câte un abonament pe timp de şase luni la „Realitatea Ilustrată".
Premiul VIII—IX—X: Câte un abonament pe timp de trei luni la „Realitatea Ilustrată".

Vor fi premiate cele mai bune soluţiuni, în ordine. Intre soluţii egal de bune, hotărăsc sorţii.

Iată tema concursului de azi:

Clişeul de mai sus reprezintă o cursă de cai pe hipodoromul dela Băneasa.

Din plutonul de doisprezece cai, doi, — inclusiv călăreţii, — sunt absolut identici. Cititorii ne vor indica numărul lor.

Păstraţi cupoanele şi le trimiteţi toate împreună.

Concursul de perspicacitate

BON No. 5

Trimite .... *din* ....

....

O căsătorie prin radiotelefonoviziune

1950.

Mister Bill Macdon șade în fața aparatului său de radiotelefonie. Invârtește un buton, și vorbește apoi în microfon:

— „Hallo! Aci unda scurtă 6½! Cine-i acolo?"

— „Aci vorbește unda 4¾ din Oslo".

— „Aci Bill Macdon din Rio de Janeiro. Bună dimineața stimată doamnă!"

— „Sunt necăsătorită, mister Macdon. Numele meu este Karin Fjördson".

— „Säckerhatts tannstickor!"

— „Nu vă deranjați, vă rog, vorbiți englezește!"

— „Așa dar, doamnă, vă sărut mânușițele! Și eu sunt holtei. Vocea dv. îmi place. Sunteți tânără și frumoasă?"

— „Vă puteți convinge imediat de acest lucru. Apăsați pe butonul aparatului dv., pe unde 137,633/D și mă puteți vedea".

— Ah, dar sunteți încântătoare. Aveți și ceva dotă?"

— „Mister Macdon, apăsați vă rog pe butonul aparatului dv., la unda 88,999/F și veți vedea castelul și moșia pe care le-am moștenit abia acum câteva zile".

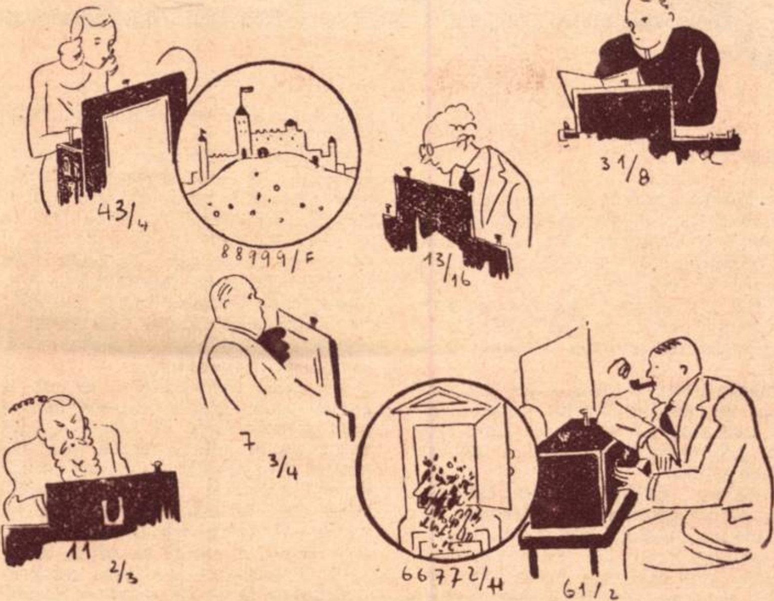
— „Minunat! Scumpa mea Karin, vrei să devii soția mea?"

— „Ai vreo ocupație dumneata? Ai ceva venituri?"

— „Scumpă domnișoară, apasă te rog pe butonul aparatului dumitale, la unda 66,772/H și te vei putea uita în casa mea de bani".

— „Am găsit. Vai ce mulți bani! Și toți îți aparțin dumitale?"

— „Desigur".

In acest moment, aparatele interceptară o întrerupere. Mister Macdon, strigă supărat:

— „Allo, pentru Dumnezeu, cine ne deranjează?"

O voce ca un tunet răspunse:

— „Aci Africa de Nord. Unda 3⅛, preotul Habokson. Sunteți gata? Căsătoria poate avea loc?"

— „Aci unde 6½, Rio de Janeiro, Bill Macdon, da".

— „Alo, aci unde 4¾, Oslo, Karin Fjördson, și eu sunt gata".

— „Alohoho, alohoho! Iertați-mă un moment. Aci unda 11⅔, profesorul Kin-Cin-Cen-Ki din Tokio".

— „Ce dorești d-ta?"

— „Aveți nevoe de un martor? Alo, dar ce e asta? Cine ne întrerupe".

— „Alo, aci unda 9⅓, Rusia. Vasili Theodoronoff, student din Moscova. Aveți nevoe de încă un martor?"

— „Alo, aci unda 3⅛, Africa de Nord, preotul Haboksohn. Totul e în regulă. Vă felicit, doamnă Macdon, născută Karin Fjördson. Haha, dar cine cântă?"

— „Alo, alo, aci unda 7¾, Milano, Gabrielo Montemcolli, tenor. Scumpă doamnă Karin, ești atât de frumoasă, atât de tânără. Tocmai te-am văzut prin televizorul meu".

— „Alo, aci unda 4¾, Oslo, Karin Macdon... serios, îți plac?

— „Ei drăcia dracului, aci unda 6½, Rio de Janeiro, Bill Macdon! Karin! Flirtezi cu licheaua depe unda 7¾".

— „Desigur, dar ce, n'am voe?"

— „Ce? Mă rog, sunt eu bărbatul tău, ori nu?"

— „Lasă-mă în pace! Nu-i frumos din partea ta, că mă urmărești pas cu pas!"

— „Alo, alo, aci unde 7¾ Milano, Gabriello Montemcolli! Mister Macdon! Șterge-o!"

— „Karin! Abia ne-am căsătorit și mă și înșeli? Alo, alo, iar o deranjare? Iar o voce străină? Alo? Cine ești tu, cămila dracului?"

— „Alo, alo, aci unda 1³/₁₆, Lyon! Nu sunt cămilă domnule, ci doctorul Flammarion, avocat. Sunt specialist în procese de divorț!"...

I. B.

Concursul nostru de Carnaval

REALITATEA ILUSTRATĂ, *care totdeauna a inițiat cele mai originale întreceri, organizează anul acesta, primul concurs de costume de bal mascat.*

Au început pretutindeni balurile și voim să punem la încercare ingeniozitatea cititorilor noștri. Instituim deci un concurs de costume.

Concursul se referă la țara întreagă și pentru toate balurile, care vor avea loc până la 15 Martie a. c.

Vom premia următoarele trei categorii de costume:

1) *costumul cel mai frumos,*
2) *costumul cel mai original,*
3) *costumul cel mai comic.*

Cine dorește să participe va trimite una sau două fotografii, făcute în costumul cu care a fost la bal și cu care vrea să concureze. Fotografia va fi însoțită de bonul pe care-l publicăm în această pagină, completat cu toate datele cerute.

Costumele care se vor remarca, într'una din cele trei categorii, vor fi publicate în „Realitatea Ilustrată", așa încât publicul cititor, să-și poată da sentința, indicând costumul care merită să fie premiat, în fiecare categorie.

Pe lângă premii în obiecte utile, vom acorda diplome tuturor concurenților, cari se vor fi distins.

BON DE PARTICIPARE

Subsemnatul (a) . . . .
Din localitatea . . . .
Strada . . . . Numărul . . . . . Alăturez . .
fotografii, costumat(ă) în . . . . „ spre a participa la concursul de costume al revistei „Realitatea Ilustrată" categoria . . . . Cu acest costum am fost la balul . . . . . .
din localitatea . . . . ținut în ziua de . . . .

Când va fi aleasă „Miss România" 1932

IN cursul acestei luni au loc în numeroase orașe din țară, concursurile regionale de frumusețe.

Anul acesta am autorizat diferite publicațiuni sau asociațiuni artistice, să organizeze alegerea frumoaselor reprezentative, care să participe la concursul pentru titlul de „Miss România".

Alesele vor veni la București în cursul lunei Februarie, când va fi fixat concursul în cadrul unei festivități excepționale.

Pentru Capitală, concursul regional îl organizează tot „REALITATEA ILUSTRATĂ" și va avea loc la 13 Februarie crt.

Domnișoarele care doresc să participe la acest concurs regional, trebuesc să se înscrie, trimițând fotografia și bonul pe care-l publicăm mai jos, completat cu datele pe care le cerem, cel mai târziu până la data de 12 Februarie crt., la adresa revistei, str. Const. Mille, 11, București I.

Dintre candidatele care se vor prezenta la acest concurs regional, se va alege „Miss Capitala". Aceasta, în luna Februarie, va concura cu celelalte frumoase din țară, la titlul de „Miss România", dotat cu un premiu de 25.000 lei.

Indemnăm pe frumoasele domnișoare bucureștence să se grăbească, ca să nu piardă termenul de înscriere.

Repetăm aci condițiunile de participare:

1) *Candidatele trebue să aibe vârsta între 17—24 ani;*
2) *Să nu fie nici să nu fi fost căsătorite;*
3) *Să exercite profesiuni onorabile sau să locuiască cu părinții sau în familie și să se bucure de o perfectă moralitate.*
4) *Să nu fi profesat sau să nu profeseze încă ocupațiuni teatrale sau cinematografice.*

Cupon de participare la concursul de frumusețe

Numele . . . .

Adresa . . . .

JACK LONDON

5)

V

VIZUINA

Două zile tot au mai rămas în apropierea taberei pieilor-roșii, Un-Ochi mereu speriat și temător, lupoaica fascinată parcă de zgomotele taberei atrăgătoare. Dar într'o dimineață o bubuitură de armă în apropiere și glonțul care s'a înfipt la rădăcina unui copac, nu departe de botul bătrânului lup. Soții o rupseră da fuga, departe.

Au gonit astfel două zile și s'au oprit. Lupoaica se'greuna și mergea tot mai încet. Odată, văzând un iepure, ea care altă dată l'ar fi ajuns numai decât, fu silită să se oprească, să se culce locului, să se odihnească.

Un-Ochi se apropiă de dânsa și îi atinse gâtul cu nasul. Ea îl mușcă atât de puternic, că lupul sări înapoi și rămase locului, într'o poză ridicolă. Firea lupoaicei se făcea tot mai rea, în vreme ce lupul bătrân se arăta tot mai răbdător și mai prietenos. Și ea simțea tot mai poruncitoare nevoia de-a găsi curând ce căuta.

Și găsi. Era la oarecare depărtare de un pârâu, care se vărsa în Mackenzie, dar la acea vreme a anului, cu desăvârșire înghețat. Lupoaica ajunse pe colina de lut care domina pârîul, mâncat de ploi și vânturi, crăpată pe alocuri. Se opri, cercetă locul cu luare-aminte și coborî în zig-zag până jos. Apoi porni spre cea mai largă din crăpăturile colinei. Fu silită să se târîe o oarecare distanță, dar înăuntrul crăpăturei se făcea ca o mică odae rotundă. Lupoaica se uită în toate părțile. Locul era uscat, bun. Lupul bătrân care se luase după lupoaică se opri la intrare și așteptă, răbdător. Lupoaica mirosi pământul se întoarse de câteva ori de jur împrejur. Apoi apropiă extremitățile celor patru labe și destinzând mușchii se lăsă jos, cu un suspin obosit, aproape un geamăt. Un-Ochi, cu urechile ridicate se uită la ea cu atenție. Lupoaica-i văzu coada ca un steag, în lumina crudă de la intrare. Ea căscă botul larg, cu limba atârnată. Era mulțumită.

Bătrânul lup nefiind poftit înăuntru, rămase în fața deschiderei cavernei. Se culcă și el cercând, zadarnic, să adoarmă. Ii era foame. Mintea îi era chemată de înnoirea lumii, la strălucitul soare de April, care scăpăra peste zăpezi. In somnolența lui auzia șopotele apelor care se scurgeau și ridicând capul, ascultă. Soarele se lăsa în zare. Tot tărîmul de Miază-Noapte părea că-l cheamă. Natura învia. Prin văzduh treceau adierile primăverii. Se simțea viața crescând sub zăpezi și seva care urca în copaci. Mugurii crăpau celulele de ghiața ale iernii.

Un-Ochi își chemă tovarășa c'o privire. Dar ea nu voia. Vre-o șase găinușe sălbatece trecură pe sus. Lupul fu străbătut de-un fior. Vreme bună de vânat. Se uită din nou spre lupoaică, și ea nu-l luă în seamă. Desamăgit se culcă iar, cercând să doarmă.

Un sbârnâit metalic îl făcu să ciulească urechea. Sunetul îi trecu prin cap și se opri în nas. Puse odată, de două ori laba pe nară, apoi se deșteptă de-abinelea. Era un țânțar, unul singur, un țânțar adult, care trecuse iarna, amorțit undeva și pe care-l dezghețase soarele. Un-Ochi nu se mai putu împotrivi chemărilor Firii. Foamea creștea. Se târî spre lupoaică, cercând s'o facă să iasă cu el. Lupoaica se'mpotrivi, mârâind.

Un-Ochi plecă singur în lumina difuzată, pe omătul moale. Trecu pârîul unde zpada ocrotită de mal rămăsese cristalină și merse apoi prin zăpada care se topea, bălăcind ceasuri întregi. Se'ntoarse la vizuină pe la miezul nopții, mai flămând decât plecase. N'a putut vâna nimic: înpotmolit în neaua moale, apoasă, n'a mai ajuns din urmă iepurii săltăreți, cari se făcuseră nevăzuți.

Se opri la intrarea vizuinei, auzind sunete slabe, neobicinuite care de bună seamă nu erau ale lupoaicei. I se păru foarte ciudat, deși n'ar fi putut gândi că nu le mai auzise niciodată. Inaintă, târându-se prin despicătură. La gura hrubei, lupoaica, mârâind deodată furioasă, îi porunci să se ție departe. Lupul se supuse, foarte atent la tânguirile slabe pe care le auzia, amestecate cu gemete și mârâituri înnăbușite.

Bătrânul lup încovrigat dormi până la ziuă, pe locul lui. In lumina slabă a vizuinei zări între labele lupoaicei ghemuiți de-alungul pântecelui ei, cinci bucăți vii, informe, slabe, cu ochi închiși.

Deși această priveliște nu era nouă pentru el, bătrânul lup se miră, ca totdeauna. Lupoaica se uită la el cu frică și nu pierdea din ochi nici una din mișcările lui. Mârâia pe'nfundate, ridicând glasul oridecâteori i se părea că lupul vrea să se apropie. Deși lupoaica nu o mai pățise, instinctul alcătuit din amintirea tuturor mamelor îi spunea că erau lupi cari se hrăniau cu propria lor progenitură, înghițind puii. Lupoaica nu voia să îngădue lui Un-Ochi să vadă lupii noui-născuți mai de-aproape. Un alt instinct se deștepta în bătrânul lup: să plece numai decât, fără să se supere, să caute carnea de care avea nevoe și el și lupoaica-mamă.

'Și alergă, alergă șase mile departe de cavernă, fără să dea peste vânat. La o întâlnire de torente de munte dete de-o urmă preospătă

Citiți „Magazinul“ No. 14

o adulmecă și porni în căutarea viețuitoarei presimțite. Dar băgă de seamă îndată cu urmele erau mult mai largi decât cele lăsate de lup și-și zise că lupta nu va fi cu câștig.

La un chilometru mai departe auzul lui prinse zgomotul unor dinți care rodeau. Inaintă și descoperi un ariciu, cu picioarele dinainte pe trunchiul unui copac, ascuțindu-și dinții. Un-Ochi se apropiă cu prevedere, dar fără prea mare speranță. Cunoștea acest soi de dobitoare, deși niciodată în viață nu se hrănise din carnea vre-unui ariciu. Știa de-asemenea că norocul și clipa cea mai potrivită își au rolul lor în viață. Nimeni nu poate spune ce se va întâmpla anume, căci neprevăzutul stăpânește jocurile celor vii. Un-Ochi înainta deci mereu.

Ariciul se piti rotund, numadecât, ascuțind în toate direcțiile perii lungi cari sfidau orice atac. Bătrânul lup mai simțise odată, în tinerețe, în preajma nărilor un gogoloș la fel, care părea înțepenit. Și s'a pomenit deodată cu o puternică lovitură de coadă peste ochi, de i-a rămas un ac atât de adânc înfipt în nas că l'a purtat câteva săptămâni. A urmat o umflătură dureroasă de care n'a scăpat decât după ce acul a căzut de la sine.

Un-Ochi se culcă jos, în apropierea ariciului, dar destul de departe de coada înfricoșătoare. Nu se poate ca dobitocul să nu se destindă și atunci lupul, folosind clipa, va sfâșia c'o lovitură de ghiară pântecele moale și neocrotit.

Așteptă astfel o jumătate de ceas. Apoi se ridică, urlă spre gogoloiul nemiscat și porni mai departe în pas alergător. Mai ateptase și altă dată în zadar în preajma unui arici făcut gogolosi. De ce să-și mai piardă vremea? Ziua scădea și vânatul nu se mai ivia. Și trebuia să găsească de mâncare pentru el și pentru lupoaică.

Dete peste un ptarmigan, cocoș sălbatec de Miază-Noapte. Cum ieșia cu pași ne-auziți dintr'un tufiș se pomeni fată'n față cu pasărea pe o cracă joasă, lângă botul lui. Se văzură în acelaș timp, deodată. Pasărea încercă să sboare, dar o dete jos c'o lovitură de labă, se aruncă și o prinse'n colți.

Lupta fu scurtă, ptarmiganul sbătându-se în zăpadă și făcând sforțări noui, disperate, să-și ia sborul. Dinții lupului bătrân se înfipseră'n carnea fragedă și începu să mănânce vânatul. Apoi își aduse aminte deodată. Porni înapoi, spre vizuină, cu ptarmiganul în gură.

In timp ce înainta fără zgomot, după obiceiul lui, strecurându-se ca o umbră, cercetând urmele depe sol, văzu semnele largi pe care le mai întâlnise. Urmele porneau în aceiaș direcție, se luă după ele, așteptându-se să dea, dintr'o clipă într'alta, de sălbătăciunea necunoscută care le lăsase.

Cotind stânca de la țărmul torentului la cari ajunse, zări viețuitoarea care lăsase urmele și la vederea ei, se piti locului. Era un râs, parte femeiască, uriașă. Era culcată, asemenea lupului mai înainte, în fața aceluiaș gogoloș zbârlit și de nepătruns.

Un-Ochi se piti și mai mult, umbra umbrei lui. Se apropiă târându-se, astfel ca să nu cadă'n bătaia privirii celor două fiare. Lăsă jos, alături ptarmiganul, se ghemui în zăpadă și privi dintre ramurile joase, până la omăt, ale unui brad bătrân, drama vieții care începea să se joace înaintea lui. Râsul și ariciul așteptau. Amândoi voiau să trăiască. Dreptul la viață însemna pentru unul să-l mănânce pe celălalt; însemna pentru celălalt să nu fie mâncat. Lupul bătrân adăuga la dramă dreptul lui asupra celorlalți doi. Poate-l va sluji un capriciu al soartei, dându-i și lui o bucată de carne.

Trecu o jumătate de oră, apoi o oră și nu se petrecu nimic. Gogoloșul spinos ar fi putut părea pietrificat, atât de nemișcat sta, râsul o bucată de marmură nesimțitoare, iar lupul bătrân înțepenit în moarte. Și totuși la aceste trei sălbătăciuni în aparență inerte, tensiunea vitală atinsese paroxismul, devenise durere.

Un-Ochi făcu o mișcare ușoară și privi cu și mai multă luare-aminte. Se întâmpla ceva. Ariciul își zise desigur că dușmanul plecase. Cu atenție, cu mișcări măsurate își desfăcu armura ne'nvinsa și încet-încet se destinse, lungindu-se. Lupul simți cum i se umple gura de salivă, fără voe, în fața acelei cărni vii, care se desfășura dinainte-i, pe plac.

Ariciul nu se desfăcuse încă tot, când își descoperi dușmanul. In aceiași clipă, cu iuțeală de fulger, râsul lovi. Laba cu ghiare ascuțite, încovoiate, atinse pântecele moale și trăgându-se 'nnapoi c'o mișcare bruscă, sfâșiă. Dar ariciul zărise râsul c'o a mia parte de secunda înaintea loviturii și îi fu de-ajuns să înfigă, c'o lovitură a cozii, în laba care se retrăgea, un znop de țepi. La răcnetul de agonie al victimei răspunse în acelaș timp chiraitul de durere, neașteptată, a enormei pisici.

Un-Ochi se ridicase ascuțindu-și urechile și clătinând coada. Râsul care dase înapoi se aruncă 'ntr'o săritură sălbatecă asupra ariciului încovoiat care mai avu puterea să-l lovească odată. Fiara al cărei nas devenise o perie mostruoasă strănută, urlă și încercă să se descotorosească de țepile chinuitoare, cu laba. Iși târî botul prin zăpadă, îl frecă de crăcile copacului, sărind înainte și înapoi, dându-se peste cap, ca un acrobat înnebunit, de durere și spaimă.

Lupul bătrân privea mereu. Nu fără frică, zbârlindu-se, zări râsul care sări odată și mai sus, scoțând răcnete lungi, tângultoare și rupând-o de fugă pe cărarea dreaptă, înainte. Când tânguirile râsului se pierdură departe, lupul bătrân cuteză să iasă din ascunzătoare și se îndreptă spre ariciu. Merse pe zăpadă cu luare-aminte, ca și cum ar fi fost zbârlită de țepi, gata să-i se înfigă'n picioare. Ariciul la apropierea lui, grohăi a luptă, sticlind și clănțănindu-și perii lungi. Isbuti să se ghemuiască iar, dar fără a mai alcătui ca adineaori un gogoloș desăvârșit. Sfâișiat pe jumătate, sângele curgea bogat.

Un-Ochi începu să ia în gură zăpada roșită de sânge și plăcându-i, o înghiți. Foamea ațâțată crescu și mai mult. Dar era prea bătrân ca să-și piardă prudența obicinuită. Așteptă, în vreme ce ariciul scrâșnea din dinți și răcnea, plângea, mârâia, chirâia. Fiara fu cuprinsă de tremurături și ghimpii se lăsară'n jos. Perii lungi moi vibrară odată și trupul destins nu se mai clinti de loc.

(Va urma)

LOGODNICII DIN MENDOZA

DON Pedro Salientos, şeful poliţiei din Mendoza, ar fi murit cu siguranţă, neştiut de nimeni, dacă nişte căruşi cari treceau din întâmplare prin regiunea aceea pustie a „pampei", nu l-ar fi ridicat de jos şi legându-i rana, cum au putut mai bine, ducându-l la spitalul din oraşul învecinat.

Asasinul ochise bine şi numai printr'un adevărat miracol glonţul nu atinsese inima. Don Pedro zăcu câteva zile, între viaţă şi moarte; dar în cele din urmă se vindecă. Acum, era grozav de mâniat, fiindcă nu ştia cui trebue să-i mulţumească — în felul lui, se înţelege — pentru gluma aceasta. Lovitura îi fusese dată pe negândite, în chip misterios. Că era vorba de o răzbunare, nici nu mai încăpea îndoială: dar din partea cui? Un poliţist are mulţi prieteni printre oamenii de treabă, dar şi tot atâţia duşmani printre cei de altă teapă.

SCRISOAREA MISTERIOASA

Toate strădaniile pentru descoperirea vinovatului de acel serios atentat, fură zadarnice. Totuş Don Pedro Salientos nu pierduse şi nu se gândea să piardă nici speranţa, nici voinţa de a birui.

Şi iată că într'o zi, pe când se afla în biurou, i se prezentă un băiat, însoţit de agentul de serviciu, care-i predă o foaie de hârtie, purtând această adresă: „Lui Pedro Salientos, şeful poliţiei. A se înmâna imediat". Poliţistul desfăcu hârtia şi citi:

„Dacă voiţi să aflaţi şi să arestaţi pe autorul rănirei dvs. duceţi-vă imediat la Santa Maria de la Asuncion şi căutati-l în cârciuma zisă: „La Portapaz" pe Alonso Yezgo, un tânăr gaucho, înalt, svelt, brun, fără barbă, cu fruntea brăzdată de o cicatrice, sub ochiul stâng. El este acela care a tras asupra dvs. din ordinul altor persoane, care l-au răsplătit destul de bine. Nu pierdeţi nici un minut dacă voiţi să puneţi mâna pe vinovat înainte ca să plece prin alte meleaguri: el nu bănueşte nimic. Catalina Enjerto".

Don Pedro Salientos sări în picioare.

— Cine ţi-a dat hârtia asta? întrebă el pe băiat.

— Nimeni, domnule, — răspunse acesta. Treceam pe stradă, când ceva care cădea de sus mă atinse în cap, rostogolindu-se apoi la pământ. M'am aplecat şi ridicat obiectul, am găsit scrisoarea aceasta, înfăşurată în jurul unei monede de argint: am pus banul în buzunar, iar hârtia v'am adus-o dvs.

NU-MI VEI SCAPA

...La câteva minute după aceea, un automobil al poliţiei alerga cu toată iuţeala spre Santa Maria de la Asuncion şi se opri la cârciuma indicată.

Don Pedro Salientos şi agenţii lui intrară în cârciuma, care se afla în mijlocul câmpiei, la un kilometru departe de marginea oraşului: loc de popas pentru călători şi negustori. O scenă neaşteptată se înfăţişă aci privirii lor: un tânăr „gaucho", pe care-l recunoscură numai decât că este Alfonso Yezgo, încerca să ţie la distanţă, cu revolverul, pe trei inşi, înarmaţi şi ei cu pistoale şi cuţite, cari se străduiau să-l încercuiască spre a-l lovi pe la spate; şi de bună seamă că ar fi izbutit, foarte curând chiar. Stăpânul localului şi alţi câţiva muşterii, stăteau tupilaţi prin colţuri, înfioraţi de spaimă...

— Staţi! Mâinile sus! ordonă Don Pedro Salientos, urmat de ai săi, cu revolverele întinse. Ca prin farmec, lupta încetă şi agresorii tânărului gaucho năvăliră spre uşa unde se postase un agent.

— Alonso Yezgo, însfârşit eşti al nostru! strigă şeful poliţiei, apucându-l pe acesta de umăr. Cum vezi, tot mai trăesc!...

— Ceeace mă bucură, domnule şef, răspunse tânărul. Fără intervenţia dvs. aş fi fost expediat pe altă lume...

— Nu ştiu dacă ar trebui să te bucuri mult; dar din mâinile mele nu vei scăpa atât de uşor, asasinule!

— Asasin, eu? Dar ce vorbiţi, Don Pedro?

— In zadar te prefaci că nu înţelegi... Citeşte!

Şi poliţistul puse sub ochii tânărului „gaucho", scrisoarea care-l denunţase.

PENTRU SALVAREA LOGODNICULUI

Citind iscălitura, Alonso Yezgo scoase un ţipăt.

— Catalina, logodnica mea, să fi făcut asta? băigui el. Dar îmi vine să înebunesc! Vă jur că sunt nevinovat; pot chiar să dovedesc că în ziua în care aţi fost rănit, eu eram la Buenos Aires, pentru nişte treburi. E un mister pe care trebue să-l lămurim. Venisem aci ca să tratez cumpărarea unei cirezi de vite şi pe când aşteptam persoana însărcinată cu vânzarea, am fost atacat, prin surprindere, de necunoscuţii aceştia, cari ţinteau, poate, să pună mâna pe suma de bani ce-o aveam la mine. Altceva, nu ştiu nimic, vă asigur.

Bietul gaucho vorbia cu atâta hotărîre şi siguranţă în glas, în cât Don Pedro Salientos fu mişcat.

— Destul! — vom lămuri totul la Mendoza, — zise el şi dădu ordin agenţilor să-l ia sub escortă atât pe tânăr, cât şi pe agresorii acestuia.

La Mendoza, poliţistul trimise s'o aducă pe Catalina Enjerto, o fată de toată frumuseţea, cu aerul foarte isteţ. Abia ajunsă înaintea sefului poliţiei, ea întrebă:

— Şi Alonso, logodnicul meu?

— E aci.

— Nu l-au omorit, nu-i aşa?... De bună seamă că ei n'au ajuns la timp...

— Nu, dar nici mult n'a lipsit. Aşa dar, d-ta ştiai că era în pericol?...

— Fireşte; Alonso îl cunoştea pe acela care a încercat să vă ucidă; spre a-l sili să tacă, acesta îl ameninţase că mă va omorî şi pe mine dacă-l denunţă, iar el, pentru iubirea mare ce-o nutrea pentru mine, a tăcut. Azi, şarlatanul acela a venit la mine spre a mă întreba unde-i Alonso...

— E dus la Santa Maria de la Asuncion, — răspunsei; trebue să trateze cumpărarea unor vite în cârciuma „La Portapaz"...

Am vrut să fiu sinceră, intr'adins, spre a evita orice bănuială şi orice nenorocire. Pe de altă parte, omul acela se duse să vorbească, jos, cu alţi trei, de bună seamă oamenii lui de încredere şi se întoarse apoi în casă, zicându-mi:

— Frumoasă Catalina, nu vei ieşi de aci sub nici un motiv şi nici să primeşti pe cineva, până ce nu-ţi voi îngădui eu...

Atunci am înţeles adevărul: voiau să-l suprime pe Alonso, spre a scăpa odată pentru totdeauna de martorul temut; apoi m'ar fi lovit şi pe mine aceiaş soartă. Ce era de făcut? Pe neaşteptate, am avut idea să mă adresez dvs. şi, ca să vă îndemn, ba chiar să vă silesc să alergaţi în ajutorul logodnicului meu aflat în primejdie, v'am scris biletul prin care-l denunţam pe el ca autor al rănirei dvs....

— Aşa că vinovaţii...

— Sunt în mâinile dvs. afară de un al patrulea, care acum va fi mai lesne de prins...

Don Pedro Salientos zâmbi şi dădu ordin agenţilor s'o conducă pe Catalina la logodnicul ei

B. B.

Un ideal feminin

A fost, este şi va fi cât lumea şi pământul, pare fraza unui început de bazm. Dar nu este oare un bazm şi cel mai frumos din toate, lupta femeii pentru înfrumuseţare, pentru idealul de tinereţe cât mai prelungită răspândită pe chipul ei?

Această luptă, dusă odinioară cu mijloace empirice, cu farduri adesea stricătoare, azi graţie noilor descoperiri ale chimiei şi higienei este triumfătoare.

Ascultând deci de toate aceste percepte ale ştiinţei, studiind fără încetare, *Laura* licenţiată în farmacie, diriginta uneia din cele mai însemnate Laboratorii medicale din ţară, în colaborare cu o pricepută maestră ce a studiat în toate centrele civilizate arta înfrumuseţării, a dat la iveală produsele ei renumite.

Porii deschişi, care dau aparenţa unei coji de portocale celui mai fraged ten, au preocupat pe ambele cercetătoare care după lungi căutări au inventat cu *hydrochinonă, hamamelis, Lauro-cerasi* şi alt ingredient tainic apa minunată *Laura* pentru închis porii. Apoi crema divină albă Nr. 1 ce catifelează, netezeşte şi face un ten ideal şi în urmă Crema *Laura Nr. 2*, cafenie, medicamentoasă cu *ichtyol* care vindecă pe veci orice buton, orice asperitate a tenului.

Inarmată cu aceste produse femeia modernă, poate înfrunta pe viitor orice severă privire, orice rivală, orice oglindă.

Produsele iscălite *Laura* se găsesc în toate marile magazine de specialitate şi En-gros la Parf. Excelsior, Calea Moşilor, 79, unde e reprezentanţa generală.

R.

Jocurile realităţii

NOUL NOSTRU CONCURS

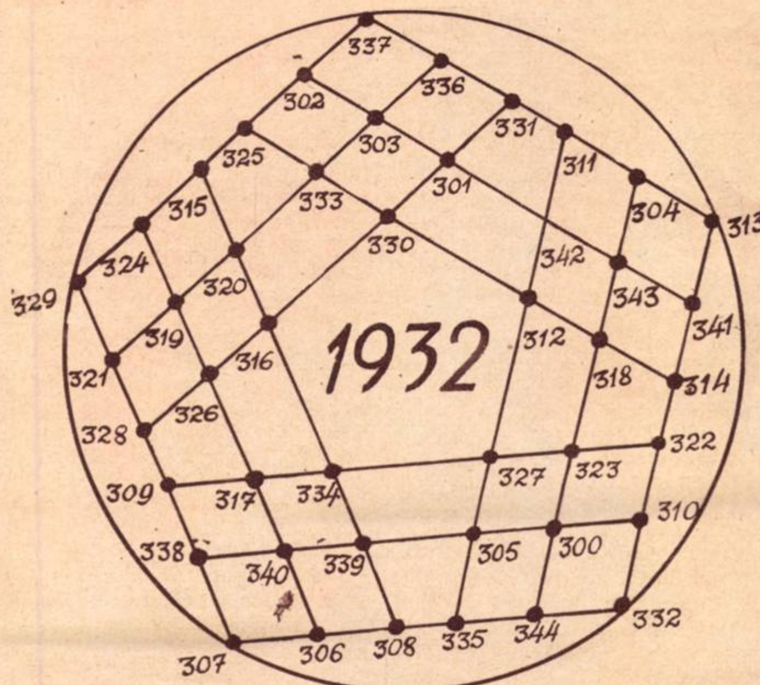
PREMII: 1500 lei numerar.
Două aparate de radio cu galenă
PROBLEMA I-a (Cuvinte încrucişate în anagramă)

In figura de mai sus aveţi patru grupe de câte 20 litere, plus două cuvinte mari, incomplete, unul de 9 iar altul de 11 litere) care se 'ncrucişează la mijloc.

Veţi reconstitui, deci, încrucişările, formând din fiecare grupă de litere, câte 9 (nouă) cuvinte, care să se 'ncrucişeze corect, păstrând legături cu cele două din mijloc, după cum arată desemnul.

TALISMAN

Iată, numai de curiozitate, o figură geometrică, unde veţi găsi, în fiecare sens, suma de *1932*.

METATEZĂ

Privit direct, sunt de competenţa gospodinelor. De-mi schimbaţi litera „a" cu „e", servesc la dresatul cailor.

R.B.U.

Cupon pentru jocuri
No. 260

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

Deslegătorii din N-rele 252-253

Ilie T. Lupiţa (Caracal, 40), Nicolaie Cimpoieş, student (Arad, 40), Mady şi Jeana Rocoş — dece nu trimiteţi cupoanele complete ? — (Craiova, 25), Tilly Pictorul (Câmpina, 15), Mauriciu Herscovici (Tg. Ocna, 35), Lazăr Başturescu (Buzău, 35), Elena Rădulescu (R. Sărat-Dediuleşti, 30), Rudi Sommer (Craiova, 30), Eliza Marin (Lugoj, 30), Sigmund Boniowski (Câmpina, 40), Nelly Şerbănescu (Piteşti, 10), Maria I. Ştefănescu (Ploeşti, 25), Frossy N. Vasilescu (Câmpina, 30), Aneta Revelant (Loco, 35), Ioji Gewürtz (Craiova, 35), Sandu Stoicescu (Loco, 10), Melanie Jolanda N. Christescu (Brăila, 25), St. Gh. Ştefănescu (Piteşti, 40), Tytta şi I. B. Stoiculescu (Craiova, 20), Anişoara Livadă (Loco, 25), M. D. Camil (Loco, 35), A. Vasilescu-Cândeşti (Buzău, 35), Aurelia Căpt. Bota (Timişoara, 20), Mircea I. Popescu-Remmy (Loco, 30), Lyonel D'Ally Buzău, 20), Alex. V. Marinescu-Vişan (Loco, 10), Locot. Nic. Moşor (Galaţi, 30), Nae Iliescu (Loco, 35), Doia Ionescu (Filaret, 20), Mioara Slavu-Bya (Câmpina, 40), Maior Popovici Pompiliu Anibal (Arad, 20), R. Leibovici (Loco, 25), Pincu A. Saul (Focşani, 35), A. Muscalu (Lugoj, 30), Costel Stoianovici şi Sabina Broscăreanu (Caracal, 40), Ionel Lazăr (Codlea-Braşov, 30), Nicu C. Slavu-Sfinx (Câmpina, 40), Aura Căprescu (Pătârlage-Buzău, 20), Ionescu Gheorghe (Focşani, 25), Mathilde Rufel (Dărmăneşti-Bacău, 25), Natale Maurici (Dărmăneşti-Bacău, 25), Traian Gh. Roman, student (Urziceni, 40), Samuel Millis (Loco, 40), N. Gh. Stănescu (Constanţa, 40), Veaceslav V. Culinsky (Chişinău, 40), Gh. Gh. Nichiforescu, student (Todireni-Botoşani, 40), Florin Leossatos (Constanţa, 10), B. Aronov (Chişinău, 40), Beatrice Marcus (Loco, 30), Minel Văduvescu (Craiova, 35), Costache B. Constantin, student (Cluj, 10), Selly Haber (Iaşi, 10), Duduia Margareta (Arad, 40), Marcu Iancu (Loco, 30), Zummer Ioseph (Focşani, 40), Maria Metaxa Loco, 10), Eta (Loco, 30), Armand Lebas (Loco, 20), George V. Ţiţeica (Buzău, 40), Alex. Costăchescu (Craiova, 20), Aurel Moldovanu (Bistriţa, 10), N. I. Rădulescu (Buzău, 40), Mady Merkl (Loco, 30).

(Va urma)

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Preţul abonamentelor: *Un an lei 450; 6 luni lei 230, 3 luni lei 120. Pentru străinătate lei 600 anual.*

REALITATEA ilustrată

OMUL DE ZĂPADĂ

Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" S. A.

(Foto M. G. M.)

REALITATEA
ilustrată

ANUL VI. Nr. 262
4 FEBRUARIE 1932

ELAN SPORTIV (Pornirea într'o cursă de patinaj)

FIRIMITURI

INTR'O seară lungă din iarna aceasta, ne-am adunat câţiva prieteni la un pahar de vin şi am născocit acest „joc de societate": Să povestim fiecare cea mai frumoasă aventură de dragoste. Ne-am aşteptat ca Ion Radu, care şi-a mâncat aproape toată averea moştenită de la părinţi şi jumătate din averea mătuşelor prin toate tavernele marilor capitale ale Europei, care a fost însurat de câteva ori şi a făcut numeroase experienţe amoroase, să fie cel mai interesant, mai senzaţional şi deci cel mai aplaudat...

Povestea lui însă, foarte simplă, ne-a pus pe gânduri — şi a fost cea mai adevărată.

Iat-o:

Ea nu l-a cunoscut pe el. Era zvelt şi frumos şi grăia cu o voce adâncă, mângăitoare. Ea l-a văzut în pijama, întins pe nisipul mării, făcând plajă. El s'a uitat după ea — şi ea a ghicit gândurile lui :

— Frumoasă fată !...

Ea l-a văzut după aceea cu numeroşi domni şi doamne, dar nu părea legat de niciuna din ele. Tânărul nu bănuia că fata se gândea numai la el, în holul hotelului, la plajă, la tenis, sau când îl întâlnia întâmplător prin parc.

Tânărul şi-a dat seama totuş că fata cocheta cu el. Ea ar fi voit să-i facă cunoştinţa şi era tristă că nu izbutia...

Intr'o seară, la o serbare nautică, pe când fata trecea pe lângă el, l-a auzit spunând unui domn :

— O vezi?... E cea mai nostimă fată pe care am văzut-o vara asta !...

A doua zi tânărul a plecat din acea localitate şi fata nu l-a mai întâlnit de-atunci niciodată, niciodată.

— Şi pe urmă ? a întrebat cineva dintre ascultători.

— Atât, a răspuns povestitorul. E cea mai frumoasă poveste de dragoste pe care o cunosc: nici declaraţii, nici bani, nici rochii, nici revolver, nici otravă, nici căsătorie, nici divorţ — nimic, nici măcar iubire !...

CUM de nu înţeleg părinţii că trebue să-şi ţie copiii departe de toate mizeriile care se ivesc în familie, între soţi?... De cele mai multe ori părinţii merg cu lipsa de delicateţe atât de departe, încât atrag copiii de partea lor, pentru a-i pune împotriva celuilalt soţ. Familia se preschimbă atunci în două tabere, care se află într'un răsboi neîntrerupt, iar viaţa se preschimbă într'un iad pentru toţi.

O mică întâmplare adevărată, — care-ar putea fi o lecţie şi un îndemn să lăsăm copiii în pace, la închipuirile şi jocurile lor:

Un soţ îşi dase soţia în judecată pentru necredinţă şi cerea despărţirea. Adusese martor pe fiul lui, băiat de şase ani. Situaţia judecătorului era penibilă. Voia să dea copilul deoparte din proces şi-a întrebat pe soţ ce poate şti băiatul din faptele mamei?...

— Ştie, domnule judecător, a declarat reclamatul, că după ce-am plecat de-acasă cu trenul, băiatul învăţat de mine ce să facă, s'a uitat pe gaura cheii, când a venit domnul cel străin. Băiatul meu e deştept... a văzut tot, şi eu am făcut proces.

Judecătorul ne-având încotro, a trebuit să ia interogatorul copilului :

— Ce ştii să spui despre mămica ta, puiule... S'auzim !

— M'am uitat pe gaura cheii, răspunde băiatul fără sfială, şi domnul cel străin s'a purtat foarte bine cu mama...

—Cum, foarte bine? îl întrerupe părintele. Spune tot ce-ai văzut!... Domnul judecător vrea să ştie tot ce-ai văzut că a făcut domnul cel străin cu mămica....

Băiatul s'a uitat încurcat în jos, apoi ridicând capul a zis :

— Domnul cel străin a făcut cu mămica ce a făcut odată şi tăticu cu servitoarea, când servitoarea i-a dat o palmă... M'am uitat şi atunci tot pe gaura cheii.

In urma acestei mărturisiri judecătorul s'a simţit răsbunat.

Şi nu i-a fost nici prea greu să convingă pe cei doi soţi să se'mpace. Ei şi-au luat obligaţia să desveţe pe copil să se mai uite pe gaura cheii.

CINE n'a auzit de acel grup de clowni internaţionali, cari au izbutit să cucerească aplauze în toate continentele şi care au fermecat şi înveselit cu iscusinţa lor comică nu numai pe copii şi oamenii simpli, dar până şi pe gravii demnitari de stat, profesori universitari şi bărbaţi de ştiinţă, desobicinuiţi de mult să mai surâdă ?...

Fratellini!

Acest nume, alcătuit din trei măşti comice a făcut ocolul lumii şi e de-ajuns un singur afiş cu acest nume, ca toată populaţia să dea fuga la spectacolul celor trei clowni.

Dar iată o minune: se iveşte un nou grup Fratellini, altul decât cunoscutul trio Fratellini. Adevăraţii Fratellini (cari joacă acum la Paris) aflând de acest miracol dau în judecată pe ceilalţi Fratellini (cari joacă la Viena) şi cari au avut curajul să se intituleze „la adevăraţii Fratellini".

Dar miracolul cel mai neaşteptat e felul în care cei trei Fratelini din Viena s'au justificat în faţa publicului şi a tribunalului. Ei au declarat: „Celebritatea numelui Fratellini nu se datoreşte domnilor Fratellini de la Paris ci tatălui nostru Luigi Fratellini, frate cu reclamanţii. De altfel ei înşişi au jucat multă vreme în celebra trupă a lui Luigi Fratellini. Este oare cu putinţă ca tocmai noi, fii lui Luigii, să nu avem dreptul a purta cu cinste numele glorios al tatălui nostru ?"

Precum se vede, problema e foarte grea...

Grea pentru judecători, mai puţin grea însă pentru public.

Căci publicul îşi va spune: Care e caracteristica atractivă a numelui Fratellini?... Talentul comic, invenţia şi fantezia burlescă, darul de a provoca hohote de râs. Prin urmare, vor fi adevăraţii Fratellini acel trio dintre Fratellini, cari vor avea talent mai mare !...

Cazul se pune şi pentru Wagner, marele compozitor: E Sigfried Wagner fiul genialului Richard ?... După origină da, după talent?... Nu !... Adevăratul fiu al compozitorului Wagner nici nu s'a născut încă... — *W.*

Renée Thévenin

Intre ŞTIINŢĂ şi TRADIŢIE

O rasă de supraoameni care a pierit acum 20.000 de ani?

AM arătat în ultimul capitol că preoţii cari au trăit sub primii Faraoni egipteni aveau asupra astronomiei, greometriei şi geografiei, noţiuni mult mai exacte decât savanţii noştri de-acum 250 de ani.

Desigur că cititorii se vor fi mirat, aflând că aceşti oameni ştiau că pământul e rotund, că îi cunoşteau cu precizie circomferinţa, distanţa dintre globul pământesc şi soare, că, într'un cuvânt, posedau toate secretele cu a căror descoperire se făleşte omul modern; dar mai interesant e faptul că această ştiinţă pare să aibe originea într'o epocă pierdută în negurile antichităţii. Aceşti eruditi preoţi, după cât se pare, nu erau descoperitori, ci simpli elevi. Singura lor ambiţie era să înţeleagă şi să transmită mai departe câtorva aleşi, secretele pe care le deţineau dela o rasă de oameni, pierdută în preistorie.

In vremea Cleopatrei, acest bagaj de cunoştinţe scăzuse simţitor şi s'a tot micşorat dealungul veacurilor, până ce — după cum am văzut s'a nimicit cu desăvârşire, în neagra noapte a Evului Mediu. Ia naştere apoi ştiinţa modernă, care redescoperă treptat, tot ceeace se pierduse.

Faptul că pe măsură ce pătrundem în trecut, informaţia ştiinţifică devine mai reală şi mai exactă, nu e numai rezultatul unei învăţături ce merge degenerând, prin diformările trecerii dela maestru la discipol. După spusele savantului englez Galton, nici un popor modern nu poate fi comparat, din punct de vedere intelectual, cu anumite popoare vechi, cum e spre exemplu acel care popula ţinutul Aticei, acum 2500 de ani.

Acelaş savant a calculat proporţia dintre numărul oamenilor iluştri şi totalul cetăţenilor, în cursul celor două secole de strălucire a elenismului. Dacă aceste proporţii s'ar fi menţinut, am putea număra astăzi printre contemporanii noştri aproximativ 100.000 de oameni de valoarea lui Pericles, Sophocles, Plato sau Phidias. Judecându-ne cu cea mai mare indulgenţă, chiar, trebuie să recunoaştem că suntem departe de această realizare.

Şi totuş, aceşti oameni celebri aveau cunoştinţe moştenite dintr'o epocă, de care-i despărţia un interval de timp cel puţin egal cu acel care ne desparte pe noi de ei. Şi putem spune că nu egalau geniile necunoscute cari i-au precedat — şi cărora le datorau cultura lor. — Putem dovedi aceasta comparând pur şi simplu ştiinţa preoţilor cari au construit marea piramidă, cu aceea a savanţilor cari le-au călcat pe urme.

Astfel, după moartea lui Alexandru şi împărţirea imperiului, Ptolomeu Soter primind domnia Egiptului fondă la Alexandria o şcoală, care căpătă curând un renume mondial, atrăgând pe cei mai mari învăţaţi greci.

Preoţii împărtăşiră acestor oameni bruma de cunoştinţe pe care o mai posedau. Cu ajutorul acestei ştiinţe, nouii discipoli aveau să realizeze opere, pe care le mai admirăm şi astăzi, dar care sunt totuş inferioare celor create înaintea lor.

După cum cititorii au văzut, pe vremea lui Keops, egiptenii cunoşteau măsura exactă a meridianului pământesc. O mie de ani mai târziu, Erathostenes încearcă s'o recalculeze (într'un mod foarte ingenios, după cum reese din diagrama pe care o dăm aci) dar cu o apreciabilă eroare: de 1/80. Şi deşi avea lângă el calculul corect, scris pe un monument de dimensiunile şi poziţia piramidei lui Keops, începu, ca mulţi dintre contemporanii săi, o operaţie schiloadă, pe care alţii reuşiseră s'o facă fără greşală, cu 2.500 de ani înaintea sa.

Exemplele de felul acesta sunt foarte numeroase, şi nu ne vom pierde vremea cu ele, întrucât nu se apropie de ţinta pe care o urmărim. Dar mergând mereu înapoi spre sursă, să vedem dacă nu mai posedau cumva şi alte popoare, contemporane cu egiptenii din prima epocă istorică, o ştiinţă egală cu a lor.

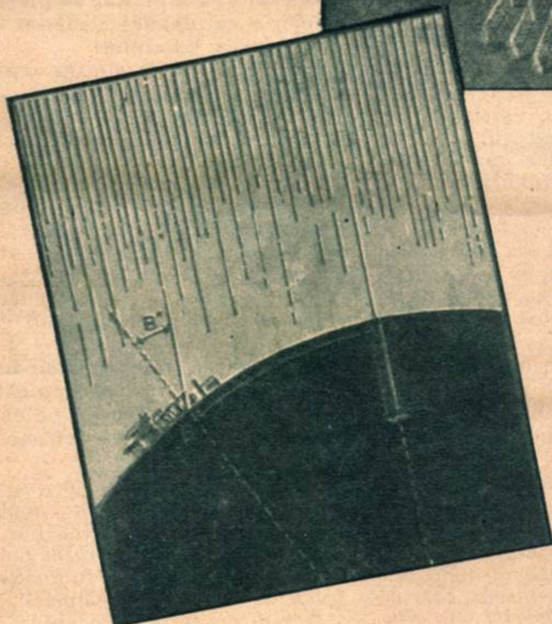
Se spune în genere că descoperirea telescopului obicinuit, datează din anul 1609, când copiii opticianului olandez Metius au pus întâmplător mai multe lentile, una peste alta şi privind prin ele, au observat că marele orologiu din turnul satului, părea aproape tot atât de mare, pe cât era în realitate.

In anul următor, vestea acestei descoperiri a ajuns la urechile lui Galilei, care a construit primul telescop astronomic, mulţumită căruia a început era descoperirilor, în studiul cerului.

Dacă această legendă e adevărată, sunt abia 300 de ani de când oamenii cunosc stelele, sub alt aspect decât cel pe care ni-l oferă ochiul liber. Se naşte deci probabilitatea, că înaintea acestui eveniment, tot ceeace s'a aflat cu ajutorul lentilelor măritoare, ne era cu desăvârşire necunoscut.

Cum se face atunci că lumea antichităţii pomenia de

St.: *Măsurătoarea unui arc al meridianului de către Erathostenes. Savantul grec a observat că în cursul solstiţiului solar fântânile oraşului Syene (A) erau luminate dela suprafaţă spre bază iar obeliscurile nu proectau umbră, consecinţă a faptului că soarele era la zenit. Ia acelaş timp, obeliscurile Alexandriei proectau umbre pe un unghiu de 7° 12'. De aci, Erathostene a tras concluzia că distanţa de 5000 de stadii, ce separa cele două oraşe, corespundea ungiului de 7°12'.* Sus: *Saturn (depe un monument asirian).*

Tradiţia ne spune că primii astronomi ar fi fost ciobanii vechei Chaldee.

fenomene cereşti, care n'ar fi putut fi niciodată observate, fără ajutorul unui telescop? Cum se face atunci că pe monumentele asiriene, zeul Nisroch, care simbolizează pe Saturn, apare înconjurat de un inel, când inelul ce încercuie planeta, nu poate fi observat decât cu ajutorul unui puternic telescop? Cum se face că manuscripte vechi, descoperite în 1854, — când archeologul Layard desgropa ruinele Ninivei, — descriu trecerea planetei Venus pe dinaintea soarelui, fapt care ne permite să determinăm cu aproximaţie data fenomenului de care pomenesc? (Cam cu 1700 de ani înaintea erei noastre!).

Evident, s'ar fi putut observa un astfel de fenomen şi cu ochiul liber, dar nimănui nu i-ar fi dat în gând să-i dea vreo importanţă, fără o cunoaştere profundă a mişcărilor planetare, ceeace nu s'ar fi putut realiza decât cu ajutorul unor instrumente perfecte.

E de-asemeni interesant de notat, că Democritus spunea acum 500 de ani, — bazându-se pe tradiţie, — că ceeace numim „Calea Laptelui", era o zonă formată din nenumărate stele foarte apropiate unele de altele. Pentru a face o astfel de afirmaţie, e mai mult decât probabil că cineva a văzut aceste stele, a căror existenţă nu putea fi bănuită într'o vreme, când religia oficială explica şi lumea în general credea că zona luminoasă era un râu de lapte, isvorând din sânul Junonei.

Mai surprinzător încă e faptul că, Chaldeenii, determinând datele eclipselor, calculaseră diametrele soarelui şi ale lunii cu o precizie aproape egală cu a savanţilor moderni.

In zilele noastre, astronomii au reuşit să calculeze aparentele dimensiuni ale discului lunar ajungând la o cifră între 22 minute 34 secunde şi 29 minute 22 secunde. Manuscriptele babiloniene dau următoarele cifre pentru aceeaş măsurătoare: 24 minute, 16 secunde şi 29 minute, 30 secunde. Diferenţa dintre cele două calcule e neînsemnată.

Am mai putea da multe exemple de felul acesta, exemple ce nu sunt de găsit numai pe terenul astronomiei şi al matematicei. Astfel se prea poate ca proprietăţile electricităţii să fi fost cunoscute şi întrebuinţate în vechime, sub formă de secret, păstrat cu gelozie de către câţiva iniţiaţi. Această bănuială e sugerată de un text al lui Pliniu unde ni se spune că Numa, care a domnit în Roma acum 2.600 de ani, şi care fusese iniţiat în secretele înţelepţilor „poseda arta de-a produce şi de-a dirija fulgerul". S'a mai spus de asemeni că preoţii egipteni comunicau unii cu alţii la mari distanţe, într'un mod care seamănă mult cu telefonia noastră.

Din nefericire cunoştiinţele noastre asupra acestor chestiuni, se mărginesc la câteva texte vechi ce vorbesc de ele şi din care nu ne-au parvenit decât fragmente disparate. Acesta e cazul, spre exemplu, cu opera suprinzătorului astronom chaldean, Berosus, care a trăit în Babilon cu 3000 de ani, înaintea noastră. A scris studii foarte interesante în greceşte, din care nu ne-au ajuns decât câteva pasagii şi nici măcar în redactare originală, ci prin mâinile comentatorilor şi ale traducătorilor, cari s'au ivit cu câteva secole în urma lui, cum era Pliniu, Vitruvius sau Seneca.

Puţinul pe care-l posedăm din această operă ne face să regretăm că n'o cunoaştem în întregime, întrucât ne-ar revela probabil multe mistere.

Berosus a scris un tratat de astronomie foarte desvoltat, ce rezumă toată ştiinţa epocii sale şi unde dă multă consideraţie marilor secrete ale înţelepţilor chaldeeni, a căror concepţie despre zodiac pare că precede construirea marei piramide.

Vom vedea că în templul Babilonului exista un mare număr de documente, cu mult mai interesante decât cele pe care le-a copiat. Niciunul din acestea nu s'a păstrat. Puţinele pagini din studiul său, transmise direct de istoricii şi filozofii de mai târziu, cari i-au împrumutat teoriile, surprind profund întrucât ne arată că teoria evoluţiei, pe care se bazează întreaga biologie modernă, nu datează din secolul al 19-lea şi n'a fost concepută în toată întregimea ei de către Lamark sau Darwin, ci că a fost acceptată şi predată de oameni cari au trăit cu mii de ani înainte.

Un alt fapt tot atât regretabil e că această veche ştiinţă n'a fost niciodată divulgată într'o formă didactică şi raţională, ci că a constituit un fel de mister transmis prin tradiţie orală şi păzit cu gelozie de către câţiva privilegiaţi cari, pentru a beneficia de toate avantagiile pe care le oferia, îl ţineau pentru ei.

Măsurătorile astronomice, de care am vorbit, apar în monumentele chaldeene. Dar nimic nu ne arată prin ce mijloace au fost obţinute. Acelaş lucru se întâmplă cu numeroasele revelaţii pe care le fac inscripţiile marei piramide, şi e sigur că, în epocile de mai târziu, preoţii şi gardienii templelor pierduseră sensul celor mai multe dintre simbolurile trasate pe monumentele pe care le păziau şi îngrijiau.

Indiferent de investigaţiile pe care le vom întreprinde pe aceste domenii, regresăm inevitabil tot mai mult în epoci trecute. atât de îndepărtate de ale noastre, încât precedă orice dată istorică.

In conferinţele sale „Despre Originea şi Desvoltarea Religiei aşa cum o ilustrează Religia anticului Egipt" eminentul egiptolog, Le Pego Renouf, e convins că monarhia egipteană a existat cu mai mult de 2000 de ani înainte de scrierea Exodului.

Un alt eminent savant, L. Horner, trage dintr'un studiu geologic, concluzia că nişte olării ce s'a găsit adânc îngropată în valea Nilului, are o existenţă de 17.000 de ani.

Să trecem acum într'altă regiune, care ne va apropia de misterioasa sursă către care tindem — adică, India.

Aflăm dela cei mai prudenţi şi conştiinciosi cercetători ai culturei indiene, cum e Colebrooke, Thomas Trange, William Jones etc., că cele mai vechi cărţi sacre ale acestei ţări au fost scrise cu 12 şi chiar 15 secole înaintea erei noastre. Şi pe lângă acestea, Max Müller observă că înainte de a se inventa scrisul, aceste opere au fost transmise oral, multe generaţii, la rând. Brahmanii moderni chiar, pot recita cele 153.826 de cuvinte cuprinzând Rig Veda.

Câte secole sau milenii au fost repetate aceste cuvinte, mai înainte de a fi fixate în manuscriptele din care nu ne-au parvenit decât fragmente şi care abia încep să fie traduse? Pasagiile pe care am ajuns să le înţelegem ne-au desvăluit mult lucruri extraordinare.

Iată ce citim în Ehagavad Purana, un volum în care s'au înscris cuvinte pronunţate pentru prima dată acum 20.000 de ani, poate:

„Când lumea a fost despărţită de umbre, subtilul principiu al elementelor a produs materia, din care s'au format mai întâi plantele. Aceste plante au menţinut apoi viaţa în trupurile fantasticelor fiinţe ce se născuseră într'o bună zi din spuma apelor. Şi după aceasta, diferite animale au trecut printr'o succesiune de forme, până când a apărut omul".

Să consultăm acum un tratat de biologie sau de paleontologie, scris de profesorii zilelor noastre; vom găsi istoria planetei noastre şi a vieţii de pe suprafaţa sa, expusă aproximativ în aceleaşi cuvinte. Evoluţioniştii moderni n'ar găsi nimic de adăugat la acea surprinzătoare formulă din „Legile lui Manu", care în câteva cuvinte, ce par împrumutate dela Weissmann sau Groffroy Saint Hilaire, enunţă o întreagă teorie:

„Fiinţele moştenesc calităţile predecesorilor lor astfel că, o creatură, cu cât se ridică mai sus în serie, cu atât mai multe calităţi are".

Aceste fragmente exprimă principiile de bază ale fiziologiei moderne şi mai cuprind în afară de asta o filozofie morală atât de înaltă, încât filozofia noastră n'a parvenit încă s'o depăşească.

Inaintea acestor ciudăţenii şi a multor altora, pe care le vom trece sub tăcere, pentru a nu înmulţi prea mult exemplele, ne simţim dispuşi să acceptăm cuvintele lui Berosus, care spune că intrând în templul Babylonului s'a trezit înaintea unor documente *„ce se datorau unor fiinţe superioare, care-au locuit pământul înaintea omului".*

O astfel de afirmaţie ne miră şi răstoarnă opiniile ştiinţifice curente. După cum am mai spus la începutul acestei serii de articole, ştiinţa modernă tinde să arate că omul a evoluat lent, pornind dela animal şi că a progresat mereu de atunci. Dar pe de altă parte, cele expuse până acum, clădesc o ipoteză contrarie.

Care din aceste două teze atât de opuse, va fi admisă? Există vre-un compromis? Mai există oare şi alte dovezi care să facă balanţa să încline definitiv în favoarea uneia sau a celeilalte?

Aceasta e chestiunea care ne rămâne de examinat.

E. A.

